

ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

สุกัญญา อินทนจิตจ้อย

การศึกษาอิสระเสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
เป็นสาระสำคัญของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
และรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

**THE READINESS OF LAM PHAYASUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, MUEANG DISTRICT, NAKORNPATTHOM PROVINCE,
TOWARDS THE ENHANCEMENT TO BE THE SUBDISTRICT
MUNICIPALITY**

SUKUNYA INTANACHITJUIE

**INDEPENDENT STUDY PRESENTED TO RAJAMANGALA UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY RATTANAKOSIN
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION AND DOCTOR OF PUBLIC
ADMINISTRATION**

2015

**COPYRIGHTED RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
RATTANAKOSIN**

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อเรื่องการศึกษาอิสระ ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะ
เป็นเทศบาลตำบล

ชื่อผู้เขียน นางสาวสุกัญญา อินทนชิตจ้อย
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
วิชาเอก นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หกวณ ชูเพ็ญ)

..... กรรมการ

(ดร.ชมภูษ หุ่นนาค)

..... กรรมการ

(ดร.ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง)

อนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
และรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

(อาจารย์พี ม่วงนนท์)

..... ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร

(ดร.อำนาจ บุญรัตน์ไมตรี)

ดุษฎีบัณฑิต

ชื่อเรื่องการศึกษาอิสระ

ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง

จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

ชื่อผู้เขียน

นางสาวสุกัญญา อินทนชิตจ้อย

ชื่อปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

รัฐประศาสนศาสตร์

วิชาเอก

นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ

ปีการศึกษา

2558

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ

ดร.ศิริวัฒน์ เป็ลียนบางยาง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ต่อการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล (2) เพื่อศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล (3) เพื่อศึกษาความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 บุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 43 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มที่ 2 ประชาชน ตำบลลำพญา ทั้งหมด 8 หมู่บ้าน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 จำนวน 4 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำมาวิเคราะห์ตีความ

ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักเกณฑ์และกระบวนการที่ส่งผลต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลนั้น ได้แก่ หลักเกณฑ์ทางด้านจำนวนประชากร ด้านรายได้จริงที่ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ด้านความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ โดยการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องรายงานขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลผ่านความเห็นชอบของอำเภอและจังหวัดต่อไป 2) องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นประชากร รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง บุคลากร รวมทั้งแนวเขตหรือที่ตั้ง และเมื่อพิจารณาถึงความพร้อมขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลลำพญาต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งในด้านการวางแผน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี และด้านบริหารงานบุคคล และ 3) ประชาชนในตำบลลำพญามีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อยู่ในระดับปานกลาง

Title of Independent Study:	The Readiness of Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Nakhon Pathom Province, towards the Enhancement to be the Subdistrict Municipality
Author:	Miss Sukunya Intanachitjuie
Degree Sought	Master of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Major	Innovative Public Administration and Management
Academic Year	2015
Advisor	Siriwat Pleanbangyang, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to study the criterias and procedures towards the enhancement of Subdistrict Administrative Organization to be Subdistrict Municipality (2) to explore the readiness of Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization towards the enhancement to be Subdistrict Municipality (3) to examine the opinions including the participation of people towards the enhancement of Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization to be Subdistrict Municipality.

This was a descriptive research. The populations used quantitatively for this research were from two groups. The first group comprised personnel who were questioned via questionnaires before having been computerized analysis. The statistics used in analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The second group were the citizens of Lam Phaya sub-district totalled 8 villages. The samples selected were composed of 381 persons who answered the questionnaires before analysis were carried out with computers and showing with descriptive statistics, which were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The key informants supporting qualitative research were 4 persons namely the mayor, deputy mayor, the subdistrict clerk, and one councilor. All were interviewed in an in-dept manner

The result showed that 1) the criteria impacted on the enhancement to be Subdistrict Municipality were the number of population, the actual revenue excluding the subsidy of last fiscal

year, and the density of population. Regarding the enhancement to be Subdistrict Municipality, Subdistrict Administrative Organization must report and apply the establishment to be Subdistrict Municipality in order to be approved by District and Province. 2) Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization had readiness towards the enhancement to be Subdistrict Municipality through all standards : population, revenue collection by Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization itself, personnel, including the boundary or location. The overview of the readiness of Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization towards the enhancement to be Subdistrict Municipality was at high level in all aspects : planning, budget, materials, equipment and technology, and personnel administration and 3) people in Lam Phaya Subdistrict had readiness towards the participation in the field administration of Lam Phaya Subdistrict Administrative Organization at the middle level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระ เรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากอาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.หจวน ชูเพ็ญ ประธานกรรมการสอบการศึกษาอิสระ ดร.ชมภูษ ุ่่นนาค กรรมการสอบการศึกษาอิสระ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ รวมถึงข้อคิดเห็นตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีมาโดยตลอด ดร.ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระที่ได้ให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นผู้ให้คำแนะนำต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ และสามารถก่อให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ดร.อำนาจ บุญรัตน์ ไรตรี ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต ซึ่งให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการให้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ รวมถึง บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และประชาชนในพื้นที่ตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามงานวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ จนกระทั่งงานวิจัยนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยใจจริง

ที่สำคัญที่สุด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อมังกร-คุณแม่มณี อินทนจิตจ้อย ที่ใส่ใจดูแลและเป็นกำลังใจ รวมทั้งสนับสนุนทางการศึกษาให้แก่ลูกตลอดมา ตลอดจนคนในครอบครัวเข้าเฝ้าและญาติพี่น้องทุกคนที่คอยเป็นห่วง พุดคุยและให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ ความดีและคุณประโยชน์ อันพึงมีจากการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นกตัญญูตาบูชา แด่ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุกัญญา อินทนจิตจ้อย

สารบัญ

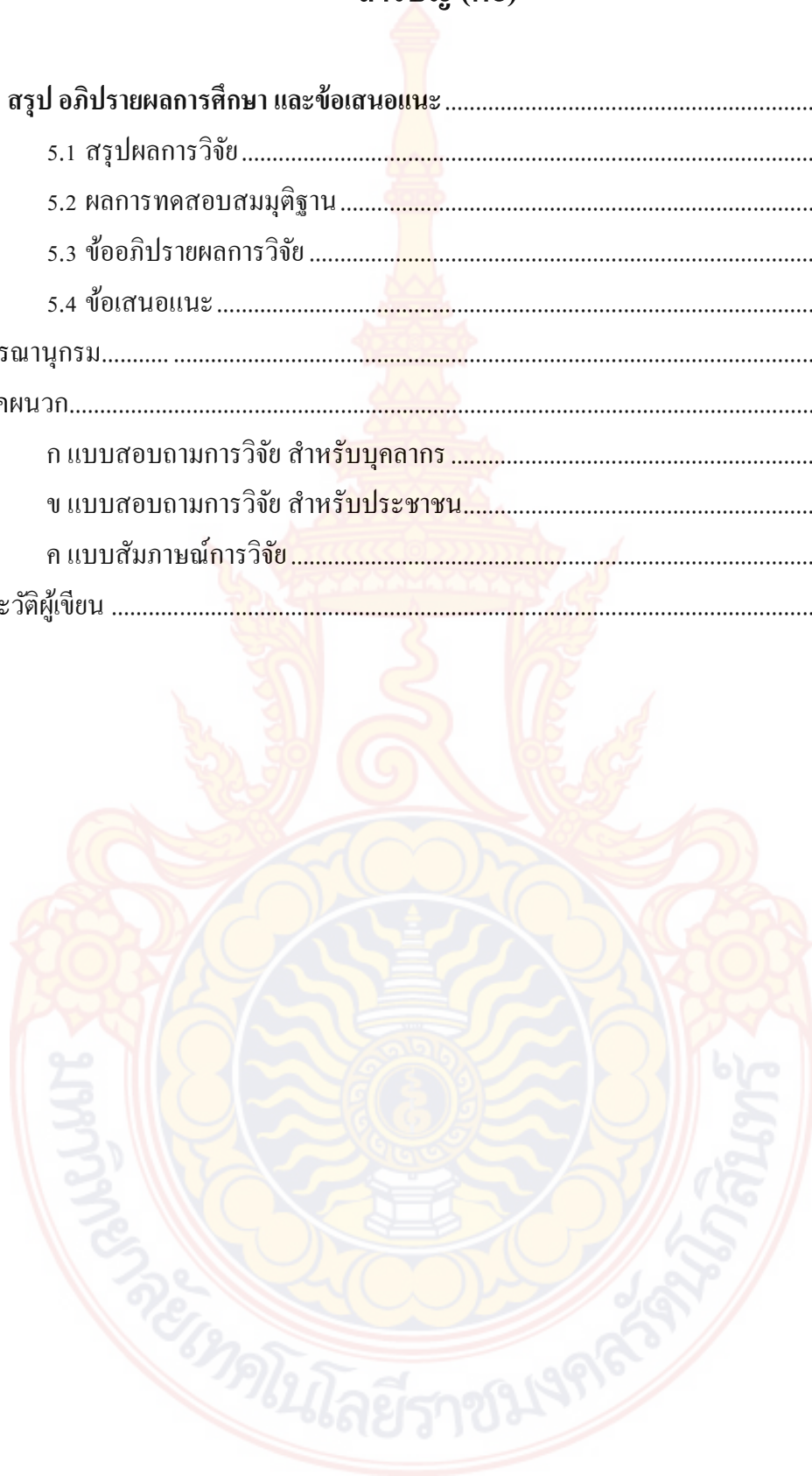
บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
สารบัญแผนภูมิ	(12)
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.5 สมมติฐานการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	9
2.1.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกฐานะ	18
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	34
2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล	38
2.1.4.1 แนวคิดว่าด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล.....	49
2.1.4.2 แนวคิดที่ว่าเทศบาลตำบล	58
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	74
2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	78
3.1 แนวทางการวิจัย.....	78
3.2. พื้นที่และประชากรทางการวิจัย.....	79
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
3.4 การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	84
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	88
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
การวิจัยเชิงปริมาณ.....	89
ส่วนที่ 1 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา	
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม.....	89
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	89
ตอนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน ในสำนักงานองค์การบริหารตำบลลำพญา ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในด้าน.....	
การบริหารงาน 4M.....	92
ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ.....	101
ส่วนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา	
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม.....	103
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	103
ตอนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล.....	105
ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ.....	110
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	117
ประเด็นสัมภาษณ์.....	117
4.2 การทดสอบสมมุติฐาน.....	123

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	124
5.1 สรุปผลการวิจัย	124
5.2 ผลการทดสอบสมมุติฐาน	131
5.3 ข้ออภิปรายผลการวิจัย	131
5.4 ข้อเสนอแนะ	135
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก.....	142
ก แบบสอบถามการวิจัย สำหรับบุคลากร	143
ข แบบสอบถามการวิจัย สำหรับประชาชน.....	148
ค แบบสัมภาษณ์การวิจัย	153
ประวัติผู้เขียน	158

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	
กรอบการประเมินผลความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล.....	17
2	
อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	54
3	
แสดงการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล.....	57
4	
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล.....	65
5	
แสดงการเปรียบเทียบตำแหน่งสายงานผู้บริหารจากพนักงานส่วนตำบล เป็นพนักงานเทศบาล.....	72
6	
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากประชาชน จำนวน 8 หมู่บ้าน ในองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม	81
7	
แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	89
8	
แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	90
9	
แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุการทำงาน.....	90
10	
แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	91
11	
แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง	91
12	
ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านงบประมาณ	92
13	
ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านบริหารงานบุคคล	93
14	
ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี.....	95
15	
ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านการวางแผน	97
16	
ความพร้อมโดยรวมในการแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M.....	98
17	
แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	103
18	
แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	103
19	
แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	104
20	
แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน	104
21	
แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	แสดงความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล..	105
23	แสดงระดับความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม	110

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	25
2 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	40
3 ขั้นตอนการเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดตั้ง และเปลี่ยนแปลงฐานะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	48
4 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น	59
5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	77

สารบัญแผนภูมิ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล	53
2	โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล	64
3	การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	68
4	โครงสร้างการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2550) ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไทย ไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญ ถึงขั้นมีการบัญญัติไว้เป็นเอกเทศใน หมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น (มาตรา 281-290) อาทิใน มาตรา 281 กำหนดไว้ชัดเจนว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” อันเป็นผลบังคับให้รัฐต้องให้ความสนใจต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) ทั้งนี้ ประเทศไทยได้กำหนดให้การปกครองท้องถิ่นเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหนึ่งในสามของหลักการบริหารราชการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (มาตรา 4) กล่าวคือ นอกจากจะมีการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาคแล้วยังมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอันเป็นผลพวงมาจากความพยายามของรัฐบาลหลายยุคด้วยกัน ในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและความต้องการให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผ่านการปกครองท้องถิ่น ในปัจจุบันรูปแบบการปกครองท้องถิ่นของประเทศ มีจำนวน 4 รูปแบบ คือ (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2542ก, หน้า 38-40; อลงกรณ์ อรรถแสง, 2547, หน้า 54-55)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. การปกครองรูปแบบพิเศษ

การจัดการปกครองในรูปแบบเทศบาลนั้น ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 9, 10, 11 ซึ่งพิจารณาจากจำนวนประชากรของท้องถิ่นตามกฎหมาย กำหนดขนาดและรายได้ของเทศบาล ว่าสมควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลหรือไม่ โดยท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครได้

องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดของไทย มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ณ

วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 เป็นปีที่ 49 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยมาตรา 40 ได้กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท จึงจะสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ จึงนับเป็นเวลากว่า 21 ปีแล้วที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ถือกำเนิดเพื่อรองรับการกระจายอำนาจจากรัฐ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อมาได้มี “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” และ “แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” อาจกล่าวได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้ปูรากฐานสำหรับการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ผู้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ยังคงเน้นความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ

จากกฎหมายดังกล่าวทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้การบริหารงานมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ ดังนั้นในอนาคตท้องถิ่นที่มีความพร้อมในบทบาทภารกิจแล้ว ท้องถิ่นสามารถยกฐานะเป็นรูปแบบอื่นๆ ตามศักยภาพและความพร้อมของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ความพร้อมของประชาชนในการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของเมือง ความพร้อมของผู้บริหารในการพัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล โดยอำนาจหน้าที่ของเทศบาลโดยสรุปนั้น ได้แก่ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน, การสาธารณสุข, การสาธารณสุข, การโยธาสาธารณะ, การสาธารณสุข และการจัดการศึกษาแก่ประชาชน

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน มีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อย ที่มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร รวมถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับเทศบาลเป็นอย่างมาก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตโรงงานอุตสาหกรรม การค้าการลงทุนต่างๆ ตลอดจนมีอาณาเขตที่อยู่ใกล้ชิดกับเขตเมือง เป็นต้น แต่กลับประสบกับปัญหาการบริหารงานในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น จำนวนงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการให้บริการสาธารณะต่างๆ การวางระบบผังเมืองและการควบคุมอาคารเพื่อรองรับการขยายตัวของเขตเมือง รวมทั้งการเฝ้าระวังและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะได้รับผลกระทบจากการพัฒนา เป็นต้น

ดังนั้นจึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งมีความต้องการในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เพื่อที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในอัตราที่เพิ่มมากขึ้น

เนื่องจากหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติกระจายอำนาจฯ นั้น การจัดสรรเงินรายได้จากรัฐบาลสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะแบ่งเฉพาะในกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ กล่าวคือ เงินรายได้จะแบ่งตามประเภทของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรการบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนั้นๆ ก็จะต้องแบ่งเงินรายได้แต่ละแห่งเท่าๆ กัน เป็นต้น ซึ่งจำนวนขององค์กรการบริหารส่วนตำบลนั้น มีมากกว่าเทศบาล จึงทำให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณในอัตราส่วนที่น้อยกว่าเทศบาล แต่เมื่อองค์กรการบริหารส่วนตำบลยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว จะทำให้สัดส่วนของการจัดสรรรายได้นั้นจะมาแบ่งเฉพาะในกลุ่มของเทศบาลซึ่งทำให้ได้รับภาษีจัดสรรในอัตราส่วนที่เพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลนั้นมีมากกว่าองค์กรการบริหารส่วนตำบล

เทศบาลถือว่าเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้ในการบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จในการใช้ “เทศบาล” เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปกครองประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย สำหรับสังคมไทยเทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตชุมชนเมืองที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 โดยกำหนดให้เทศบาลเป็นองค์กรบริหารรูปแบบหนึ่งของราชการบริหารท้องถิ่นพร้อมกับมีตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารปกครองของเทศบาล และได้มีการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวอยู่เป็นระยะจนกระทั่งในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นมาแทนกฎหมายเก่าทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายฉบับแรก

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. จำนวนของประชากรในท้องถิ่นนั้น
2. ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น
3. ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด

หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบล ไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

1. ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น กล่าวคือมีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12,000,000 บาทขึ้นไป

2. จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นนั้น คือ ต้องมีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป และมีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คน/ตร.กม. ขึ้นไป

3. ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด และได้รับความเห็นชอบจากรายการในท้องถิ่นนั้น

ในสมัยรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ตั้งกองลูกเสือที่พระราชวังสนามจันทร์ เดิมตำบลลำพญา มีพื้นที่เป็นตำรางคล้ายคลอง และพระองค์เสด็จผ่านไปคลองตาดอก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และมีหนองน้ำซึ่งเชื่อกันว่าหนองประพาส ปัจจุบันเรียกว่า ทุ่งประพาส เดิมตำบลลำพญาเขียนว่า “ลำพญา” สมัยจอมพลแปลกได้ตัดพยัญชนะไทยต่างๆลงเหลือ “ย” ตัวเดียว จึงเปลี่ยนจาก “ญ” เป็น “ย” เป็นลำพญา และที่เรียกว่าลำพญา เพราะเจ้าฟ้า เจ้าพระยาเสด็จผ่านตำราง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลอง ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “ลำพญา” จนถึงปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2538 มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนทั้งสิ้น 29,400,000 บาท ตำบลลำพญา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองนครปฐม อยู่ห่างจากว่าการอำเภอเมืองนครปฐมระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ในเขตความรับผิดชอบทั้งหมด 2,917 ไร่ หรือ 4.76 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมทั้งสิ้น 8 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,854 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 1,650 คน/ตร.กม. มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 3,706 ครัวเรือน ซึ่งในปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่มีอยู่จริงและประชากรแฝง เพราะมีการเกิดขึ้นของหมู่บ้านจัดสรรเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 26 โครงการ และอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างอีก 5 โครงการ (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2558) ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบการอยู่อาศัยแบบเมืองขยายตัวมากขึ้นตามกระแสของเมืองและกระแสโลกาภิวัตน์ ในลักษณะของหมู่บ้านจัดสรรที่มีการใช้สาธารณูปโภคและสาธารณูปการร่วมกัน อาทิ ถนน, ไฟฟ้าและการให้แสงสว่างริมถนน, การรักษาความปลอดภัย ฯลฯ ส่งผลให้เกิดความต้องการทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา เกิดความต้องการในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล จึงนำเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมเพียงใดในการที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล โดยเฉพาะในแง่ของความพร้อมด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ในการที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลลำพญา รวมถึงความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการปกครองแบบเทศบาลตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่นซึ่งจะมีผลต่อความพร้อมในการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ต่อการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาถึงความพร้อมด้านการบริหาร 4M ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการและการวางแผน ของผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล รวมถึงความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการปกครองแบบเทศบาลตำบล และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับการบริหารงานของท้องถิ่น

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาในพื้นที่ตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 43 คน และประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 7,854 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการสุ่มที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยการจับฉลาก ใช้สูตร Taro Yamane (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2538, หน้า 40) โดยกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาจะมีวิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 บุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ได้แก่ นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล งานในสำนักงานปลัด งานในกองคลัง งานในส่วนโยธางานในส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พนักงานจ้างตามภารกิจ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 43 คน

กลุ่มที่ 2 ประชาชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 8 หมู่บ้าน จำนวน 7,854 คน ประมาณการโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane และการกำหนดความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 381 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ได้ในการกำกับดูแล และสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 4 คน

1.3.4 ระยะเวลาในการศึกษา ระหว่างเดือนมิถุนายน 2558 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2558

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ในการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตำบล

1.4.2 ทำให้ทราบถึงระดับความพร้อมด้านการบริหารงาน 4M ของผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

1.4.3 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

1.4.4 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็นของประชาชน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจ ของคณะผู้บริหาร ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

1.5 สมมติฐานการวิจัย

1.5.1 ลักษณะทางประชากร ของผู้บริหารและบุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมด้านการบริหารงาน 4 M

1.5.2 ลักษณะทางประชากร ของประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบล

1.5.3 ลักษณะทางประชากร ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยกระดับจากสภาตำบล มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 โดยมาตรา 40 ได้กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท จึงจะสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ (องค์การบริหารส่วนตำบลในที่นี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม)

1.6.2 เทศบาลตำบล หมายถึง รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยใช้เกณฑ์จำนวนและความหนาแน่นของประชากร คือต้องมีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป และมีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คน/ตร.กม. ขึ้นไป มีความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินงานของท้องถิ่น กล่าวคือมีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12,000,000 บาทขึ้นไป รวมทั้งความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด และได้รับความเห็นชอบจากรายชื้อในท้องถิ่นนั้น

1.6.3 ยกฐานะ หมายถึง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาเป็นเทศบาล ตำบลลำพญา ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2542

1.6.4 ความพร้อมของหน่วยงาน หมายถึง ความพร้อมด้านการบริหารงาน 4 M ของผู้บริหาร และบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวม 4 ด้าน

1) ด้านงบประมาณ หมายถึง ความพร้อมในการบริหารด้านเงินรายได้ ทั้งในด้านเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและแหล่งงบประมาณภายนอก รวมถึงงบประมาณในการดำเนินงานตามภารกิจที่ต้องทำการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลลำพญา

2) ด้านบริหารงานบุคคล หมายถึง ความพร้อมของบุคลากร ซึ่งหมายความรวมถึงตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่าง หลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ จำนวนบุคลากรที่มีอยู่จะต้องรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น การใช้

งบประมาณที่เพิ่มขึ้นในด้านการพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การได้รับสวัสดิการ ตลอดจนความรู้ความสามารถของบุคลากรมีพอที่จะดำเนินงานเมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลลำพญา

3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ความพร้อมในด้านบริหารที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงระบบพัสดุมีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลลำพญา

4) ด้านการวางแผน หมายถึง ความพร้อมในการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปได้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นตัวกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาสามปี และดำเนินงานต่างๆ การดำเนินโครงการ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

1.6.5 ความพร้อมของประชาชนในพื้นที่ หมายถึง ความพร้อมของประชาชนในตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในด้านการศึกษา ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบล รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลลำพญา

1.6.6 งบประมาณ หมายถึง รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอมือง จังหวัด นครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.1.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกฐานะ

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

2.1.4.1 แนวคิดว่าด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.4.2 แนวคิดว่าด้วยเทศบาลตำบล

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ทฤษฎี หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากการรวบรวมแนวความคิด (Concepts) และหลักการต่างๆ (Principles) ให้เป็นหมวดหมู่แล้วพัฒนา ปรับปรุง และสร้างเป็นระบบ ระเบียบ แสดงเหตุแสดงผล สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงในหลักการ และนำไปใช้ได้ให้เกิดประโยชน์ได้

ทฤษฎีการบริหาร (Administrative/Management Theories)

ทฤษฎีการบริหาร เป็นตัวแทนของความจริง หรือเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ ในการบริหารงานขององค์การ ทฤษฎี มีหน้าที่จัดความรู้เป็นรูปแบบที่มีเหตุผลและเป็นระเบียบ สามารถชี้แนะให้นักวิจัย ศึกษาค้นคว้า เพื่อหาคำตอบที่ทำนายไว้เป็นสมมติฐาน

นักวิชาการและนักปฏิบัติการณ์ได้เสนอแนวทางการบริหารมาตั้งแต่อดีตโดยเริ่มพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 19 ในต้นศตวรรษที่ 20 เริ่มรู้จักใช้ทฤษฎีการบริหารแบบสมัยใหม่ แนวคิดทางการบริหารมีหลากหลายทฤษฎี ของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

เฟรดเดอริก วินสโลว์ เทย์เลอร์ (Frederick W. Taylor, 1856-1912) Taylor ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ เนื่องจากประสบการณ์และผลงานที่ได้รับมาจากการเป็นช่างฝึกหัด พนักงาน โฟร์แมน นายช่างใหญ่ และหัวหน้าวิศวกร สามารถรู้จักและสัมผัสปัญหาในการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจเจตนาของพนักงาน และมีโอกาสพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

บทบาทสำคัญของ Taylor ต่องานคือ มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการคิดเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยลดค่าใช้จ่ายในการผลิตให้ต่ำลง เพิ่มกำไรมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์สามารถเพิ่มค่าจ้างแก่พนักงาน โดยวิธีการสร้างผลผลิตให้มากขึ้น

Taylor ได้ศึกษาข้อเท็จจริงจากการสังเกต ทดลอง ใช้หลักเหตุผล จากสิ่งดังต่อไปนี้

1. การใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐาน (Standardization)
2. ความสัมพันธ์ระหว่างเวลากับงาน (Time & Task Study)
3. การคัดเลือก และการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Selection & Training)
4. สิ่งจูงใจทางการเงิน (Pay Incentives)

Taylor ได้กำหนดวิธีการทำงาน โดยยึดหลัก “Time & Motion Study” และค้นพบว่าความสามารถของคนงานจะเพิ่มขึ้นถ้า

1. ขจัดความเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็นออกจากกระบวนการทำงาน
2. ให้คนงานได้รับการฝึกฝนให้รู้จักวิธีการทำงานแบบใหม่
3. กำหนดมาตรฐานของงานให้สูงขึ้น
4. จัดระบบค่าตอบแทนให้อยู่บนพื้นฐานของความสามารถในการทำงานและผลงานที่เพิ่มขึ้น

หลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ของ Taylor สรุปได้ดังนี้

1. จัดให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากเดิมที่ใช้ระบบเจ้านาย มาปกครองแบบวิทยาศาสตร์ มีการใช้หลักการและเหตุผล ใช้ความรู้ที่ได้จากการจัดรวบรวมขึ้น

2. จัดการทำงานของกลุ่มให้มีความกลมกลืนและเข้ากันได้ หลีกเลี่ยงการทำงานที่ขัดแย้งกัน
3. ถือหลักความสำเร็จในการทำงานจากการร่วมมือกัน หลีกเลี่ยงการทำงานแบบสับสน

วุ่นวาย

4. ถือหลักการทำงานเพื่อเพิ่มผลผลิตสูงสุด มากกว่าการเข้มงวดในผลผลิต

การพัฒนาพนักงาน ต้องทำเพื่อความเจริญสูงสุดของหน่วยงาน โดยต้องให้พนักงานมีความรู้และความสามารถในการพัฒนาด้วยตนเอง

เฮนรี ฟายอล (Henry Fayol, 1841-1925) Fayol เกิดที่ประเทศฝรั่งเศส เป็นนักอุตสาหกรรมชั้นนำ จากประสบการณ์การทำงานทำให้เขาได้พัฒนาหลักการบริหารเบื้องต้น เฮนรี ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งทฤษฎีการบริหารงานแบบปฏิบัติการสมัยใหม่

หลักการบริหารงานของ Fayol

หลักการบริหารของ Fayol มีความถูกต้องยิ่งจนถือได้ว่าเป็นทฤษฎีของการบริหารจัดการ และเขาเชื่อว่ามีทางเป็นไปได้ที่จะศึกษาถึงศาสตร์การบริหารจัดการ (Administrative Sciences) ซึ่งสามารถใช้กับการบริหารทุกประเภททั้งภาคอุตสาหกรรมและการปกครอง

ทฤษฎีการบริหารจัดการของฟายอลแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. หลักการบริหาร (Management Principles)
2. หน้าที่การบริหาร (Management Functions)
3. คุณลักษณะของผู้บริหาร (Executive 's Qualifications)

ลูเธอร์ กุลิก และลินดัล เออร์วิก (Luther Gulick & Lyndal Urwick) นักวิชาการบริหาร 2 คน ได้พัฒนาแนวคิดของ Taylor และ Fayol โดยเพิ่มหลักการบริหารหรือกระบวนการบริหารที่ Fayol ให้ไว้อีก รวมเป็น 7 ประการ และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน เป็นที่รู้จักกันตามอักษรย่อว่า “POSDCoRB” มีดังนี้

1. P = Planning หมายถึง การวางแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไรอย่างไร
2. O = Organizing หมายถึงการจัดโครงสร้างของงาน พร้อมกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ
3. S = Staffing หมายถึง การบริหารงานบุคคล
4. D = Directing หมายถึงการอำนวยความสะดวกแก่ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การสั่งการ การบังคับบัญชา และติดตามประเมินผล
5. Co= Coordinating หมายถึงการประสานงาน
6. R = Reporting หมายถึงการรายงานผลปฏิบัติงาน
7. B = Budgeting หมายถึงการจัดทำงบประมาณ การควบคุมการจ่ายเงิน

แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber, 1900-1970) Weber เป็นนักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ได้เสนอรูปแบบการปกครองขององค์กรอย่างเป็นทางการ (Bureaucratic Model) เขามองโลกว่าเป็นสังคมของอุตสาหกรรม มีความก้าวหน้าอย่างมีเหตุผล เป็นโลกียวิสัยมากขึ้น การสร้างและดำเนินงานขององค์กรขึ้นอยู่กับมนุษย์มีความจำเป็นเกี่ยวกับชีวิต บุคคลมีการนำความรู้มาพัฒนามากขึ้น มีการตัดสินใจ

อย่างมีเหตุผล มีการใช้วิทยาการและเทคโนโลยีมากขึ้น ความเชื่อด้านไสยศาสตร์จะลดน้อยลง การปกครองเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีสังคม ขึ้นอยู่กับการศึกษา ศาสนา ทุนนิยม อุตสาหกรรม และโครงสร้างทางการเมือง

แนวคิดเรื่องการปกครองอย่างเป็นทางการของ Weber เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับการดำเนินธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งภาครัฐและเอกชน

หลักการของ Weber

1. มีการแบ่งโครงสร้างแผนกแรงงาน และบุคคลผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในระดับสูงไว้ชัดเจน
2. แต่ละแผนกงานในระดับล่างอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้บริหารที่มีอำนาจเหนือกว่าเพียงคนเดียว

3. ระบบของกฎระเบียบบริหารเป็นแบบทางการ

4. การจ้างงานและการเลื่อนตำแหน่ง พิจารณาตามคุณสมบัติของบุคคล ไม่เห็นแก่พวกพ้อง

5. พนักงานมีความมั่นคงในอาชีพ

6. มีการบันทึกรายงาน การใช้แฟ้มเอกสาร

ความหมายของการบริหาร

เกษม จันทร์แก้ว (2540, หน้า 512-514) ได้ให้ความหมายว่าการบริหาร หมายถึง ศิลปะการดำเนินการนำวัตถุประสงค์สู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิตจนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เกิดการผสมผสานกัน ถ้าไม่วางแผนการดำเนินการที่ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่วางแผนบริหารอย่างไร องค์กรที่ดี ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยการ (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่ได้กำหนดไว้แล้วไปดำเนินการร่วมกันทรัพยากร (Assembling Resource) ทำให้การผลิตหรือการใช้ปัจจัยการบริหาร (ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ สวัสดิการ ฯลฯ) ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย

สรุปได้ว่า การบริการเป็นการดำเนินการที่ผู้บริหารมีหน้าที่ในการสั่งการในการบริหารจัดการควบคุมและนำแผนที่กำหนดไว้ไปดำเนินการให้แล้วเสร็จ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545, หน้า 18-19) ได้รวบรวมความหมายของคำว่า “การบริหารจัดการ” ได้ดังนี้

การบริหาร (Administration) จะใช้ในการบริหารระดับสูง โดยเน้นที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูงเป็นคำนิยามใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือใช้ในหน่วยงานราชการและคำว่า “ผู้บริหาร” หมายถึงผู้บริหารที่ทำงานอยู่ใน

องค์กรของรัฐหรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไร การบริหารคือ กลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading/Directing) หรืออำนาจการ และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร (6M's) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพผลครบถ้วน

สรุปว่า การบริการ คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการหรืออำนาจการและการควบคุม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรองค์กร

วิโรจน์ สารวัตนะ (2545, หน้า 3-5) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งนักวิชาการทั้งหลายกำหนดขึ้น จะเริ่มต้นด้วยหน้าที่ทางการวางแผนเป็นอันดับแรกจึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นอย่างดี โดยที่องค์ประกอบของกระบวนการวางแผนองค์กรหนึ่งๆ ประกอบด้วยภารกิจ จุดหมายและแผน โดยภารกิจเป็นข้อประกาศอย่างกว้างๆ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลหรือพื้นฐานในการดำรงอยู่ขององค์กรและขอบข่ายงานเฉพาะขององค์กรหรือที่ทำให้องค์กรแตกต่างจากองค์กรอื่น สำหรับจุดหมายเป็นเป้าหมายแห่งอนาคต หรือผลลัพธ์ที่สุดท้ายที่องค์กรต้องการให้บรรลุผล ขณะเดียวกันแผนงานหมายถึงวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์กร

การจัดองค์กร (Organizing) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน กล่าวคือ เมื่อองค์กรจัดทำจุดหมายและแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ผู้บริหารควรต้องออกแบบ โครงสร้างองค์กรเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดหมายแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กรนั้น การออกแบบ โครงสร้างองค์กรเป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอเนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โครงสร้างองค์กรเกิดขึ้นมากมาย

การนำ (Leading) เป็นสถานะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายของการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพดังกล่าวได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้มุ่งให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การได้ประพฤติปฏิบัติไปในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์การ การเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในองค์การ

สรุปว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การต้องอาศัยหลักการการบริหาร 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะทำให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2546, หน้า 60) กล่าวว่าการบริหารส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการบริหารราชการ คำศัพท์ที่ใช้มี 2 คำ คือ การบริหาร (Administration) นิยมใช้กับการบริหารราชการหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ศัพท์อีกคำหนึ่ง คือ การจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนหรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามคำว่า การบริหารกับคำว่า การจัดการใช้แทนกันได้ มีความหมายเหมือนกัน คำสองคำนี้ปะปนกันตลอดไปตามความเหมาะสมจึงจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ทั้งที่เป็นศาสตร์และศิลปะเพื่อเอาคนทรัพยากรมารวมกันแล้วอำนวยความสะดวกให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการปัจจัยในการบริหารมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. คนหรือบุคคล (Man) เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารงาน หน่วยงานหรือองค์การต่างๆ จำเป็นต้องมีคนที่ปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้นๆ

2. เงิน (Money) หน่วยงานจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงาน หากขาดงบประมาณ การบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย

3. ทรัพยากรหรือวัสดุ (Material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน

4. การบริหารจัดการ (Management) เป็นภารกิจของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรง คือเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวล ผลักดันและกำกับปัจจัยต่างๆ ทั้ง 3 ประการ ให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ

จากคำกล่าวของนักวิชาการหลายๆ ท่านเกี่ยวกับความหมายของการบริหาร สรุปว่า การบริหารหมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ต้องมีการร่วมมือร่วมแรงร่วมใจอันจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องมีปัจจัยในการดำเนินการ ได้แก่ คน เงิน วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมต่างๆ

องค์ประกอบและตัวชี้วัดความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

การประเมินผลความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล แบบชิปโมเดล CIPP Model

วิธีการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model จะเกี่ยวข้องกับลักษณะของการตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาช่วยในการตัดสินใจ 4 ลักษณะ คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Implementing Decisions) และการตัดสินใจเกี่ยวกับการทบทวนการดำเนินโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Recycling Decisions) มโนทัศน์ เบื้องต้นของรูปแบบ CIPP ก็คือ ประเภทของการตัดสินใจที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องใช้สารสนเทศในการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้วย ซึ่ง Stufflebeam ได้จำแนกการตัดสินใจและการประเมินเพื่อการบริหารและการ วางแผนไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)

ฟิทซ์แพททริก แซนเดอร์ และวอร์ธิน (Fitzpatrick, Sanders & Worthen, 2004, p. 89) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจในการวางแผน กำหนดเป็นผลลัพธ์ที่คาดหวังของโครงการ หรือวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ การประเมินบริบทเป็นการประเมินเกี่ยวกับนโยบาย ปรัชญาเป้าหมาย แรง กดดันทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนแรงกดดันทาง การเมือง

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2553, หน้า 169) อธิบายว่า การประเมินบริบทของโครงการเป็นการประเมิน ความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการเป็นการประเมินสภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง ตลอดจนปัญหา อุปสรรคต่างๆ อันนำไปสู่ทิศทางและวัตถุประสงค์ของโครงการ

เยาวดีรางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2542, หน้า 59) อธิบายว่า การประเมินบริบทเป็นการประเมิน ก่อนที่จะลงมือดำเนิน โครงการใดๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณา ความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ วิธีการประเมินทำ โดยการบรรยาย บริบทเปรียบเทียบกับตัวป้อนและผลที่ ได้รับจริงๆ กับสิ่งที่คาดหวัง สารสนเทศที่ได้ใช้ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับการวางแผนในการ กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัย หรือทรัพยากร (Input Evaluation)

เยาวดีรางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2542, หน้า 96-97) ให้แนวคิดว่าการประเมินปัจจัยเป็นการ ประเมินสิ่งที่จะนำไปใช้ในโครงการมีทรัพยากรที่ได้รับเจตคติของบุคลากรที่จะทำให้การดำเนินงานของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2553, หน้า 169) กล่าวว่า การประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร เป็นการตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบการบริหารจัดการ เพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

เยาว์ดิรางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2542, หน้า 97-98) กล่าวว่า การประเมินกระบวนการเป็นการตรวจสอบความพยายามของโครงการว่าได้ดำเนินการไปอย่างครบถ้วนและตรงตามแผนที่วางไว้ทุกขั้นตอนหรือไม่

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2553, หน้า 169-170) ให้แนวคิดว่าการประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อน ตลอดจนปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ จึงเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการ ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ สารสนเทศที่ได้จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ การควบคุม หรือปรับปรุง แกไขวิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมทันทั่วทั้งที่ในขณะที่กำลังดำเนินโครงการอยู่

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2553, หน้า 170) เห็นว่าเป็นการประเมินที่มุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลการดำเนินงานคุ้มค่าเพียงใด ประกอบด้วย การประเมินผลผลิต (Output Evaluation) โดยพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิตเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของ โครงการ ตลอดจนการนำเอาความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน อีกส่วนหนึ่งคือผลกระทบ (Impact) สารสนเทศที่ได้จะนำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อที่จะตัดสินใจว่าควรจะทำโครงการต่อไป หรือยุติสัมเลิกหรือยกฐานะเป็นงานประจำ

จากแนวคิดในการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จึงเรียกแนวคิดในการประเมินนี้ว่า รูปแบบ การประเมิน CIPP Model ซึ่งมีกรอบการประเมินผลความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบการประเมินผลความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

วัตถุประสงค์ของ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน (ตัวบ่งชี้)	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
<p>1. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ในการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล</p> <p>2. เพื่อศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล</p> <p>3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา</p>	<p>1. ความพร้อมของหน่วยงานด้านการบริหารงาน 4M</p> <p>1.1 M วัสดุ (Money)</p> <p>1.2 M คน (Man)</p> <p>1.3 M วัสดุอุปกรณ์ (Material)</p> <p>1.4 M การจัดการ (Management)</p> <p>2. ความพร้อมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา</p> <p>2.1 ประชาชนมีความรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ ของเทศบาลตำบล</p> <p>2.2 ประชาชนมีส่วนร่วมกับการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>ศึกษาในพื้นที่ตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม</p> <p>วิจัยเชิงปริมาณ</p> <p>1. บุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 43 คน</p> <p>2. ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา 8 หมู่บ้าน จำนวน 381 คน</p> <p>วิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล และพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล จำนวน 4 คน</p>	<p>วิจัยเชิงปริมาณ</p> <p>ใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด</p> <p>3. บุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา</p> <p>1. ประชาชน ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา</p> <p>วิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>ใช้แบบสัมภาษณ์</p> <p>สัมภาษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา</p>	<p>วิเคราะห์เชิงปริมาณ</p> <p>วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p> <p>วิเคราะห์เชิงคุณภาพ</p> <p>โดยการตีความ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction)</p>

2.1.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกฐานะ

การส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมตามหลักการของการจัดการภาครัฐยุคใหม่ (New Public Management) และการบริการภาครัฐยุคใหม่ (New Public Service) ถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขและเป็นกุญแจดอกสำคัญของความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเอื้อต่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะกระบวนการการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมาย หลักของการพัฒนาราชการยุคใหม่ที่เป็นราชการระบบเปิด

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17) การสร้างการมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการ

ระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่หน่วยงานภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

4. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนนับว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์และโทษโดยตรงจากการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ความร่วมมือของประชาชนเริ่มตั้งแต่ “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ (ร่วมรับผิดชอบ) ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับประโยชน์” ถ้าประชาชนให้ความร่วมมือได้อย่างงานนั้นๆ สำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ดังนั้น การทำงานใดๆ ถ้าให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้งานนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เนื่องจากประชาชนจะเกิดความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กล่าวโดยสรุป นักบริหารงานทั่วไปจะต้องสร้างให้บุคลากรในสังกัดและในองค์กรเป็นผู้ที่มีจิตใจให้บริการ (Service Mind) ตามหลักการที่ว่า “ยิ้มแย้มแจ่มใส ตั้งใจสนทนา วาจาไพเราะ สงเคราะห์ เกื้อกูล” เพื่อประชาชนผู้รับบริการเกิดความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรละเลยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการ “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ (ร่วมรับผิดชอบ) ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับประโยชน์” เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน และเมื่อประชาชนเกิดความพึงพอใจก็จะเกิดการยอมรับ “องค์กร ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน”

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ศักดิ์สิทธิ์ แยมศรี (2543, หน้า 4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนที่อยู่ร่วมกันในชุมชน แสดงออกถึงความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือเพื่อให้กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมได้รับการแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันต่อไปโดยปกติสุข” ปัจจุบันวิถีชีวิตของประชาชนถูกระทบจากสิ่งต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดสภาพการต่างคนต่างอยู่มุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองให้อยู่รอดไปในแต่ละวัน ไม่มีความสนใจต่อสังคมรอบข้าง ทำให้ปัญหาตามมามากมายด้านที่นับวันจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกัน ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ตรงกับความต้องการของทุกคน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 13) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและสร้าง โอกาสให้กับประชาชนในชุมชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัคร ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, หน้า 25) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537, หน้า 103) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิต และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำทำให้ บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

สุจินต์ ดาววิระกุล (2527, หน้า 18) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง เพื่อตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วนดำเนินการเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ปรารถนา ทั้งนี้ ต้องมิใช่เป็นการกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522, หน้า 20) กล่าวว่า iva การมีส่วนร่วม (Participation) เป็น ผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็น พ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการนั้นๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่ คนเราสามารถรวมกันได้ ควรจะต้องมีความตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำ โดยหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำ ให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าจะเป็นปัจเจก บุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องกัน โดยใช้ความรู้ความสามารถ วัสดุอุปกรณ์เข้าร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงถึงความ ต้องการของชุมชน
2. ร่วมค้นหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขตลอดจน สอนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525, หน้า 11-13) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

พัตน์ บุญยรัตน์พันธ์ (2527, หน้า 145) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องมีขึ้นตลอดตั้งแต่การวางแผนโครงการ การเสาะเสาะกำลังแรงงาน วัสดุ กำลังเงิน หรือทรัพยากรใดๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

กรณีการ์ ชมดี (2524, หน้า 9-10) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at meetings)
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน (Financial contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on committees)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม (Entrepreneur)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material contribution)

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537, หน้า 103) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร เป็นต้น
2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือ หรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วยทั้งๆ ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มที่ที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วย เป็นต้น
3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บิบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส เป็นต้น

จากแนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม คือ ความศรัทธา ความเกรงใจต่อสิ่งที่เคารพนับถือ หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจสูง จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ

หลักเกณฑ์ในการขอเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

หลักเกณฑ์หรือแนวทางหนึ่งในการขอเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล คือ แบบสำรวจความเห็นหรือรายงานการประชุมของประชาชน ซึ่งถือว่าการแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนมักจะออกมาในหลายรูปแบบ แต่รูปแบบที่ถือได้ว่าอยู่กับสังคมไทยมานาน คือ เรื่องการประชุมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล แต่ภายหลังการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ได้เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยเป็นเวทีให้ประชาชนเป็นผู้เล่นมากขึ้น แต่ในบางกรณีอาจพบว่าห่างไกลกับเจตนารมณ์ที่ควรจะเป็นอยู่มาก

การเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดประชุมประชาคม เพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชนว่าทำไมจึงต้องเปลี่ยนแปลงฐานะ หรือมีแนวทางหรือเหตุผลอะไร ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล ซึ่งการที่ประชาชนทราบในข้อเท็จจริง หรือมีการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางแล้วจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจและยอมรับที่จะจ่ายภาษีตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในกฎหมายหรือแม้กระทั่งการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการอื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแต่ความเหมาะสมกับจังหวะเวลาและโอกาส ทั้งนี้หากจะพิจารณาในมิติทางกฎหมายโดยเฉพาะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 282 ได้บัญญัติว่า “...รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” ซึ่งเป็นการสะท้อนความสำคัญของเจตนารมณ์ของประชาชนในการปกครองตนเอง ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ดังนั้น ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลจึงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความเห็นของประชาชนนั้น จะดำเนินการในลักษณะที่เรียกกันว่า การประชุมประชาคมหมู่บ้าน-ตำบล

กรณีการขอเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นเทศบาลตำบลนั้น การประชุมประชาคมตำบลนั้นก็จะทำในศูนย์กลางของตำบล โดยเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมมากกว่า เพราะเมื่อพิจารณาสถานที่จัดประชุมประชาคมตำบลแล้วมีพื้นที่ไม่กว้างขวางมากนัก ซึ่งเป็นที่ประชุมสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล ย่อมหมายความว่าเข้าไปได้ยากที่จะให้ประชาชนจำนวนมากทั้งตำบลเข้าร่วมประชุม ซึ่งการประชุมประชาคมในความหมายที่ทำนั้นน่าจะเป็นการเชิญผู้ใหญ่บ้าน กำนัน

ผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน รวมไปถึงตำแหน่งอื่น เช่น ตัวแทนประชาคมจากหมู่บ้านต่างๆ ในพื้นที่เพื่อเข้าร่วมรับทราบแนวทางการดำเนินการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปธาน สุวรรณมงคล (2552, หน้า 150) ยังได้กล่าวถึงเรื่องกลไกสำคัญสำหรับประชาสังคมในการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องการทำให้ประชาคมเป็นการรวมตัวของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสพบปะผู้ปกครองซึ่งการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล ก็เป็นพื้นที่ทางการเมืองหนึ่งที่จะให้โอกาสประชาชนในการพบปะกับผู้ปกครองท้องถิ่นอีกวาระหนึ่งเช่นกัน ประชาชนที่เข้าร่วมประชาคม ตำบลนั้นมีความรู้สึก ร่วมกันประการหนึ่งว่าเป็นคนของพื้นที่หรือตำบลนี้อยู่แล้ว ส่วนการทำอะไรร่วมกันคือการประชุมประชาคมร่วมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงฐานะนั้นก็คงเป็นธรรมชาติของประชาชนที่ต้องปฏิบัติตามแนวทาง ที่เห็นว่าจะดีกว่าจากเดิมที่เป็นอยู่เพราะ โดยเรื่องเงื่อนไขทางภาษาแล้วคำว่าเปลี่ยนแปลงฐานะหรือ ยกฐานะนั้นย่อมทำให้มีอารมณ์หรือความรู้สึกไปในทางบวกเสียมากกว่า

ประหยัด หงส์ทองคำ (2519, หน้า 95) กล่าวว่า การได้รับความเห็นชอบจากประชาชนก็คือ การแสวงหาการมีส่วนร่วมจากประชาชน ซึ่งถือเป็นกระบวนการเป้าหมายรวมถึงหัวใจที่สำคัญ ในการปกครองท้องถิ่น เพราะการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น รวมถึงแสดงความคิดเห็นความต้องการน่าจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่คนในท้องถิ่นและยังถือเป็นการปกครองตนเอง อีกทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยสะท้อนความเห็นของประชาชน ในการปกครองตนเองแต่หากมีข้อจำกัดในด้านนี้ก็เป็นที่น่าเสียดายนักสำหรับประชาชนในท้องถิ่น นั้นๆ อย่างไรก็ตามแม้จะมีความพยายามในการผลักดันและการเปิดช่องทางในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน ได้มีการบัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมือง การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและการถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภา องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 284 และมาตรา 285) มาตรา 285 ที่ว่า

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรง ตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียงให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. การเปิดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ การจัดศูนย์ ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น (มาตรา 56-57)

มาตรา 56 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 57 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว...

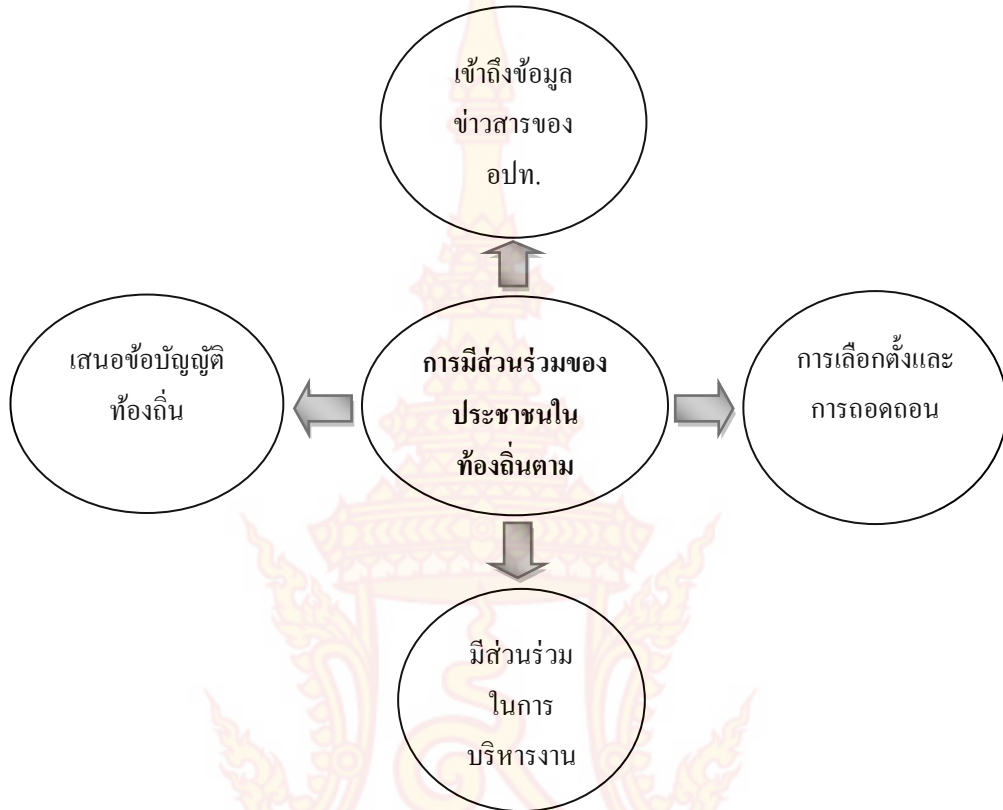
3. การให้สิทธิประชาชนสามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ตามความในมาตรา 286 ที่ว่า

มาตรา 286 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

4. การให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน รวมถึงการลงประชามติท้องถิ่น (มาตรา 287) “มาตรา 287 (วรรคหนึ่ง) ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย...” ในขณะที่มาตรา 287 วรรคสามบัญญัติว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

ทั้งนี้อาจพิจารณาได้จากภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ที่มา: กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช. (2550)

แต่ในความเป็นจริงยังพบว่า ที่ผ่านมามีการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนับได้ว่ายังประสบปัญหาอยู่มากหรือหากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมยังเป็นนามธรรมที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ระเบียบ กฎหมายหรือการบัญญัติไว้ในเชิงโครงสร้างมากกว่าที่จะเป็นการสนใจหรือการมีส่วนร่วมที่เห็นท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ของประชาชนและยังห่างจากวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมอยู่มาก

พระมหาณรงค์ เชื้อบัวเย็น (2553, หน้า 84) และนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2542ก, หน้า 150) ได้ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนยังชินกับการสั่งการจากเบื้องบน อันเป็นผลมาจากการรวมศูนย์อำนาจมาอย่างยาวนานของประเทศไทยจึงเป็นการปกครองท้องถิ่นของรัฐ (Local Government) มากกว่าการปกครองที่เน้นการปกครองตนเอง (Local Self Government) ประกอบกับท้องถิ่นและชาวบ้านเองยังขาดทักษะในการทำงานลักษณะกลุ่มและเครือข่ายทำให้การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นจึงไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร ทำให้

ประชาชนมักถูกโน้มน้าวชักจูงได้ง่าย ประกอบกับประชาชนมักได้รับบริการมากกว่า ส่วนในด้าน การติดตามตรวจสอบการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนยังประสบปัญหาอยู่มาก เพราะประชาชนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง อีกทั้งผู้บริหารท้องถิ่นมักตอบสนองแก่นักการเมือง ระดับชาติมากกว่าประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังส่งผลให้การปกครองท้องถิ่นไทยขาดการสร้าง ความรัก ความผูกพันและการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

ซึ่งประเด็นดังกล่าวข้างต้นนี้ มีความสอดคล้องอย่างยิ่งกับ ชเนศวร์ เจริญเมือง (2548, หน้า 124) รวมถึง เอกวิทย์ ชีริวิโรจน์ (2553, หน้า 120) ที่กล่าวถึงปัญหาประการหนึ่งของเทศบาลว่า คือ ประชาชนขาดความสนใจทางการเมืองอยู่มาก ขาดบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่สนใจ ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะในเขตเทศบาลที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ไม่สนใจติดตาม การทำงานของเทศบาล รวมถึงไม่มีบทบาทในการควบคุมการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น เมื่อเป็น ดังนี้จึงเปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารแสวงหาประโยชน์ได้อย่างเต็มที่โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับ ท้องถิ่นและประชาชน ซึ่งประชาชนยังมองว่าการเมืองยังเป็นเรื่อง ไกลตัวและดูเหมือนว่าประชาชนจะ ให้ความสำคัญกับการเมืองในระดับชาติมากกว่าระดับท้องถิ่นทั้งที่ท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนก็ตาม

อลงกรณ์ อรรคแสง (2554, หน้า 1781) ยังสะท้อนให้เห็นถึงวาทกรรมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนว่าเป็นเพียงมายาคติที่สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจในการบดบังเบี่ยงเบน หักเหตความสนใจของประชาชนออกจากอำนาจที่แท้จริง และการมีส่วนร่วมของประชาชนยังคง จำกัอยู่เฉพาะตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นภาษาแห่งอำนาจ ที่สุดท้ายอำนาจทั้งหลายยังคงอยู่กับข้าราชการและนักการเมืองมากกว่าประชาชน

ชุมชนกับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล

ประเวศ วะสี (2541, หน้า 35) ชุมชนถือเป็นฐานรากที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ หลาย ทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการกล่าวถึงการพัฒนาชุมชนกันอย่างกว้างขวางและในระยะหลังมานี้ โดยเฉพาะ ช่วงหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้มีความพยายามสร้างชุมชน ให้มีการรับรองสถานะตามกฎหมาย ดังจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ขึ้นโดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ ให้คำนิยามคำว่า“ชุมชน” ว่าหมายถึง กลุ่มประชาชน ที่รวมตัวกันโดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนกันหรือทำกิจกรรม อันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน หรือดำเนินการอื่นอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีระบบบริหารจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้ หากจะ กล่าวถึงชุมชนแท้จริงแล้วอาจหมายความรวมถึง การที่คนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความ เอื้ออาทรต่อกัน มีความพยายามทำอะไรร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ ซึ่งรวมถึงการ ติดต่อสื่อสารกันด้วย

จะเห็นว่าคำว่าร่วมกันนั้นมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความเป็นชุมชน เพราะลักษณะของชุมชนย่อมมีส่วนที่จะต้องดำเนินการร่วมกันอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน แต่ดูเหมือนว่าที่ผ่านมามีการร่วมกันของชุมชนจะประสบปัญหาโดยเฉพาะกระแสทุนนิยมโลกาภิวัตน์ได้เข้ามากระทบต่อความเป็นชุมชน

อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2544, หน้า 197-199) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาการพัฒนาที่ขาดมิติทางวัฒนธรรมจะก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชุมชนเมืองและท้องถิ่นที่ขาดความเป็นชุมชนมากขึ้นเริ่มจากความไม่สนใจในการทำกิจกรรมร่วมกันของชุมชน มีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ที่สำคัญคือขาดความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของในสมบัติส่วนรวมของชุมชน และขาดความผูกพันกับท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาจึงต้องคำนึงถึงทางเลือกให้มากขึ้นเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางเดินของวิถีชีวิตตนเองมากขึ้นอันจะช่วยสร้างสรรค์ต้นทุนทางวัฒนธรรมของสังคมสมัยใหม่

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นรวมถึงการทำงานเน้นการประสานงานกับภาคชุมชนและส่วนอื่นๆ เช่นเดียวกันกับการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนหนึ่งของกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงฐานะและกิจกรรมอื่นในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นกระบวนการที่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงว่าอำนาจเป็นของประชาชน ซึ่งการเมืองที่เน้นฐานที่ประชาชนนั้นจะช่วยทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจและสามารถปกครองตนเองได้ อันเป็นเจตนารมณ์สูงสุดของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมอาจพิจารณาความหมายที่ง่ายแก่ความเข้าใจซึ่งจะยึดตามความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนคือการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจการต่างๆ ของเทศบาลอย่างกว้างขวางไม่เพียงเฉพาะการ เลือกตั้งเท่านั้นและเพิ่มเติมรายละเอียดการมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กล่าวคือ 1) การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและการถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 284 และมาตรา 285) 2) การเปิดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ การจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (มาตรา 56-57) 3) การให้สิทธิประชาชนสามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ (มาตรา 286) 4) การให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน รวมถึงการลงประชามติท้องถิ่น (มาตรา 287) การรับรู้ข่าวสารของท้องถิ่น การร่วมแสดงความคิดเห็นรวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือการตระหนักหรือกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั่นเอง

นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความจำเป็นในการประสานกับชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นก็มีส่วนสำคัญเพราะการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายหรือการให้ความสำคัญกับภาคสังคมจะช่วยให้เกิดการสร้างพื้นที่ทางการเมืองแก่กลุ่มอื่นๆ ไม่ได้จำกัดเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งประเด็นเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชนก็จะเน้นถึงการทำงานร่วมกันระหว่างเทศบาลตำบลกับกลุ่มองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะที่มีบทบาทภารกิจที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในการปฏิบัติงาน

โกวิท พวงงาม (2546, หน้า 21) การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นระบบการปกครองที่ยอมรับกันว่าเป็นรากแก้วของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้เรื่องการปกครองระดับท้องถิ่น โดยการกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะอำนวยผลให้เกิดความชำนาญและมีประสบการณ์ที่สามารถจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองในระดับชาติในโอกาสต่อไปได้เป็นอย่างดี ดังนี้ จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในระบบประชาธิปไตยที่จะต้องสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น โดยถือว่าเป็นรากฐานที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติ เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจของรัฐบาลและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพของตนเองสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน โดยการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้การควบคุมของรัฐ เมื่อใดที่การปกครองท้องถิ่นมั่นคงและมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพก็จะสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ประเทศชาติและประชาชนได้มากที่สุด การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากความจำเป็นของรัฐในการกระจายอำนาจการปกครองบางส่วนออกไปให้ท้องถิ่นดำเนินกิจการบางอย่างได้ เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นเอง การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐย่อมสามารถควบคุมการปกครองท้องถิ่นได้ ความเป็นอิสระของแต่ละท้องถิ่นหรือการปลอดจากการควบคุมของรัฐจะมีมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปฏิบัติที่แตกต่างกันไปภายในรัฐแต่ละรัฐ

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518, หน้า 13) ได้ให้ความหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจในการปกครอง รับผิดชอบทั้งหมด หรือแค่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจที่และอาณาเขตของงานที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย จากคำจำกัดความของการปกครองท้องถิ่นที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐมอบอำนาจให้ประชาชนปกครองด้วยตนเอง โดยมีหน่วยงานราชการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่บริหารจัดการ ให้บริการประชาชนในพื้นที่ โดยสามารถกำหนดนโยบายการตัดสินใจ ที่จะดำเนินกิจกรรมการบริหารงานตามนโยบาย ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ โดยสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีมีสุข

ชวงส์ ฉายะบุตร (2510, หน้า 21) การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำเภอหรือจังหวัดกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแค่เพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามแนวคิดที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมจะเป็น “รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน” ในท้องถิ่นนั้น

อุทัย หิรัญโค (2523, หน้า 21) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นคือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม แต่การปกครองท้องถิ่นจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประหยัด หงส์ทองคำ (2547, หน้า 238) ได้กล่าวถึง ความหมายของการปกครองท้องถิ่นพอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้ และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองตอบความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยตัวของตัวเอง

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526, หน้า 8-9) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับเลือกตั้งโดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น ไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ ปกครองตนเอง (Autonomy)
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์การที่มาจาก การเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมียอดเงินในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามนโยบายของตนตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง
6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับ เพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในส่วนรวม

โดยสรุปแล้ว การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองประเทศ โดยรัฐบาลกระจายอำนาจการบริหารจัดการเกี่ยวกับภารกิจงานแก้ไขปัญหาต่างของชุมชนท้องถิ่น โดยมีกฎหมายให้อำนาจให้สามารถดำเนินกิจกรรมและบริการสาธารณะบางอย่างที่จำเป็น และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้งนี้ภายใต้หลักของความยืดหยุ่นคล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยมีองค์กรทางการบริหารของท้องถิ่นนั้นเองเป็นผู้ดำเนินการมิใช่การบริหารจัดการโดยองค์กร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือตัวแทนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

หลักการปกครองท้องถิ่น

หลักการปกครองท้องถิ่นนั้น ถือว่าเป็นหลักการสำคัญในการจะนำไปเป็นหลักการปกครองแก่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2548, หน้า 28-30) ได้ประมวลหลักการปกครองท้องถิ่นไว้เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย จัดเป็น กรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น (Public Participation) จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่รู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่ และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล เป็นต้น

4.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

5. มืองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานครคือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ ย่อมมีความแตกต่างกัน การรให้บริการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อ นำไปใช้ใน การบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศ เป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาล ไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้ อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2539, หน้า 16) ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นต่อการพัฒนาประชาธิปไตยหากพิจารณาในเชิงบทบาทของกาปกครองท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของประชาธิปไตยในระดับชุมชนและระดับประเทศจะเห็นได้ว่า แต่เดิมนั้นปรากฏความเห็นว่า การปกครองท้องถิ่นนี้แท้จริงแล้วมิได้มีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยเลย หากแต่การปกครองท้องถิ่นกลับเป็นสิ่งที่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยและทางที่สมควรเน้นการรวมศูนย์ของอำนาจรัฐจะเหมาะสมกว่า กระนั้นในปัจจุบันแนวคิดที่ว่านี้ไม่ได้รับความนิยมนักสักเท่าใดนัก แนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองกับระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันจึงมีแง่มุมสำคัญอยู่ว่า การปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน โดยผู้นำท้องถิ่นควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและการปกครองท้องถิ่นในแง่ตัวเองจะช่วยเหลือส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยในระดับชาติและเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ การปกครองท้องถิ่นจึงได้รับการยอมรับกันว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ โดยสรุปได้ในประการต่างๆ ต่อไปนี้

1. การปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กล่าวคือ ในกาปกครองท้องถิ่นที่ผู้นำมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนนั้นเป็นจุดเริ่มของการกระตุ้นความสนใจมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว และการที่ผู้นำท้องถิ่นได้เสนอนโยบายให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบได้แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเลือกก็เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมต่อกิจการของท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ

2. การปกครองก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อประชาชนของผู้นำ (Accountability) ความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชนนี้ในสังคมประชาธิปไตยตะวันตก หมายความว่าพันธะสัญญาหรือความรับผิดชอบทางการเมืองที่ผู้นำซึ่งมาจากการเลือกตั้งมีต่อประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นความรับผิดชอบที่ว่าเขาได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเพื่อทำอะไร ผลงานจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวมหรือต่อส่วนตัว โดยต้องอธิบายให้ได้ว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

3. การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะช่วยขจัดระบบเผด็จการ โดยรัฐบาล กล่าวคือ เมื่อมีการกระจายอำนาจมากขึ้นท้องถิ่นเข้มแข็งมากขึ้นสถาบันทางการเมือง โดยเฉพาะพรรคการเมืองก็จะมี ความมั่นคง อันจะส่งผลให้การยึดอำนาจและการใช้อำนาจเผด็จการจากส่วนกลางเป็นไปได้ยาก

4. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างการเมืองระดับชาติ กล่าวคือ เมื่อการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นประสบความสำเร็จในเชิงการได้มาซึ่งผู้นำทางการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชน มีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ผ่านการเรียนรู้และการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองแล้วก็จะทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น

5. การสร้างพลังประชาธิปไตยหรือการพัฒนาการเมืองที่มั่นคงนั้นจะต้องเริ่มจากการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเสียก่อนจากนั้นจึงขยายไปในระดับประเทศ การปกครองท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติเพราะทำให้เกิดการพัฒนาการเมืองในวงกว้าง

6. การปกครองท้องถิ่นทำให้เข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน (Politicalization) ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีความเกี่ยวพันหรือผลกระทบต่อประชาชน โดยตรงและใกล้ชิดและเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความตื่นตัวและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลาเพราะการเข้าสู่วิถีการเมืองเป็นถนนสายหนึ่งจะนำไปสู่เมืองประชาธิปไตย

การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจาก

1. องค์การปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาด้านการปกครองระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติ มีกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้ง เป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้ แจ่มแจ้ง ทางการเมือง กล่าวคือประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหารการเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

4. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความตื่นตัวและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่การเมืองตลอดเวลา

5. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่น ผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมนิเทศจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น

การปกครองท้องถิ่นจึงกล่าวได้ว่าเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับบริหารการพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ โดยองค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตน และองค์กรปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลางนั่นเอง

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นนโยบายใหม่ของรัฐบาลสมัยใหม่ที่นับว่ามีความสำคัญต่อการปกครองประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะในสภาพการณ์ปัจจุบันรัฐที่เคยใช้หลักการรวมอำนาจในการปกครองประเทศไม่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงกัน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานของประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันออกไปทั้งด้านภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม นโยบายด้านการกระจายอำนาจจึงถูกนำมาใช้ในการปกครองประเทศอย่างแพร่หลายในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) กับ การปกครองท้องถิ่น (Local Government) เป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอ เปรียบเสมือนเหรียญที่มีสองด้าน กล่าวคือ เมื่อมีนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองประเทศ ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ต้องมีรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม ขึ้นมารองรับนโยบายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เห็นภาพของแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงขอเสนอหลักการของการกระจายอำนาจ ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (www.fda.moph.go.th/fdanet/html/product/other/kbs3/reform.htm, 24 ตุลาคม 2558.) การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ มีหลักการสำคัญคือ เป็นการแบ่งอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยอิสรภาพพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจนี้ทำให้เกิดระเบียบการจัดการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น

ในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งมีเจตนารมณ์สำคัญในการกระจายอำนาจของการบริหารปกครองประเทศออกไป ดังนั้นกล่าวได้ว่าความสำคัญของการปฏิรูปทางการเมืองของไทยอยู่ที่การกระจายอำนาจ ซึ่งการกระจายอำนาจบริหารอย่างเป็นทางการได้แก่

1. การเปิดให้เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย ติดตามประเมินผลและเข้าแทรกแซงให้น้อยที่สุด ซึ่งจะต้องมีการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่
2. กระจายอำนาจไปสู่ฝ่ายตุลาการ ซึ่งหมายถึงจะต้องมีการปฏิรูประบบตุลาการ และกระบวนการยุติธรรมอย่างขนานใหญ่

3. การกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งได้มีข้อกำหนดค่อนข้างชัดเจนในรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. การกระจายอำนาจสู่ภาคธุรกิจเอกชนรวมทั้งองค์กรธุรกิจเอกชน ซึ่งดูจะกระจายได้มากกว่าภาคอื่น ดูได้จาก การเคลื่อนไหวแปรรูปรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการแก้กฎระเบียบและการเปิดเสรีอื่นๆ ซึ่งมักเป็นการกระจายอำนาจสู่ภาคธุรกิจ

5. การกระจายอำนาจสู่ชุมชนและองค์กรประชาชน รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนเหล่านี้ก็ได้มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเช่นกัน

การกระจายอำนาจทั้ง 5 ประการนี้เห็นได้ชัดว่าเป็นงานใหญ่และต้องใช้เวลาจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถานการณ์ทั่วไปทั้งภายในและภายนอกประเทศสิ่งหนึ่งที่ควรให้ความสนใจ นั่นคือความเคยชินเก่ามีแนวโน้มที่จะเป็นอุปสรรคสำคัญ ดังนั้นการเปลี่ยนกรอบความคิดและทัศนคติเดิมจึงเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นพื้นฐานของการปฏิรูป การกระจายอำนาจไม่ได้มุ่งหมายให้มีรัฐขนาดเล็กลงเท่านั้น แต่จุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การทำให้การบริหารปกครองประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น

เพื่อให้แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐบรรลุผล จึงได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรร สัดส่วนภาษีอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสิ่งสำคัญ และยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

การกระจายอำนาจแบ่งได้ดังนี้

1. การลดอำนาจการบริหารจัดการจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจในการบริหารและตัดสินใจจากหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางให้แก่หน่วยงานภาครัฐส่วนภูมิภาค เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

2. การมอบอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรกึ่งรัฐที่เป็นอิสระ (Delegation) เป็นมอบอำนาจหน้าที่เฉพาะให้แก่องค์กรบริหารที่มีอิสระภายใต้การกำกับจากภาครัฐ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินการ

3. การกระจายอำนาจการปกครองให้รัฐบาลส่วนท้องถิ่น (Devolution) เป็นการกระจายอำนาจเบ็ดเสร็จให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย การจัดการรายได้ ทรัพยากร และการจัดการให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสูงสุด

4. การมอบอำนาจหน้าที่ให้กับองค์กรหรือหน่วยงานเอกชน (Privatization) เป็นการมอบหน้าที่บางอย่างให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ โดยภาครัฐเป็นผู้ควบคุมกำกับและตรวจสอบคุณภาพ

การกระจายอำนาจภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ในปัจจุบันประชาชนในประเทศได้รับสิทธิให้มีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ผลของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ตามมาตรา 284 ทำให้เกิดพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะและการจัดสรรสัดส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2547, หน้า 10) ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จะยึดหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคลและการเงิน การคลังของตนเอง โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบบประชาธิปไตย

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค และเพิ่มบทบาทในส่วนท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการแทน เพื่อราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบในภารกิจมหภาคและภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะ

ดำเนินการได้ โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบาย และด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น ให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและติดตามตรวจสอบ

การกระจายอำนาจจำเป็นต้องใช้มาตรการหลายๆ อย่างไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางการคลัง มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการที่จำเป็นอื่นๆ อีก ทั้งนี้ก็เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย พื้นฐานของการส่งเสริมการกระจายอำนาจที่ได้กำหนดไว้ โดยการดำเนินงานได้มีการเตรียมร่างกฎหมายและแผนการกระจายอำนาจเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแล้วรายงานให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 284 โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (มาตรา 6)

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

1.1 ภารกิจที่เป็นการดำเนินการค้าระหว่างรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการถ่ายโอนให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

1.2 ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

1.3 ภารกิจที่เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งพิจารณาจาก

รายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาสี่ปี

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์เพื่อให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละ ประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี รายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบและในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตรา ไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะได้ด้วยตนเอง การจัดตั้งงบประมาณ รายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐ จัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ดังนั้นการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐจะต้องดำเนินการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความพร้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

การยกฐานะหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีความเคลื่อนไหว ที่เปรียบเสมือนคลื่นที่กระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวคิดว่าด้วยการจัดตั้งและยกฐานะ หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นของเทศบาลโดยวิธีการเปลี่ยนแปลงฐานะ ว่าเดิมทีนั้นการเปลี่ยนแปลงฐานะมีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขอย่างไรบ้าง รวมถึงว่าด้วยหลักเกณฑ์ ในการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล ที่ค่อนข้างมีความสับสนและมีการนำเสนอข้อมูล ที่หลากหลาย อีกทั้งผู้วิจัยจะนำเสนอขั้นตอนตามตัวบทกฎหมายในการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล ในปัจจุบันว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินการอย่างไร

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและยกฐานะหน่วยงานปกครองท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2537, หน้า 6-9) ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและ ยกฐานะหน่วยงานปกครองท้องถิ่นว่า มีหลายปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและพัฒนา รูปแบบ โครงสร้าง องค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวคือ ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ ปัจจัยด้านกายภาพและปัจจัยด้านการเมือง ทั้งนี้ขอขยายความ เพิ่มเติมดังนี้

ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์กล่าวคือ ท้องถิ่นเกิดขึ้นได้ด้วยประวัติศาสตร์ซึ่งจะปรากฏในปัจจุบันว่ารัฐบาลกลางได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการบริหารงานท้องถิ่น อันสืบเนื่องมาจากพันธนาการที่เกิดจากการเคยรวมศูนย์อำนาจของส่วนกลาง

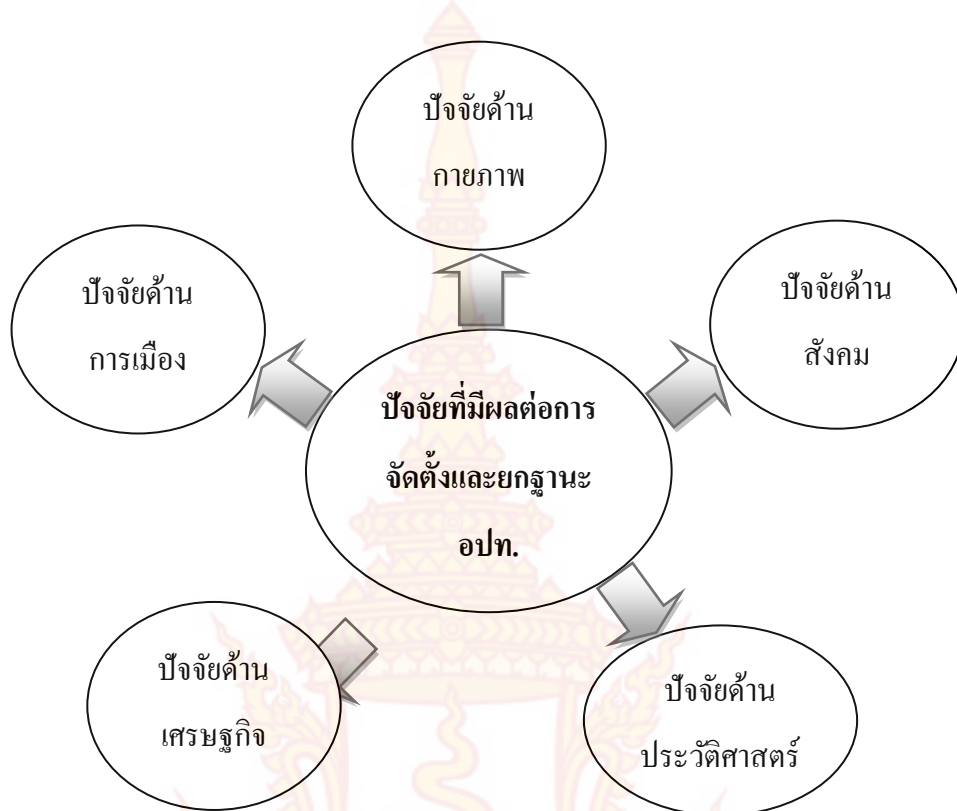
ปัจจัยด้านสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาถึง จำนวนประชากร ลักษณะประชากร สภาพพื้นที่และชุมชน ที่จะสะท้อนถึงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่จำแนกตามสภาพความสลับซับซ้อนของสังคม ซึ่งอาจพิจารณาได้หลายลักษณะ กล่าวคือสังคมเมืองที่มีประชากรหนาแน่นมีอาชีพที่หลากหลายและมีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจดีสังคมชนบท ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและขาดแคลน โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทเป็นสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากสังคมเมือง จนมีสภาพบางส่วนเป็นเมืองและยังมีส่วนที่เป็นสังคมชนบทอยู่มาก และลักษณะสังคมประการสุดท้ายคือ สังคมที่มีลักษณะพิเศษซึ่งแตกต่างจากสามกลุ่มที่กล่าวข้างต้นและมีความพิเศษในด้านความเจริญทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมักให้ความสำคัญกับลักษณะของพื้นที่เป็นอย่างมาก

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นใดที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมากย่อมมีรายได้มากในการพัฒนาท้องถิ่นและความสามารถในการให้บริการสาธารณะ ซึ่งสามารถวัดจากรายได้หรือภาษีที่จัดเก็บในพื้นที่ จำนวนธนาคาร จำนวนสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการแสดงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่ ซึ่งความเจริญทางเศรษฐกิจในพื้นที่ย่อมเกี่ยวพันกับรูปแบบและขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

ปัจจัยด้านกายภาพ คือการกำหนดขนาดของพื้นที่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้อง รับผิดชอบ ซึ่งมีหลายแนวคิดด้วยกันกล่าวคือ แนวคิดแรก การเสนอให้แบ่งเขต โดยมีจำนวน ประชากรใกล้เคียงกัน แนวคิดที่สองเรื่องความสะดวกในการบริหารที่มีพื้นที่ไม่ใหญ่โตเกินไป แนวคิดที่สามคือการคำนึงถึงเขตในความรับผิดชอบที่ไม่ใหญ่มากเกินไป จนอาจทำให้ประชาชนขาดความผูกพันกับท้องถิ่น แนวคิดที่ดี คือองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนและเหมาะสม

ปัจจัยด้านการเมือง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากในการจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะการที่รัฐกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น หากรัฐยังควบคุมท้องถิ่นอยู่มากก็จะเป็นการปกครองท้องถิ่นโดยรัฐ (Local-State Government) มากกว่าการปกครองตนเองโดยประชาชน (Local-Self Government) ทั้งนี้การให้อิสระแก่การตัดสินใจแก่ท้องถิ่น และการมีทรัพยากรที่เพียงพอ ซึ่งในแต่ละรัฐก็จะมีลักษณะที่ต่างกันตามสภาพทางการเมือง สังคมและประวัติศาสตร์และนโยบายของรัฐที่จะเข้ามาบริหารประเทศ การเร่งสร้าง ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน และการให้ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น จึงเป็นที่รัฐต้องกระทำควบคู่กันไป

ภาพที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551ก)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551ก) ได้ให้หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ...การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างโดยวิธีการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งเป็นเทศบาล... ย่อมทำให้ท้องถิ่นนั้นๆ มีอำนาจหน้าที่ตลอดจนรายได้ที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อน และปรับปรุงการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่จะส่งเสริมความเข้าใจ และสร้างแรงจูงใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีโอกาสปรับปรุงโครงสร้าง โดยวิธีการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537, หน้า 10) ได้สรุปเกณฑ์ในการจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงควรคำนึงถึงปัจจัยในด้านต่างๆ นั่นคือ รายได้ จำนวนประชากร และขนาดพื้นที่ ทั้งนี้รัฐควรให้ความเป็นอิสระ (Autonomy) และแนวทางในการเพิ่มทรัพยากรทางการบริหารแก่ท้องถิ่น ไม่ใช่เพียงแต่การยกฐานะท้องถิ่นเพื่อเป็นเพียงสัญลักษณ์ของประชาธิปไตยเท่านั้น หากแต่ต้องให้ท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะ อีกทั้งท้องถิ่นเองก็พึงสำรวจและตระหนัก

ในความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อประชาชนในฐานะที่ประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่นอีกด้วย เพื่อนำไปสู่เป้าประสงค์สำคัญในการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป การยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีอำนาจหน้าที่สามารถให้บริการสาธารณะ รวมถึงพัฒนาท้องถิ่นได้ในขอบเขตที่กว้างขวางและมีอิสระในการบริหารงานมากขึ้นด้วย อีกทั้งมีทรัพยากรการบริหารเพิ่มขึ้นกว่าเดิม รวมถึงสร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นการปกครองโดยประชาชนจะเห็นได้ว่า แนวคิดการยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะพหุมิติ (Multi-Dimensional) ซึ่งหมายความว่า มีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัยและการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงแง่มุมต่างๆ ในทุกมิติและเป็นไปโดยเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น ที่สำคัญคือมีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยในการจัดบริการสาธารณะ

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร (2552, หน้า 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญมากที่สุดในด้านการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน คำกล่าวนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้เพราะที่ผ่านมาบทบาทและภารกิจของท้องถิ่นภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งฉบับ พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 ได้มีความพยายามในการถ่ายโอนภารกิจต่างๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนในหน่วยปกครองขนาดเล็ก โดยเฉพาะเทศบาลตำบลที่มีส่วนได้รับการถ่ายโอนภารกิจเช่นกัน ซึ่งภายใต้แนวคิดการจัดบริการสาธารณะที่ได้รับการถ่ายโอนนี้สิ่งที่มีความต้องการให้เกิดขึ้นคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็วโดยผลสัมฤทธิ์สุดท้ายคือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเอง

ถวิลวดี บุรีกุล (2548, หน้า 875) ได้อธิบายถึงการบริการสาธารณะว่าเป็นกิจกรรมที่รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนซึ่งมีหลายวิธี ไม่ใช่เพียงการออกกฎระเบียบหรือให้งบประมาณไปดำเนินการ แต่เป็นการบริการเพื่อคนจำนวนมาก เป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน ภาครัฐมีการให้บริการแก่ประชาชนทั้งที่เป็นรายบุคคลและทั้งชุมชน โดยรัฐบาลกลางให้บริการแก่ประชาชนในวงกว้าง ขณะที่ท้องถิ่นให้บริการเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นตน การบริการที่จัดให้คือ การบริการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการ ความปลอดภัย การศึกษา การรักษาวัฒนธรรม การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริการจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึง

จรัส สุวรรณมาลา, (2542, หน้า 76) การจัดบริการที่มีต้นทุนการ จัดบริการต่อหน่วยของ หน่วยบริการ โดยสามารถรักษาคุณภาพบริการสาธารณะไว้ได้อย่างสม่ำเสมอทุกหน่วยของบริการ โดย หน่วยจัดบริการแต่ละประเภทจะต้องมีจำนวนประชากร เป้าหมาย หรือจำนวนชุมชนเป้าหมายหรือ พื้นที่ในการให้บริการเป้าหมายที่เหมาะสมกับบริการประเภทนั้นไม่มากเกินไป (เพราะจะทำให้ต้นทุน การจัดบริการไม่สามารถรักษาคุณภาพมาตรฐานของการจัดบริการต่อหน่วยสูงเกินไป) และไม่น้อยเกินไป (เพราะจะทำให้ต้นทุนการจัดบริการต่อหน่วยสูงเกินไป) อาจกล่าวได้ว่าจำนวนหน่วยจัดบริการ จะต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนประชากรหรือพื้นที่เป้าหมายในการให้บริการ

อรทัย ก๊กผล (2546, หน้า 12-25) ได้อธิบายว่าภายใต้บริบทใหม่ของการบริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารถูกท้าทายให้เพิ่มบทบาทไม่ใช่เป็นเพียงผู้บริหารที่ยึดบทบาทตามกฎหมายเท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์ทำงานเชิงรุก เพิ่มบทบาทเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ ทั้งนี้ผู้บริหารและองค์กรปกครองท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการบริหารของ องค์กรอย่างน้อย 4 มิติ ดังนี้

1) ความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่น กล่าวคือทำให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และมุ่งการพัฒนาที่สมดุล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการ พัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การรักษาระบบนิเวศ

2) ความสามารถด้านการพัฒนาองค์กร โดยการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักยึด ประชาชนเป็นสำคัญเน้นการกระจายอำนาจ และการทำงานเชิงรุกมากกว่าป้องกัน การพัฒนาองค์กร เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวขึ้นอยู่กับ โครงสร้างภายในและกระบวนการทำงาน การบริหารงานบุคคล และภาวะผู้นำของผู้บริหารท้องถิ่น

3) ความสามารถด้านการบริหารการเงินการคลัง โดยการมุ่งเน้นให้เกิดการพึ่งตนเองให้ ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้ได้ตาม เป้าหมาย

4) ความสามารถด้านการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเป้าหมายของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ที่ความสามารถในการจัดการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

จากการให้ความเห็นที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะ จะเห็นได้ว่าคำว่าบริการสาธารณะนั้น มีจุดสำคัญดังนี้ ประการแรกต้องเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำโดยส่วนใหญ่หรือ เกือบทั้งหมดต้องเป็นองค์กรของรัฐ ในทุกระดับรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดทำ บริการสาธารณะด้วย ประการที่สองการจัดบริการสาธารณะจะต้องจัดทำเป็นการทำงานไปไม่เฉพาะเจาะจง ที่ตัวบุคคล โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก ประการที่สามการจัดทำบริการสาธารณะ

ต้องมุ่งประโยชน์ที่ประชาชนหรือสังคมโดยรวมเป็นหลักโดยไม่มุ่งผลกำไรแต่มุ่งไปที่คุณภาพ และประโยชน์ที่ตกกับประชาชนและประการสุดท้ายคือการจัดบริการสาธารณะที่ดีได้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกส่วน และต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุปในเรื่องการจัดบริการสาธารณะนั้น เป็นภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการอย่างทั่วถึง เป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะเทศบาลตำบลที่ยกฐานะขึ้นใหม่เป็นที่คาดหวังแก่ประชาชนอย่างมากในการได้รับบริการสาธารณะที่ดีมีความหลากหลาย และสามารถตอบสนองแก่ความต้องการของประชาชนได้ ดังนั้นการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลว่าให้ ความสำคัญไปที่การจัดการประเภทใดมากกว่ากัน และนอกจากนี้ยังจะพิจารณาจากมุมมองของประชาชนว่า ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะจากเทศบาลตำบลอย่างไร นั่นคือการที่เทศบาลตำบลมีความสามารถของเทศบาลตำบลในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งจะพิจารณาจากภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นคือ บริการสาธารณะที่ท้องถิ่นต้องดำเนินการเป็นสำคัญ

หลักเกณฑ์ในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

ในเรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลนั้น มีนักวิชาการที่กล่าวอ้างถึงว่า มีหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งที่ชัดเจน อาทิ

สนธิ จรอนันต์ (2549, หน้า 38-39) โกวิท พวงงาม (2552, หน้า 191) จักร์ พันธุ์เพชร (2551, หน้า 226) และมานิตย์ จุมปา (2548, หน้า 175-176) ได้กล่าวถึงว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552) การจัดตั้งเทศบาลกระทำได้โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยการจัดตั้งเทศบาลตำบลใช้เกณฑ์ รายได้เป็นตัวกำหนด คือพื้นที่ใดจะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 12 ล้านบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) มีจำนวนประชากร จำนวน 7,000 คนขึ้นไป อยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 1,500 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตรและได้รับความเห็นชอบจากราษฎรในท้องถิ่นนั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546, หน้า 1) การใช้แนวทางดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นไปตามหนังสือสั่งการของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ มท.0313/ว2966 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2540 เรื่องการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล ยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองและยกฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร ซึ่งการยกฐานะองค์กรบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตำบลนั้น เป็นเพียงการใช้เทียบเคียงกับหลักเกณฑ์ข้างต้น ซึ่งมีเกณฑ์ที่พิจารณาสองประการคือ ประการแรก รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่แล้วมาตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป และประการที่สอง คือเรื่องจำนวนประชากรที่ต้องมีตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป

อย่างไรก็ตามในการจัดตั้งเทศบาลตำบลนั้น ไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ว่า จะต้องมีการประชาการเท่าใด มีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งก็ปรากฏในพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับแรก กล่าวคือ หากย้อนกลับไปพิจารณาพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ก็พบว่าในหมวดหนึ่งที่ว่าด้วยเทศบาลตำบลมาตรา 4 บัญญัติอย่างชัดเจนว่า “ตำบลใดมีบทพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแล้ว ให้มีสภาพเป็นเทศบาลเมือง พระราชกฤษฎีกานั้นจะได้กำหนดเขตและนามของเทศบาลไว้ด้วย”

การกล่าวถึงกฎหมายเทศบาลฉบับแรก (พ.ศ. 2476) เพื่อต้องการชี้ให้เห็นว่านับแต่สยามประเทศได้เริ่มมีกิจการเทศบาลอย่างเป็นทางการนั้น ในด้านหลักเกณฑ์ในการยกฐานะเทศบาลตำบลก็มิได้มีความชัดเจนมาตั้งแต่เริ่มต้นจวบจนถึงปัจจุบัน ก็นับได้ว่ายังคลุมเครือพอสมควร ซึ่งต่างจากเทศบาลเมืองและเทศบาลนครที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนว่า กรณีเทศบาลเมืองต้องเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง หรือท้องที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป มีความหนาแน่นไม่ต่ำกว่าสามพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร มีรายได้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้ ส่วนเทศบาลนครนั้นต้องประกอบด้วยประชากรห้าหมื่นคนขึ้นไปจึงจะมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนครได้ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังคงใช้อยู่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงลำดับศักดิ์กฎหมายจากพระราชกฤษฎีกาเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 นั่นเอง สอดคล้องกับชูศักดิ์ เทียงตรง (2517, หน้า 20-21) กล่าวถึง การจัดตั้งเทศบาลว่ามีหลักเกณฑ์คือ ถ้าท้องถื่นมีความเจริญพอที่จะตั้งเป็นเทศบาลได้ กล่าวคือ เจริญกว่าสุขาภิบาลและมีพลเมืองหนาแน่น มีรายได้พอที่จะทำหน้าที่ตามกฎหมายได้กระทรวงมหาดไทยก็เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาออกเป็นพระราชกฤษฎีกา (ซึ่งปัจจุบันเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย) ตั้งเป็นเทศบาลตำบลได้เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดแน่ชัดว่าเทศบาลตำบลจะต้องมีการประชาการเท่าใด มีความหนาแน่นมากน้อยแค่ไหน อันแตกต่างกับการจัดตั้งเทศบาลในรูปแบบอื่น

ทั้งนี้เมื่อมาพิจารณาถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ตามคู่มือการปฏิบัติงานการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการเปลี่ยนแปลงเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการรวมและยุบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรวบรวมและแยกพื้นที่บางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มปป: 1) กระทรวงมหาดไทย ที่ใช้ในการเป็นหลักเกณฑ์ในการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)

มาตรา 4 2 ภายใต้งบับแห่งกฎหมายว่าด้วย การเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเป็นต้นไป

บรรดาบรรพบุรุษ ททรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้วให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

2) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้ในมาตรา 9 ดังนี้

มาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

3) หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0890.2/ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน 2547 เรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า สำหรับเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงฐานะที่นักวิชาการเสนอว่ามีจำนวนประชากร ความหนาแน่นของประชากร รายได้ ที่กล่าวอ้างถึงนั้น ไม่ได้ใช้เป็นเกณฑ์ เพื่อยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลแล้ว เนื่องจากหลักเกณฑ์ที่ยกมานั้นเป็นหลักเกณฑ์สำหรับการเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล แต่วิธีการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาเทียบเคียงหลักเกณฑ์เท่านั้น แต่ไม่ได้ยึดเป็นเกณฑ์ตายตัวแต่อย่างใด ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงขอยึดหลักการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กล่าวคือในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลนั้น ให้คำนึงเพียงว่า มีความเหมาะสมของจำนวนประชากร มีรายได้ที่พอจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล และได้รับความเห็นชอบจากประชาชน ซึ่งในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ยังมีความคลุมเครือและขาดความชัดเจนอยู่มากดังได้นำเสนอแล้วข้างต้น

ขั้นตอนการดำเนินการขอเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ((มปป), หน้า 11-12) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด จะดำเนินการเพื่อขอเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการดังนี้

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลจะต้องรายงานขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลผ่านความเห็นชอบของอำเภอและจังหวัดตามลำดับมายังกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามนัย มาตรา 7 มาตรา 9 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2469 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0890.2/ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน 2547 พร้อมทั้งส่งเอกสารประกอบการพิจารณาขอยกฐานะ ดังนี้

1.1 แบบสำรวจข้อมูลการขอจัดตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอำเภอและจังหวัด ตามลำดับ

1.2 รายงานการประชุมสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลได้

1.3 คำบรรยายแนวเขตขององค์กรบริหารส่วนตำบลที่ขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลตามข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ทั้งนี้โดยเทียบเคียงแนวเขตตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอ... จังหวัด... อันเป็นที่ตั้งขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

1.4 แผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล โดยต้องตรวจสอบชื่อสถานที่ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่างๆ ในกรอบแผนที่ให้ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ โดยจะต้องให้นายอำเภอแห่งท้องที่ นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วน โฆษกขององค์กรบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารท้องถิ่นข้างเคียงที่มีแนวเขตติดต่อกับองค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นทั้งหมด เป็นผู้ลงนามรับรองแนวเขตตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.1/ว 2067 ลงวันที่ 10 กันยายน 2541 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.1/ว 1048 ลงวันที่ 30 เมษายน 2545

1.5 แบบสำรวจความเห็น/รายงานการประชุมของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่

1.6 กรณีที่ประสงค์จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลและพร้อมไปกับการเปลี่ยนชื่อ ซึ่งจะขอใช้ชื่อไม่ตรงกับชื่อเดิม ให้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่มาประกอบด้วย โดยถือปฏิบัติตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0204/ว 695 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2520 มาใช้โดยอนุโลม

โดยเอกสารตามข้อ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, และ 1.6 จะต้องจัดส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 30 ชุด

2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตรวจพิจารณาหลักฐานเอกสารตามข้อ 1 ประกอบ ข้อกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล ให้ครบถ้วนถูกต้อง

3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยพร้อมแผนที่ ทำร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีบัญชากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลขอเปลี่ยนชื่อให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอและ ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณา ก่อน เมื่อที่ประชุมมีมติ เห็นชอบจึงเสนอต่อ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณา

4. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย จะกำหนดการประชุม ตรวจพิจารณาร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและแผนที่ทำร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยเชิญ ผู้แทนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมชี้แจงด้วยแล้ว จึงแจ้งผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ดังนี้

กรณีที่ 1 หากมีรายละเอียดที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมถูกต้องสมบูรณ์ตามความเห็นของ ที่ประชุมแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต้องประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อรับไป แก้ไขและดำเนินการให้เป็นไปตามมติที่ประชุมเสียก่อน แล้วจึงนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย อีกครั้งหนึ่ง

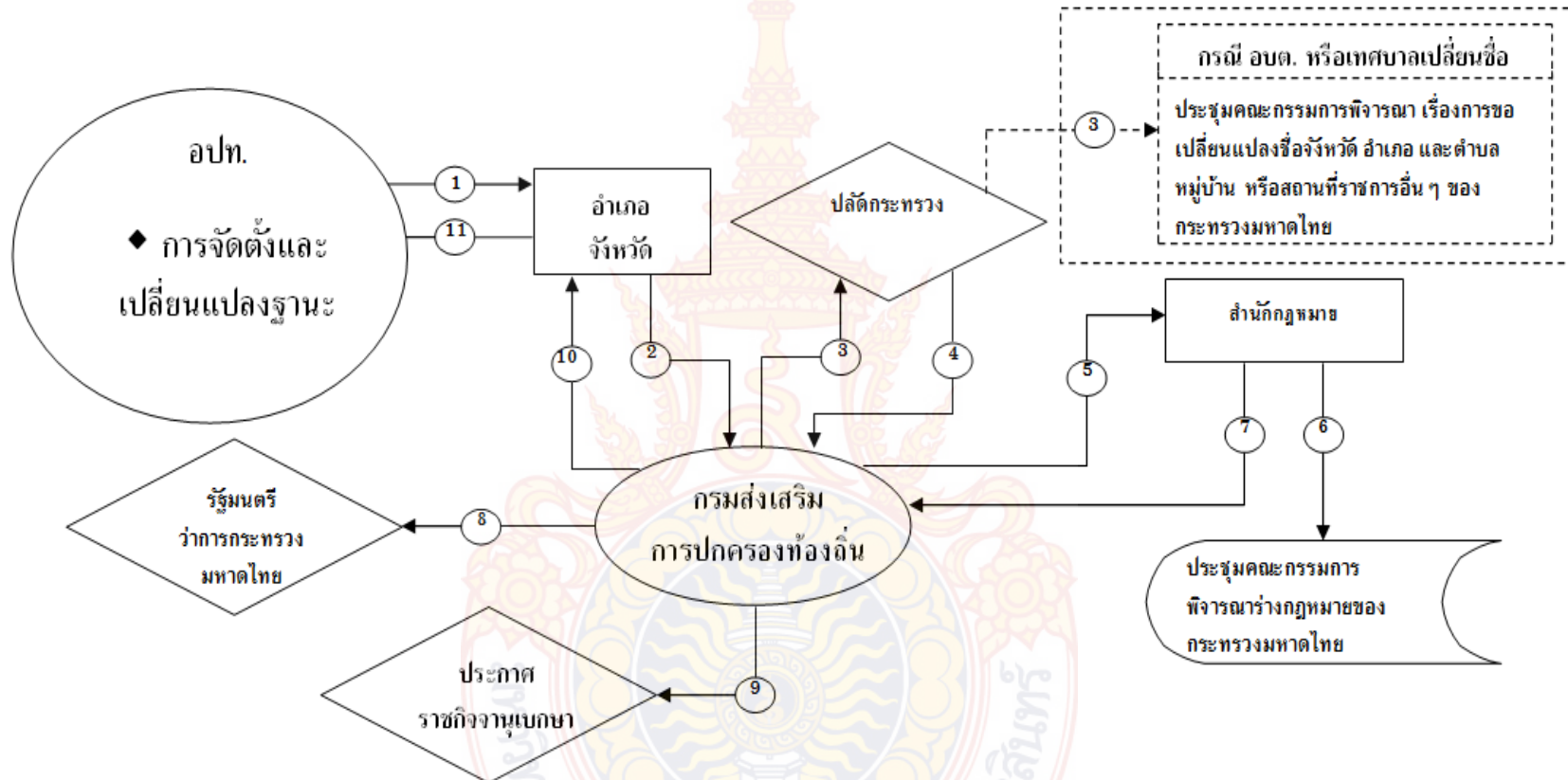
กรณีที่ 2 หากที่ประชุมเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและแผนที่ทำร่าง ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามที่เสนอ จะแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบมติที่ประชุม และให้พิจารณาดำเนินการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาต่อไป

5. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเทศบาล ตำบล.... พ.ศ.... เพื่อให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบก่อนเสนอให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยลงนามประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเทศบาลตำบล...พ.ศ. ...

6. เมื่อประกาศกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วและกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นจะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

กล่าวโดยสรุปจะเห็นขั้นตอนหลักๆ ในการดำเนินการ เพื่อขอดำเนินการเปลี่ยนแปลงฐานะ เป็นเทศบาลตำบล กล่าวคือ อาจพิจารณาหลักพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงฐานะ โดยพิจารณาที่ การดำเนินการของท้องถิ่นและการขอความร่วมมือท้องถิ่นและท้องถิ่นที่ใกล้เคียงที่มีการขอเปลี่ยนแปลงฐานะ เป็นเทศบาลตำบล การมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการของ ราชการส่วนภูมิภาคและการดำเนินการของราชการส่วนกลาง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย) อันเป็นเส้นทางของตัวแสดงที่สำคัญในการดำเนินการขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่มีการวางไว้ อันเป็นการสะท้อนถึงอำนาจของรัฐที่ สถาปนาการปกครองท้องถิ่นตามแนวคิดของรัฐสมัยใหม่ (Modern State) นั่นเอง

ภาพที่ 3. ขั้นตอนการเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (มปป). หน้า 7

2.1.4.1 แนวคิดว่าด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

สมพันธ์ เตชะอธิก (2546, หน้า 3-9) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2499 ดำเนินการจัดตั้ง 59 แห่ง ก็ถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2515 ต่อมาปี พ.ศ. 2537 จึงได้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (หรือตามที่กฎหมายกำหนด) ประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตราเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยในประกาศจะต้องระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 40) ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำหน้าที่ดูแลประชาชนในเขต แต่ก็นับได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด และใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ชนบท ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

ปัจจุบันการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ยึดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายฉบับด้วยกันดังนี้

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้น โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน กฎหมายกำหนดให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณี

มีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 3 คน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา 45) ในการบริหารกิจการสภา องค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภา 1 คนและรองประธานสภา 1 คนซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 48) ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบดังนี้ (มาตรา 46)

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

ทั้งนี้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ในขณะที่รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ช่วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติการตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายให้ทำซึ่งหากประธานสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เองได้ ก็ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่แทนในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมในครั้งนั้น (มาตรา 52)

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัยหรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด นายอำเภอต้องกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ นายอำเภออาจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ (มาตรา 53)

นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอขอเปิดประชุมวิสามัญถ้าเห็นสมควรให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกิน 15 วันแต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

2. นายกององค์การบริหารส่วนตำบล

ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดให้มีนายกององค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 กำหนดให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา 58/2) ซึ่งเดิมเคยกำหนดว่าจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ที่จะสามารถรับสมัครเลือกตั้งเป็นนายกององค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้ (มาตรา 58/1)

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

3. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขานุการหรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

ทั้งนี้ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรา 59 ดังต่อไปนี้

กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

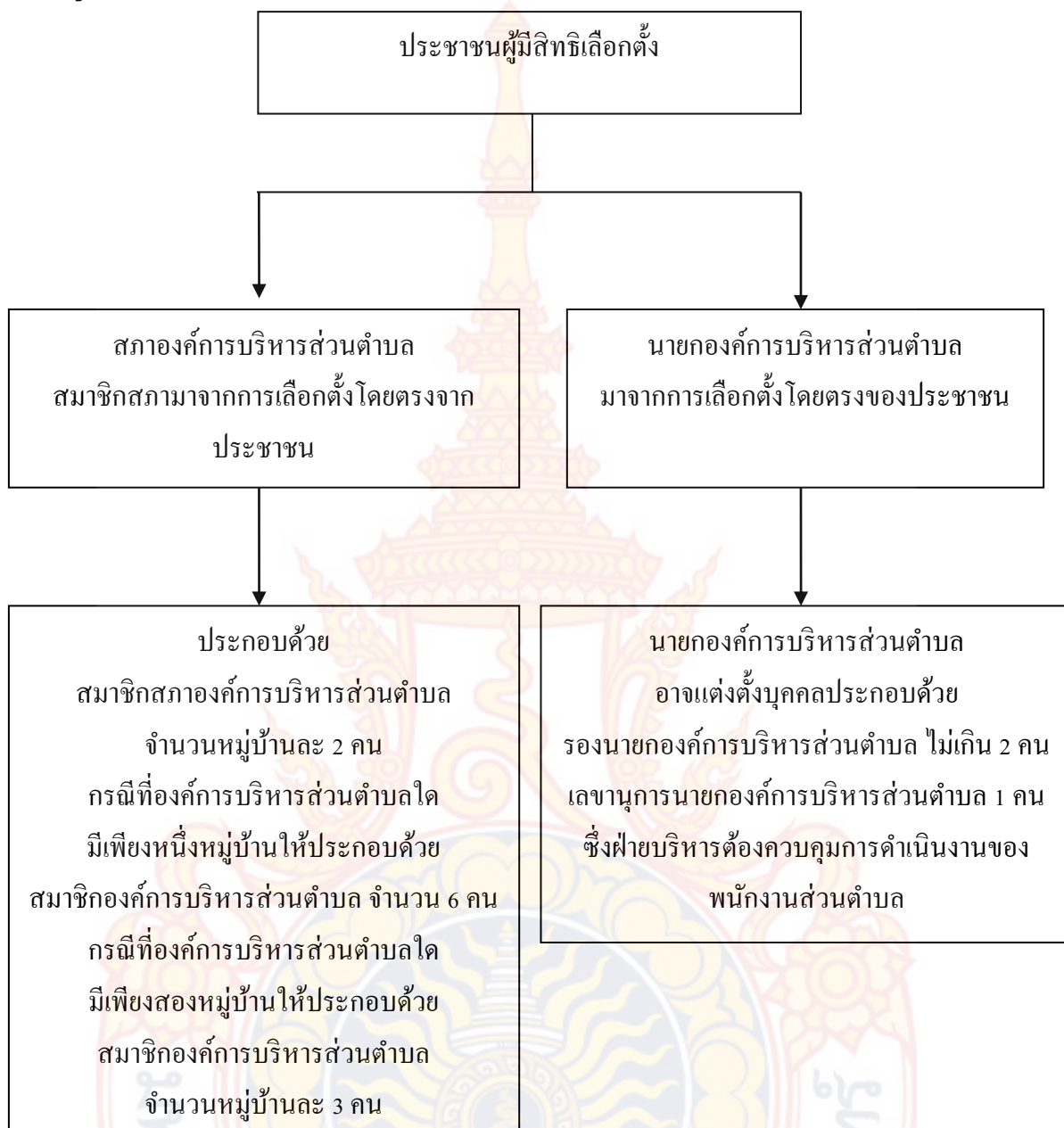
1. สั่งอนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล
3. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (พรบ.อบต.) และกฎหมายอื่น

นอกจากนี้ นายองค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 60) ทั้งนี้ นายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งนายองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน (มาตรา 58/6) กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถูกยุบ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้ล่าช้าไป จะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายองค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการไปก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ (มาตรา 58/5)

จะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูงสุดเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรรมการบริหารของนายองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์การมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ เช่น สำนักงานปลัด ส่วนการคลัง ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา ส่วนการโยธา เป็นต้น

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา: พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. (2552).

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2546) โดยภาพรวมแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) และดำเนินการดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

หน้าที่ที่ต้องทำ ตามมาตรา 67	หน้าที่ที่อาจทำ ตามมาตรา 68
1. จัดให้มีและบำรุงทางน้ำ และทางบก	1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
2. การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	2) ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ	3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการ สหกรณ์
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ	6) ส่งเสริมให้มียุทธศาสตร์ในครอบครัว
7. ค้ำจุนดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น	8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย	9) ควบคุมประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.
	10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
	11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
	12) การท่องเที่ยว
	13) การผังเมือง

ที่มา: พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. (2537).

4. การคลังองค์การบริหารส่วนตำบล: รายได้และรายจ่าย ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ใน มาตรา 82 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
5. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
6. รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

8. รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลยังสามารถกู้เงินได้โดยอาศัย มาตรา 83 ที่เอื้อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรมองค์การ หรือนิติบุคคลต่างๆ ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลการกู้เงินและจะต้องเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ในมาตรา 85 ได้กำหนดให้้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. ค่าสาธารณูปโภค
9. เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
10. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

5. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

อนุชา ฮุนสวัสดิกุล (2548, หน้า 4-5) กล่าวคือรูปแบบในการกำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีสองรูปแบบด้วยกันรูปแบบแรกคือ การกำกับดูแลโดยตรง โดยพิจารณาจาก 1) การกำกับดูแลตัวบุคคล เช่น การถอดถอนจากตำแหน่ง 2) การกำกับดูแลเหนือองค์กร เช่น การยุบสภาท้องถิ่น 3) การกำกับดูแลเหนือการกระทำ ได้แก่ การให้ความเห็นชอบการอนุญาต อนุมัติ หรือการสั่งเพิกถอนหรือการระงับยับยั้งนิติกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือการดำเนินการแทนการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ดำเนินการตามหน้าที่และผู้ที่กำกับดูแลได้เตือนไว้แล้วแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามองค์กรผู้มีอำนาจในการกำกับดูแลสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ประการที่สองคือ การกำกับดูแลโดยอ้อม ซึ่งพิจารณาได้จาก 1) การใช้เงินอุดหนุนเป็นมาตรการในการกำกับดูแล และ 2) การใช้สัญญามาตรฐานเป็นมาตรการในการกำกับดูแล สัญญามาตรฐานคือ สัญญาที่ผู้ใช้อำนาจกำกับดูแลกระทำขึ้นให้้องค์กรปกครองท้องถิ่นนำไปใช้จึงเท่ากับว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกจำกัดอำนาจและการริเริ่มสร้างสรรค์ในการกำหนดรายละเอียดของสัญญา

ทั้งนี้ในส่วน of นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการในการปฏิบัติการซึ่ง นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รอง นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และ ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใดๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบก็ได้

หากนายอำเภอเห็นว่านายกองกิจการบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติกรในทางที่ อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอได้ ชี้แจง แนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตามในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอขำมิได้ให้นายอำเภอมี อำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เห็นสมควรได้ แล้วให้รับรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในสิบห้าวันเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการ ตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว

เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อ ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และต้องแสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามี การยุบ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ ภายใน 45 วัน

นอกจากนี้ หากปรากฏว่านายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการ บริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติ ตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ นายอำเภอต้องดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว

ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายก องค์กรบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การ บริหารส่วนตำบล มีพฤติการณ์ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนจริงให้ นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ผู้ว่าราชการจังหวัด อาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด ทั้งนี้สามารถ พิจารณาอำนาจในมิติต่างๆ สำหรับการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

มิติที่ใช้ในการกำกับ	อำนาจในการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล
ตัวบุคคล	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสั่งให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง โดยการเสนอของนายอำเภอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด 2. การวินิจฉัยกรณีสงสัยว่านายกององค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงหรือไม่ โดยนายอำเภอเป็นคนวินิจฉัยและถือเป็นที่สุด
องค์กร	<ol style="list-style-type: none"> 1. การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมนายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ซึ่งต้องทำการเลือกตั้งใหม่ภายใน 45 วัน 2. การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากไม่อาจจัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ครั้งแรกได้หรือไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ การจะยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ต้องมีการเสนอรายงานจากนายอำเภอเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ทางการคลัง	<ol style="list-style-type: none"> 1. องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดำเนินการต่างๆ อาทิ การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบการคลังการบัญชีหรือ การเงินอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
การกระทำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อำนาจในการให้ความเห็นชอบ ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล 2. อำนาจในการควบคุมการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ ให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียก รายงานและเอกสารใดๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบก็ได้ เมื่อนายอำเภอเห็นว่านายกององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติการในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตามในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอช้ามิได้ให้นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เห็นสมควรได้แล้วให้รับรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในสิบห้าวันเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว

ที่มา: พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. (2537).

กล่าวโดยสรุปองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะนิติบุคคล โดยได้รับอำนาจจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 ซึ่งได้รัฐกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการ ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มที่ในทุกรูปแบบ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำและอาจจะทำได้ตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งได้กล่าวไว้ในรายละเอียดข้างต้น ซึ่งหน้าที่ต่างๆ นั้นล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยที่การกระจายอำนาจนั้นมีส่วนสำคัญในการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางอีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนไปในขณะเดียวกันด้วย จึงนับว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรการปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีความคล่องตัวสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่และทันต่อสถานการณ์ จึงเป็นการปกครองโดยประชาชนอย่างแท้จริง

2.1.4.2 แนวคิดว่าด้วยเทศบาลตำบล

ความหมายของเทศบาล

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546, หน้า 15) เทศบาลคือหน่วยการบริหารท้องถิ่นของรัฐรูปแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย ซึ่งมีกฎหมายหลักคือพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โดยได้บัญญัติให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง จึงทำให้เทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถทำนิติกรรมสัญญาได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยเทศบาลแบ่งโครงสร้างออกเป็นสองฝ่ายคือ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายสภา ซึ่งภาพลักษณ์ของความเป็นเทศบาลคือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นสำหรับพื้นที่เจริญในเขตเมือง (Urban) หรือชุมชนเมือง

โกวิท พวงงาม (2552, หน้า 190) ทั้งนี้การปกครองระบบเทศบาลของไทยนับแต่ พ.ศ. 2476 นั้นเป็นการจำลองรูปแบบการปกครองแบบรัฐสภาซึ่งเป็นระบบที่ใช้เป็นหลักในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของประเทศการจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นลักษณะนี้ โดยมุ่งหมายที่จะให้เทศบาลเป็นสถาบันขั้นต้นสำหรับประชาชนจะได้มีโอกาสฝึกฝน เพื่อความชำนาญในการปกครองรูปแบบนี้อันเป็นประโยชน์แก่การปกครองต่อประเทศ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2534, หน้า 133) กล่าวถึงเทศบาลตำบลว่าเป็นท้องถิ่นซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลโดยถือหลักเกณฑ์ว่าเป็นท้องถิ่นที่มีความเจริญ มีประชากรหนาแน่น และมีรายได้พอสมควร จะเห็นได้ว่าการวางหลักเกณฑ์กว้างๆ ดังกล่าวทำให้เทศบาลประสบกับปัญหาเป็นอันมากทั้งรายได้ที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของเทศบาลก็ไม่ได้เป็นแบบที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร

เมื่อเป็นดังนี้การควบคุมเทศบาลโดยประชาชนก็แทบจะไม่ปรากฏ คงมีแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นครั้งคราวเท่านั้น แต่หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ทำให้เทศบาลจากเดิมที่เคยใช้รูปแบบนายกเทศมนตรีเปลี่ยนมาเป็นการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงหรือเป็นแบบนายกเทศมนตรีเข้มแข็ง (The Strong Mayor Form) อันเป็นการให้สิทธิและอำนาจของประชาชนในท้องถิ่นให้สามารถเลือกผู้นำท้องถิ่นของตนได้อย่างเต็มที่

โครงสร้างของเทศบาลตำบล

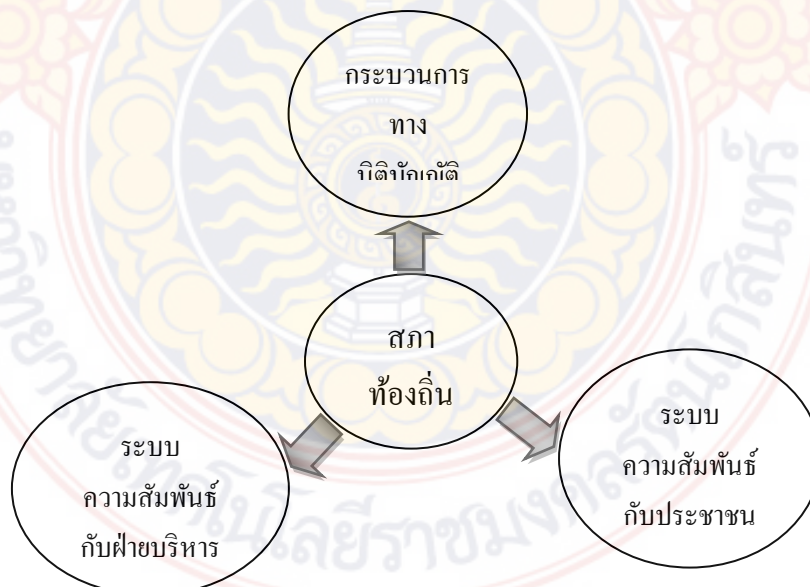
องค์การเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สภาเทศบาลตำบล

สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยสภาเทศบาลมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาลประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล

ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น โดยเฉพาะสภาเทศบาลนั้นมีบทบาทสำคัญอย่างน้อยสามประการด้วยกัน กล่าวคือ อำนาจหน้าที่ด้านการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกระบวนการทางนิติบัญญัติ นอกจากนี้ยังต้องมีความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหารและมีความสัมพันธ์กับประชาชนในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนอีกด้วย อาจพิจารณาได้จากภาพที่ 4

ภาพที่ 4 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า. (2551ค). หน้า 12.

สถาบันพระปกเกล้า (2551, หน้า 12-17) พิจารณาในรายละเอียดเรื่องอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่นสามารถขยายความเพิ่มเติมได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บทบาทด้านนิติบัญญัติ คือการเสนอพิจารณากลับกรองและให้ความเห็นชอบในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้สามารถแยกข้อบัญญัติออกได้เป็นสองลักษณะคือ ข้อบัญญัติเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและข้อบัญญัติอื่นๆ เรียกว่าข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นการดำเนินการตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดส่วนข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่นๆ จะเป็นผลมาจากการตกลงร่วมกันระหว่างประชาชนในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ โดยข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายแม่บทและต้องเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดว่าผู้บริหารท้องถิ่นสภาท้องถิ่นและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถจะเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ โดยร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องได้รับความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นและผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้นในกรอบแห่งอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่นที่สามารถดำเนินการได้ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ จึงได้แก่การเสนอร่างข้อบัญญัติการพิจารณากลับกรองร่างข้อบัญญัติที่เสนอโดยผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นและการให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อบัญญัติ

2. บทบาทในระบบความสัมพันธ์ในการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสภาท้องถิ่นกับฝ่ายบริหารนั้นสามารถพิจารณาได้สองประการด้วยกันกล่าวคือ ประการแรกการควบคุมการบริหารงานซึ่งประกอบด้วย

2.1 การรับทราบคำแถลงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น กฎหมายจัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้ก่อนที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะเข้าสู่ตำแหน่ง ประธานสภาต้องเรียกประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่น โดยต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อแจกให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุม โดยไม่มีการลงมติอีกทั้งผู้บริหารท้องถิ่นต้องจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภาท้องถิ่น เป็นประจำทุกปี

2.2 การตั้งกระทู้ถาม การตั้งกระทู้ถามเป็นการถามคำถามที่สมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อถามผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ หากเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 การขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปเป็นการดำเนินการปรึกษาพิจารณาแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกสภาท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นและเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร

องค์กรปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้กฎหมายกำหนดว่าในการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้นจะต้องไม่มีการลงมติ ซึ่งการเปิดอภิปรายทั่วไปถือเป็นการถ่วงดุลไม่ให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจเกินขอบเขต

2.4 การตั้งคณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานของสภาท้องถิ่นในการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่น การวินิจฉัยปัญหาหรือการกระทำกิจกรรมต่างๆ สภาท้องถิ่นสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญคือกลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการต่างๆ อาทิ การสอบสวน การศึกษาเรื่องต่างๆ ซึ่งอยู่ในวาระของสภาท้องถิ่นและสามารถแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและบุคคลอื่นๆ เป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการสามัญ ทั้งนี้ต้องรายงานต่อสภาท้องถิ่นทราบ

3. บทบาทในระบบความสัมพันธ์กับประชาชน สภาท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นพื้นที่หรือเวทีในการสะท้อนปัญหาความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับปัญหาและความต้องการของประชาชนที่สุด เนื่องจากผู้แทนของประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามาทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ อย่างไรก็ตามในฐานะที่สภาท้องถิ่นเป็นองค์กรศูนย์รวมสมาชิกสภาท้องถิ่น ดังนั้น บทบาทหนึ่งของสมาชิกสภาท้องถิ่น คือการสะท้อนสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและความคิดเห็นของตนเองในฐานะตัวแทน ของประชาชนในท้องถิ่นไปยังฝ่ายบริหารเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ริเริ่มดำเนินโครงการอันเป็นการแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน

นอกจากนี้สภาท้องถิ่นยังเป็นจุดเชื่อมทางการสื่อสาร การกระจายข้อมูลข่าวสารระหว่างประชาชน ชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสื่อสารกับประชาชนซึ่งสภาท้องถิ่นในฐานะตัวแทนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการจะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การแสดงบทบาทในความสัมพันธ์กับประชาชนซึ่งเป็นที่คาดหวังจากประชาชนว่า ตัวแทนของประชาชนในระดับท้องถิ่นจะสามารถสะท้อนปัญหาและกำกับดูแลผู้บริหารท้องถิ่นหรือสนับสนุนสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในภาพรวมของการพัฒนาท้องถิ่น

2. นายกเทศมนตรี

นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทั้งนี้สำหรับองค์กรปกครองท้องถิ่นไทย เกิดพลวัตทางการกระจายอำนาจที่สำคัญภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นำไปสู่การตรากฎหมายอนุบัญญัติหลายฉบับ นอกจากนี้ยังมีแก้ไขกฎหมายของท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อบูรณาการตามแนวทางของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 อีกทั้งยังมีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งทางตรงโดยประชาชน อันเป็นการกำหนดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเดียวทั่วประเทศ คือ ผู้บริหารเข้มแข็ง ซึ่งครอบคลุมท้องถิ่นทุกประเภททุกองค์กรปกครองท้องถิ่นในปี พ.ศ 2546 อันประกอบด้วยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 สำหรับกรุงเทพมหานครมีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2528 แล้ว ส่วนเมืองพัทยามีการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาโดยตรงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ทั้งนี้ในส่วนของเทศบาลตำบลนั้นนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน

เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรี อาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการ

นายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

ในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 2 คน

ในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 3 คน

ในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 5 คน

สำหรับบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและต้องมิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
3. ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปี นับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง
4. เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจาก กระทำ การทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

โกวิท พวงงาม (2550, หน้า 114-115) ทั้งนี้ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ในมาตรา 48 ได้กำหนดเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในองค์การเทศบาลไว้กว้างๆ กล่าวคือ มีสำนักปลัดเทศบาล และส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้คณะกรรมการกลางเทศบาล (ก.ท.) ยังได้

ประกาศกำหนดการแบ่งโครงสร้างส่วนราชการในเทศบาลนั้นคือ 1) สำนักปลัดเทศบาล 2) กองหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือกองดังต่อไปนี้ สำนักหรือกองการคลังสำนักหรือกองการช่าง สำนักหรือกองการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักหรือกองการศึกษาสำนักหรือกองวิชาการและแผนสำนักหรือกองการประปา สำนักหรือกองการแพทย์ สำนักหรือกองการช่างสุขาภิบาล สำนักหรือกองสวัสดิการสังคม 2) หน่วยงานตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้ประกาศดังกล่าวยังได้กำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์ในการแบ่งส่วนราชการไว้เพิ่มเติมดังนี้

1. เทศบาลอาจเปลี่ยนแปลงส่วนราชการต่างๆ (สำนักหรือกอง) ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมของเทศบาล ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.) และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของคณะกรรมการกลางเทศบาลกำหนด

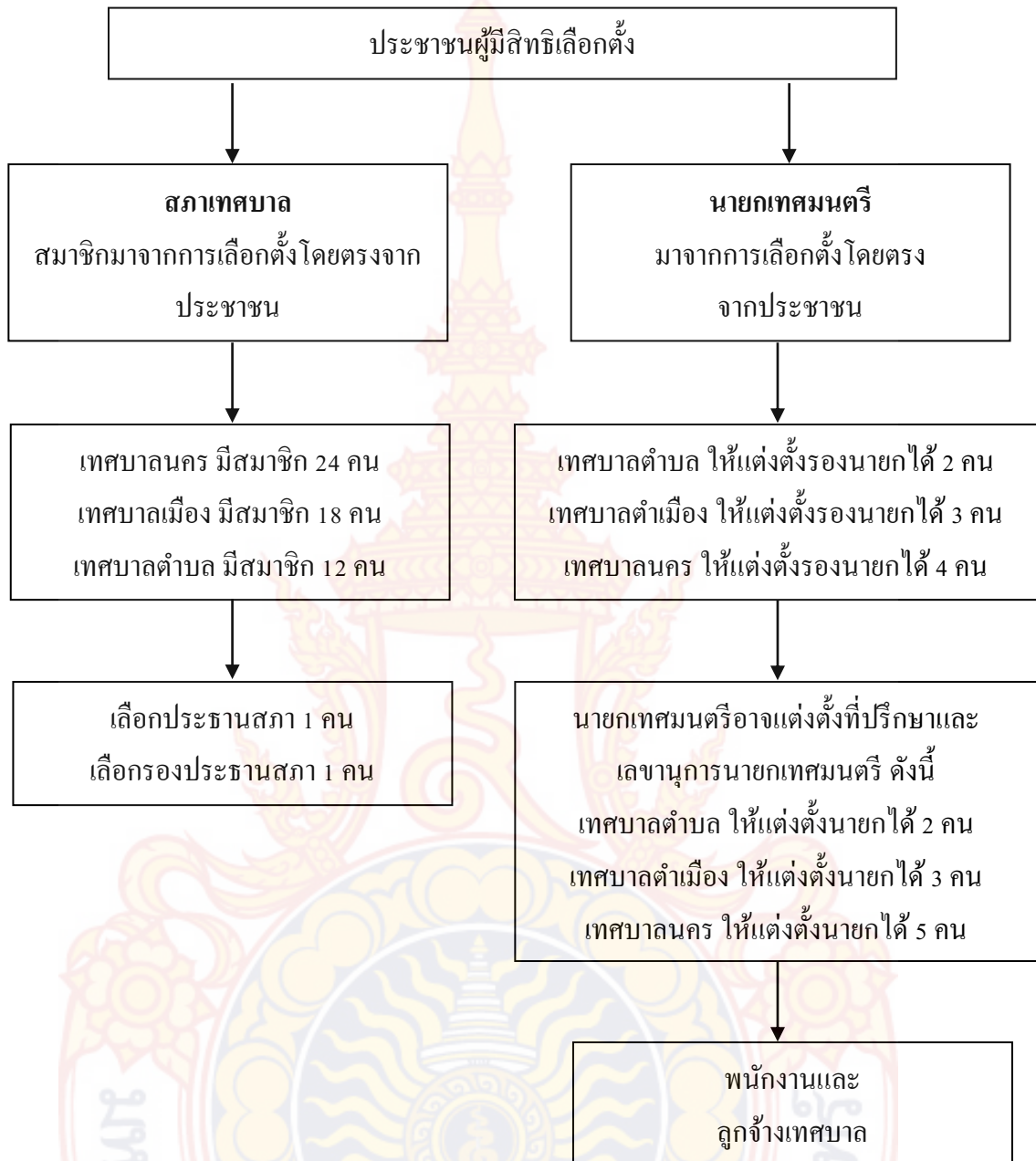
2. สำนักปลัดเทศบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาลและราชการที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาล โดยเฉพาะ

3. สำนักกองหรือส่วนราชการให้มีหน้าที่ตามที่เทศบาลกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.)

4. การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักปลัด สำนัก กอง หรือส่วนราชการให้กำหนดเป็นประกาศเทศบาลโดยได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.)

5. การจัดตั้ง การปรับปรุง การรวมหรือยุบส่วนราชการให้เทศบาลพิจารณาเสนอความเห็นและพิจารณาอัตรากำลัง การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกันแล้วเสนอต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

ที่มา: พระราชบัญญัติเทศบาล. (2496).

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำและอาจจัดทำในเขตเทศบาลดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

หน้าที่ต้องทำ	อำนาจที่อาจจัดทำได้
1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน	1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ	2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	3. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง	5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม	6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนผู้สูงอายุ และผู้พิการ	7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น	8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล	9. เทศพาณิชย์

ที่มา: พระราชบัญญัติเทศบาล. (2496).

ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผล การปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และต้องเป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยงานนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงเทศบาล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำและทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปโภค และการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. คู่มือครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณะสถานอื่นๆ

และสาธารณะสถานอื่นๆ

สิ่งแวดล้อม

24. การจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

31. กิจอื่นใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การบริหารการคลัง : รายได้-รายจ่ายของเทศบาลตำบล

ในการบริหารงาน งบประมาณนับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งผลต่อความสำเร็จของกิจการ โดยเฉพาะเทศบาลตำบลอันเป็นหน่วยการปกครองที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเช่นเดียวกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งนี้เทศบาลตำบลอาจมีรายได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาลดังต่อไปนี้

1. ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
3. รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล
4. รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์
5. พันธบัตร หรือเงินกู้ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
6. เงินกู้จากกระทรวงทบวงกรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่างๆ
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด
8. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
9. รายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

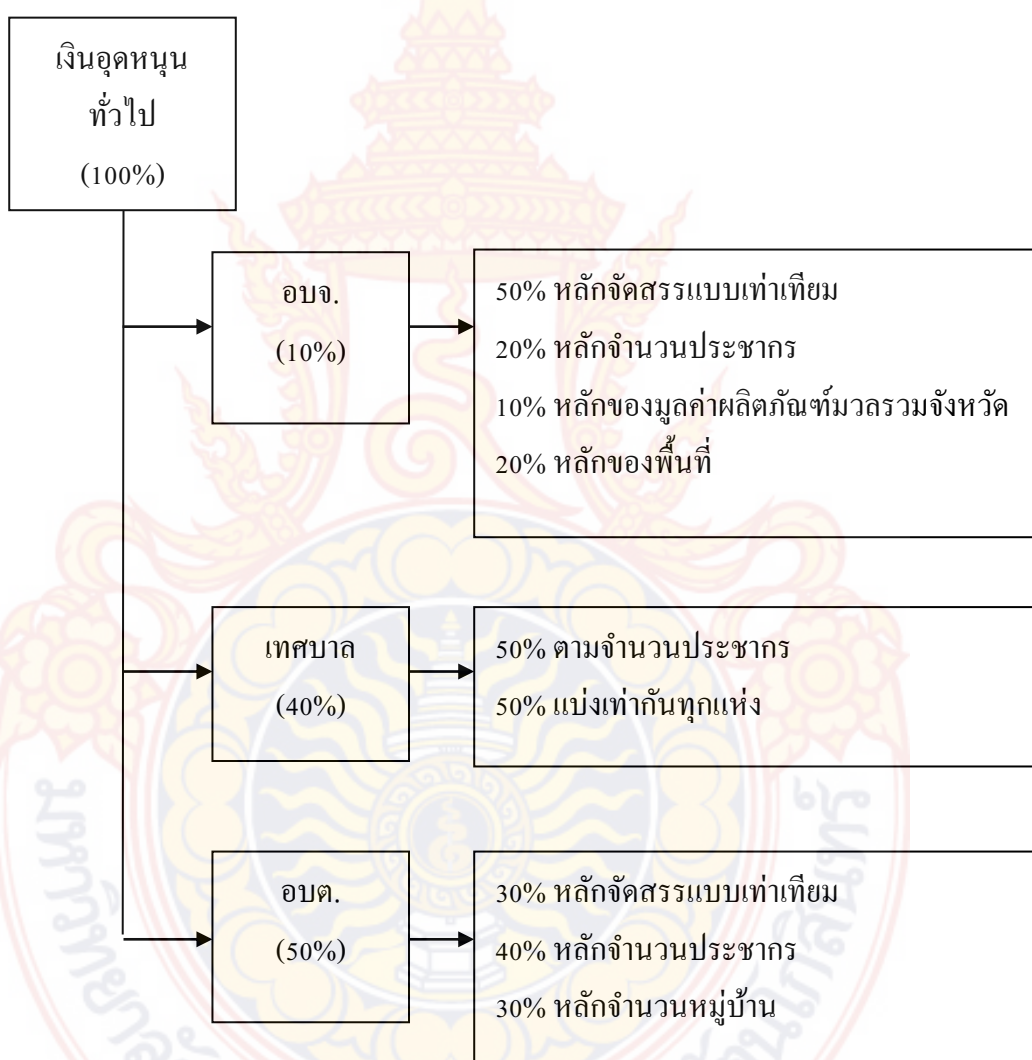
การกู้เงินตามข้อ 6 เทศบาลจะกระทำ ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาเทศบาลและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งปัจจุบันกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วนอกจากการที่เทศบาลตำบลจะมีรายได้แล้วก็ต้องมีรายจ่ายตามพระราชบัญญัติเทศบาล ซึ่งเทศบาลตำบลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินตอบแทนอื่นๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์

7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
8. เงินอุดหนุน
9. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

ทั้งนี้ยังรายได้ที่เป็นงบอุดหนุนจากรัฐบาลที่จัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในภาพรวมสามารถพิจารณาการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

แผนภูมิที่ 3 การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อ้างถึงใน นครินทร์ เมฆไตรรัตน์และคณะ. (2552). หน้า 71.

การบริหารงานบุคคลเทศบาล

ภายหลังจากการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังปรากฏในมาตรา 283 ที่มีเนื้อความที่สะท้อนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลาย ย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการ สาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของการพัฒนาจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมนอกจากนี้ในมาตรา 288 ยังได้บัญญัติไว้ว่า

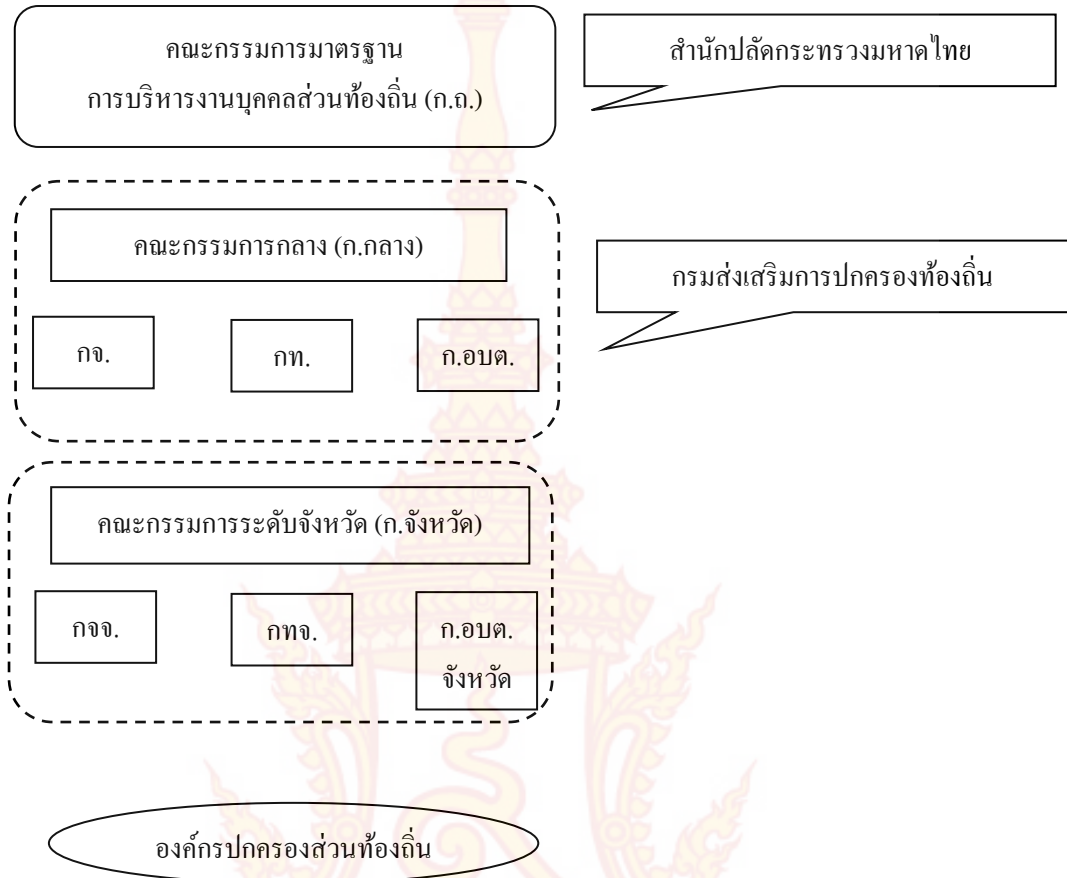
การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกัน และอาจได้รับการพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน

โดยสรุปรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการบริหารงานบุคคลท้องถิ่นคือ ประการแรกเป็นการเปลี่ยนสถานะของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากพนักงานเป็นข้าราชการ ประการที่สองมีการจัดตั้งองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการท้องถิ่น เพื่อคุ้มครองให้การบริหารงานบุคคลดำเนินการด้วยคุณธรรม และประการที่สามมีการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นจากเดิม 3 ฝ่ายประกอบด้วย ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิเปลี่ยนเป็น 4 ฝ่าย คือ ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ

นอกจากนี้ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีกฎหมายการบริหารงานบุคคลฉบับใหม่ที่ต้องอนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ก็ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ กำหนดให้มีคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นขึ้น 3 ระดับด้วยกันกล่าวคือ

คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ต.) คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.กลาง) และคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด (ก.จังหวัด) ทั้งนี้โครงสร้างการบริหารงานบุคคลดังกล่าว สามารถพิจารณาให้เห็นได้ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. (2542).

ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (มาตรา 288) ได้กำหนดให้เปลี่ยนชื่อ “พนักงานส่วนท้องถิ่น” เป็น “ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” เปลี่ยนหลักการในการแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่งจาก “ตามความต้องการและความเหมาะสม” เป็น “ตามความเหมาะสมและความจำเป็น” มีการเปลี่ยนชื่อ “คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่น” เป็น “คณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่น” โดยเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเพียงองค์กรเดียว การบริหารงานบุคคลมีมาตรฐานสอดคล้องกัน และอาจได้รับการพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ และยังกำหนดให้มีองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบคุ้มครองคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานบุคคลท้องถิ่นซึ่งมีความสอดคล้องกับคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอีกด้วย

ในการเปลี่ยนแปลงฐานะมาเป็นเทศบาลตำบลนั้น อาจพิจารณาจากระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติจากคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ที่มีการกำหนดแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคลภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีการพิจารณาถึงการกำหนดขนาดและปรับระดับตำแหน่งของพนักงานส่วนตำบลเป็นพนักงานเทศบาล เนื่องจากการตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ได้มีประกาศหลักเกณฑ์การปรับระดับตำแหน่งของพนักงานส่วนตำบลเป็นพนักงานเทศบาลเนื่องจากการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ฉบับลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2546 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1 องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน เงินกู้หรือเงินอื่นใดในปีงบประมาณผ่านมาตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไปให้เป็นเทศบาลขนาดกลาง

2 องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน เงินกู้หรือเงินอื่นใดในปีงบประมาณที่ผ่านมาน้อยกว่า 20 ล้านบาทให้เป็นเทศบาลขนาดเล็ก

3 การกำหนดระดับตำแหน่งผู้บริหารของเทศบาลให้นำหลักเกณฑ์การกำหนดขนาดของเทศบาลมาใช้โดยอนุโลม

4 ให้เทศบาลปรับแผนอัตรากำลัง 3 ปี เดิมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาล เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งของพนักงานเทศบาล

5 การจัดพนักงานลงในกรอบอัตรากำลังของเทศบาลมีแนวทางดังนี้

5.1 ตำแหน่งสายงานผู้บริหารให้จัดพนักงานส่วนตำบลตำแหน่งบริหารเป็นพนักงานเทศบาลตำแหน่งบริหาร โดยมีระดับเท่าเดิม ตามตารางเปรียบเทียบตำแหน่งสายงานผู้บริหารจากพนักงานส่วนตำบลเป็นพนักงานเทศบาลภายใต้เงื่อนไข ดังนี้ 1) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง 2) กรณีพนักงานส่วนตำบลในตำแหน่งหัวหน้าส่วนระดับ 6 ไม่มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งหัวหน้ากองระดับ 6 หรือหัวหน้าฝ่ายระดับ 6 ของเทศบาลให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนระดับ 6 ในสายงานเดิมไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง 3) ตำแหน่งใดที่ได้รับการยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.) ให้ถือว่าผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของพนักงานเทศบาล

5.2 ตำแหน่งในสายงานผู้ปฏิบัติ ให้จัดพนักงานส่วนตำบลตำแหน่งสายงานผู้ปฏิบัติเป็นพนักงานเทศบาลในตำแหน่งและสายงานเดิม กรณีที่ไม่สามารถจัดลงในตำแหน่งและสายงานเดิมให้จัดลงในตำแหน่งที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตรงกันกับตำแหน่งเดิมตามแผนอัตรากำลัง

6 กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนเงินกู้หรือเงินอื่นใดในปีงบประมาณที่ผ่านมาน้อยกว่า 20 ล้านบาท แต่มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับ 7 หรือ 8 ให้ดำรงตำแหน่งในระดับนั้นต่อไป ทั้งนี้หากบุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งไป ต้องปรับระดับตำแหน่งให้เป็นไปตามขนาดของเทศบาล

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบตำแหน่งสายงานผู้บริหารจากพนักงานส่วนตำบลเป็นพนักงานเทศบาล

องค์การบริหารส่วนตำบล	เทศบาล
1. ปลัด อบต. (นักบริหารงาน อบต.8)	1. ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล 8)
2. ปลัด อบต. (นักบริหารงาน อบต.7)	2. ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล 7)
3. รองปลัด อบต. (นักบริหารงาน อบต.7)	3. รองปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล 7)
4. ปลัด อบต. รองปลัด 6 (นักบริหารงาน อบต.6)	4. ปลัดเทศบาล หรือรองปลัด 6 (นักบริหารงานเทศบาล 6)
5. ผอ.กองระดับ 7 (นักบริหารงาน...)	5. ผอ.กอง ระดับ 7 (นักบริหารงาน...)
6. หน.ส่วน ระดับ 7 (นักบริหารงาน...)	6. หน.ฝ่าย ระดับ 7 (นักบริหารงาน...)
7. หน.ส่วน ระดับ 6 (นักบริหารงาน...)	7. หน.กอง หน.ฝ่าย ระดับ 6 (นักบริหารงาน...)
	โดยมีเงื่อนไขว่า
	7.1 ต้องมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
	7.2 กรณีพนักงานส่วนตำบลในตำแหน่งหัวหน้าส่วนระดับ 6 ไม่มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนด หน.ฝ่ายระดับ 6 ตำแหน่งหน.กองระดับ 6 ของเทศบาลให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนระดับ 6 ในสายงานเดิมไปพลางก่อน
	7.3 กรณีตำแหน่งที่ได้รับการยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.) ถือว่าผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่งของพนักงานเทศบาล

ที่มา: ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.). (2546).

หมายเหตุ: 1) ตำแหน่งที่ 5 ถึงตำแหน่งที่ 7 ให้ดำรงตำแหน่งในสายงานเดิม
2) กรณีที่มีการกำหนดระดับตำแหน่งแล้วไม่ตรงกับระดับตำแหน่งผู้ครองตำแหน่งเดิมให้ผู้ครองตำแหน่งเดิมรักษาการในตำแหน่งนั้นไปก่อนจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งนั้น

การกำกับดูแลเทศบาลตำบล

การบริหารงานและการกำกับดูแลเทศบาลตำบลนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

ในส่วนของนายอำเภอก็มีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมายและยังมีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาลตำบล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวน เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัด

หากนายอำเภอ เห็นว่านายกเทศมนตรี หรือรองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ปฏิบัติการของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ และนายอำเภอ ได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตามนายอำเภอ นายอำเภอมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรีบรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามสมควร

หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

นอกจากนี้เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้โดยต้องแสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย เมื่อมีการยุบสภาเทศบาลหรือถือว่ามี การยุบสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาลแล้ว ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลภายใน 45 วัน

อย่างไรก็ตามในประเด็นการกำกับดูแลตัวบุคคลนี้ ได้มีความพยายามในการเปลี่ยนแปลงภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ซึ่งมีความจำเป็นต้องตรากฎหมายเพื่ออนุวัติ

ตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีร่างกฎหมายฉบับหนึ่งนั่นคือ ร่างพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายท้องถิ่น พ.ศ.... โดยเฉพาะฉบับของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ค่อยเห็นด้วย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการกำกับดูแล โดยเฉพาะการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องถูกควบคุมจากผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ และยังให้สิทธิผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอปลดผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้ โดยผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีสิทธิร้องต่อศาลปกครอง ประเด็นดังกล่าวนี้สร้างความอึดอัดใจให้กับคนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นการเข้ามาควบคุมท้องถิ่น โดยไม่เป็นธรรมเนียมนอกจากนี้ก็ยังมียกหลายประเด็นที่ขัดกับนโยบายการกระจายอำนาจ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ลดาวัลย์ วัฒนาโกศย์ (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล การถ่ายโอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบล และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ ได้แก่ การวางแผน การบริหารงาน บุคคล วิชาการงบประมาณ การตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน คณะกรรมการบริหารมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การวางแผน วิธีการจัดสรรงบประมาณ และการควบคุมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เพราะเชื่อว่า การบริหารงานที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความโปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปัญหาอุปสรรคคือประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อม โดยยังไม่มีความเข้าใจ และสนใจที่จะมีส่วนร่วมการบริหาร และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างจริงจัง สำหรับการรับโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจ เพราะมีความไม่ชัดเจนในขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจต่างๆ จากหน่วยงานราชการส่วนกลางไม่ว่าจะเป็นการถ่ายโอนงาน ถ่ายโอนอัตรากำลังคนและงบประมาณ นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจที่ถ่ายโอนมาชัดเจนเพียงพอ ประกอบกับยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อข้าราชการในหน่วยงานราชการเดิมที่จะถ่ายโอนภารกิจมาให้ จึงไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านนั้นๆ นับว่าจะยังเป็นการปิดกั้นโอกาสการเตรียมความพร้อมในการบริหารงานรับโอนภารกิจตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เป็นอย่างมาก

ธีรเดช ลีริอาไพรัตน์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลว่าเป็นอย่างไร และยังศึกษาถึงข้อเท็จจริงในด้านปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลว่าเป็นอย่างไร ผลจากการศึกษาพบว่า ทั้งกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น และกลุ่มประชาชน ต่างก็มีความคิดเห็นตรงกันที่ต้องการให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล จากการศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งสาเหตุเกิดมาจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ไม่ได้ทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นสูญเสียอำนาจและผลประโยชน์แต่อย่างใด เพราะว่ามีมีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจจากผู้ปกครองท้องถิ่นไปสู่ผู้แทนการเมืองในองค์กรใหม่คือเทศบาล ซึ่งสถานะของสมาชิกสภาเทศบาลหรือฝ่ายคณะผู้บริหารในเทศบาลมีสถานะที่สูงกว่าขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่ไม่ได้ออกมาแสดงอาการต่อต้านหรือคัดค้านในการยกฐานะ ดังนั้นเรื่องปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นจึงไม่เกิดขึ้น เป็นผลทำให้การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจึงราบรื่น ไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคแต่อย่างใด

ยุพาภรณ์ รักษาคุณ (2546) ทำการศึกษา “ทัศนคติของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: การศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความไม่แน่ใจต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล อันได้แก่ ความไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ด้านงบประมาณ ด้านระบบการเลือกตั้ง ด้านการตรวจสอบการทำงาน ด้านการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปกครองท้องถิ่นทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล รวมทั้งการขาดการมีส่วนร่วมและความสนใจในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงไม่มีแรงจูงใจหรือไม่มีความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เหนือในการพิจารณาจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเกณฑ์ในการยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งพบว่าการยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การอำนวยความสะดวกสาธารณะพื้นฐานที่จำเป็น และการกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยต้องมีทรัพยากรการบริหารที่เพียงพอและมีอิสระในการบริหารงานในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนที่ได้รับจัดสรรจากรัฐ ทั้งนี้โครงการวิทยาลัยการเมือง ได้เสนอเกณฑ์ในการยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นกล่าวคือ ต้องพิจารณาถึงเรื่องรายได้

เป็นรายได้จริงย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนเรื่องจำนวนประชากร มีจำนวนที่เหมาะสมกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น และเรื่องขนาดพื้นที่ที่มีขนาดพื้นที่ติดต่อกันคิดเป็นตารางกิโลเมตร

เปรมศักดิ์ กิรานนท์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องอุปสรรคและปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลซึ่งเพื่อศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่สุขาภิบาลประสบอยู่ ว่าเป็นปัญหาต่อการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลหรือไม่ ซึ่งปัญหาต่างๆ ที่เกิด เช่น ปัญหาโครงสร้างที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสุขาภิบาล เกณฑ์ในการยกฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาการมีส่วนร่วมและการไม่สนใจทางการเมืองของประชาชน ซึ่งเปรมศักดิ์ จะเน้นไปที่ปัญหาด้านประชาชนเป็นหลัก เช่น ด้านการศึกษาของประชาชน แต่ก็มีมิติการบริหารเช่นสุขาภิบาลยังใช้ เงินอุดหนุนเพื่อการบริหารงานเป็นหลัก

ฟ้าใส เสนาธรรม (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาตำบลบ้านปิ่น อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยสรุปแล้วจากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิ่นเป็นเทศบาลตำบลบ้านปิ่นนั้น น่าจะดี เพราะลักษณะ โครงสร้างและการบริหารจัดการองค์การใกล้เคียงกัน เพียงมีข้อแตกต่างกันคือ ชื่อ ขนาดพื้นที่และงบประมาณเท่านั้นและผลกระทบที่สำคัญของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล คือ ด้านการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายการเมืองในเขตเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จำนวนสมาชิกต้องลดลงซึ่งจะก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างมากและค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเพิ่มขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการยุบรวม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปิ่นเป็นเทศบาลบ้านปิ่น จะทำให้การบริหารด้านการเมือง ด้านบุคลากร การเงินการคลัง ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการบริหารมีผลกระทบมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ ทั้งนี้หากได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความเสียสละ และคำนึงถึงการบริการเพื่อส่วนร่วม ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะไม่มาก

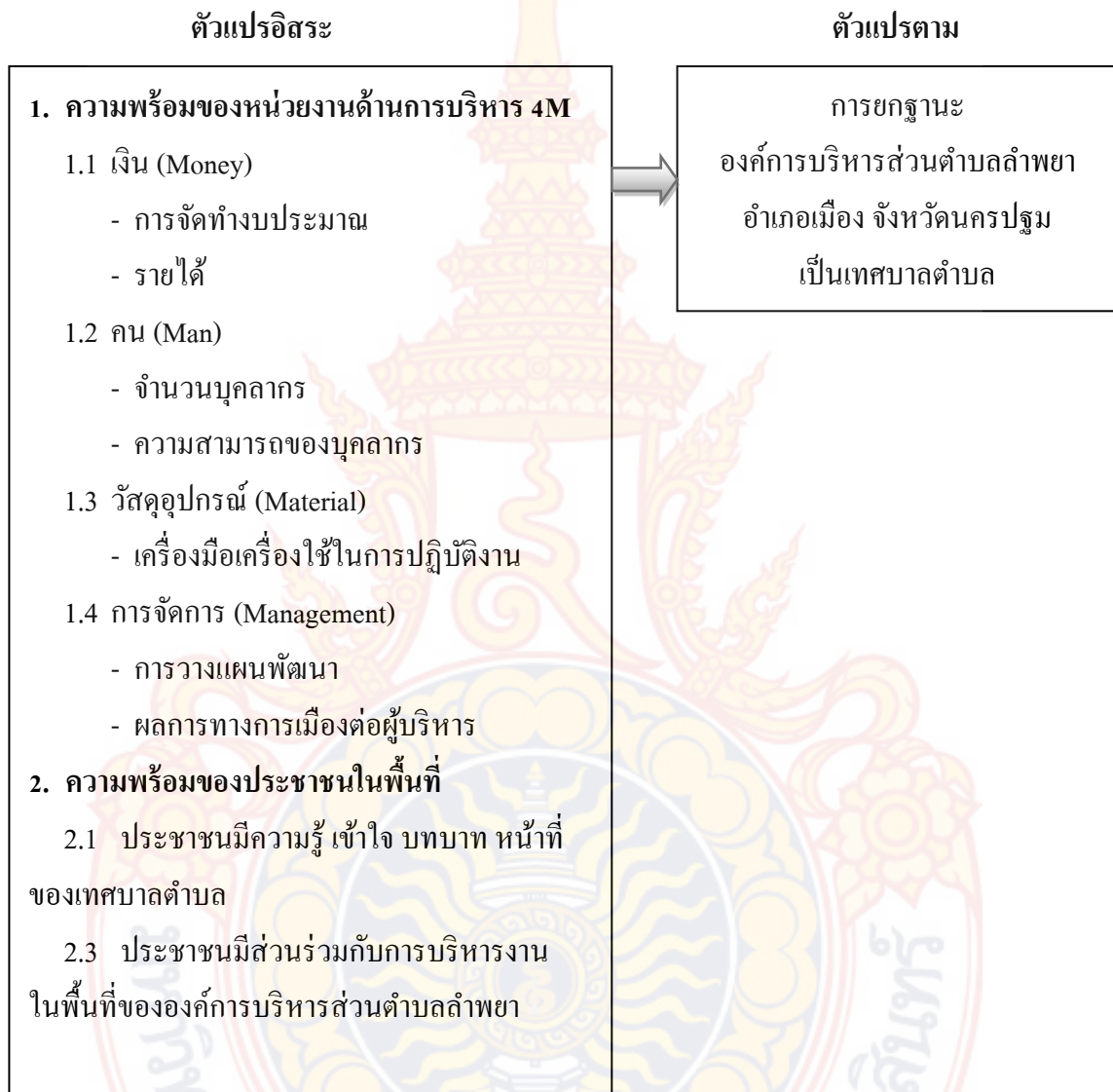
เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วผู้วิจัยพบประเด็นที่มีการศึกษานั้นคือ ด้านการคลังและการบริหาร ด้านการเมืองท้องถิ่น การจัดการบริการสาธารณะ การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้นำท้องถิ่น

ดังนั้นงานวิจัยนี้น่าจะช่วยให้เข้าใจ รวมทั้งทราบถึงปัญหาในกระบวนการเปลี่ยนแปลงฐานะและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล อันอาจนำไปสู่ข้อเสนอแนะทางวิชาการที่น่าจะเป็นประโยชน์แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่จะยกฐานะและเทศบาลตำบลที่ยกฐานะใหม่ ทั้งการบริหารงาน รวมทั้งการพัฒนาให้เทศบาลเกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และสร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นการปกครองของประชาชนต่อไป

2.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรือ แบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ในการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เพื่อศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล และเพื่อศึกษาข้อคิดเห็นรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 3.1 แนวทางการวิจัย
- 3.2 พื้นที่และประชากรทางการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 แนวทางการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของบุคลากรด้านการบริหารงานและระดับความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงความพร้อมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีสาระโดยสรุปในการดำเนินการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือราชการ และเอกสารต่างๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่มือปฏิบัติงานการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสืบค้นจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา

2. ดำเนินการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามระดับความพร้อมของบุคลากรด้านการบริหารงานและการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการทำวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ ว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ได้ในการกำกับดูแล และสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 4 คน สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบ (Interview)

3.2 พื้นที่และประชากรทางการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในแต่ละแบบจะประกอบไปด้วย

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 43 คน และประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 7,854 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งเป็นวิธีการสุ่มที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยการจับฉลาก ใช้สูตร Taro Yamane กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อน +5% (อุทุมพร จามรมาน, 2532) โดยกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาจะมีวิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 บุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้แก่ นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล งานในสำนักงานปลัด งานในกองคลัง งานในส่วนโยธา ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พนักงานจ้างตามภารกิจ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 43 คน

นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	1	คน
งานในสำนักงานปลัด	จำนวน	5	คน
งานในกองคลัง	จำนวน	4	คน
งานในส่วนโยธา	จำนวน	3	คน
ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	จำนวน	1	คน
พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน	9	คน
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	3	คน
พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน	17	คน
รวมทั้งสิ้น		43	คน

กลุ่มที่ 2 ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 8 หมู่บ้าน จำนวน 7,854 คน

หมู่ที่ 2 บ้านลำพญา	จำนวน	625	คน
หมู่ที่ 3 บ้านลำพญา	จำนวน	450	คน
หมู่ที่ 4 บ้านลำพญา	จำนวน	2,081	คน
หมู่ที่ 5 บ้านหนองหิน	จำนวน	1,202	คน
หมู่ที่ 6 บ้านพลับ	จำนวน	852	คน
หมู่ที่ 7 บ้านรางยอ	จำนวน	462	คน
หมู่ที่ 8 บ้านหนองจอก	จำนวน	1,168	คน
หมู่ที่ 9 บ้านเจริญดี	จำนวน	1,014	คน
รวมทั้งสิ้น		7,854	คน

หมายเหตุ: ปัจจุบัน หมู่ที่ 1 อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลนครนครปฐม

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร (7,854)

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.0025)

$$\text{แทนสูตร} \quad n = \frac{7,854}{1+(7,854 \times 0.0025)}$$

$$n = \frac{7,854}{20.63}$$

$$n = 380.70 \text{ หรือเท่ากับ } 381 \text{ คน}$$

ดังนั้น ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประชาชนในตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 381 คน และเมื่อได้กลุ่มตัวอย่างของประชากรทั้งหมดแล้ว นำกลุ่มตัวอย่างมาคำนวณหาสัดส่วนที่เหมาะสมของประชากร โดยสูตรของ Negtalon

$$\text{จากสูตร} \quad n1 = \frac{nN1}{N}$$

$n1$ = จำนวนตัวอย่างที่สุ่มมาจากตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (381)

$N1$ = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด (7,854)

ในแต่ละตำแหน่ง หลังจากแทนสูตรแล้ว เช่น หมู่ที่ 2 บ้านลำพญา มีจำนวนประชากร ทั้งหมด 625 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\text{แทนสูตร} \quad n1 = \frac{381(625)}{7,854}$$

$$n1 = 30.31 \text{ หรือเท่ากับ } 30 \text{ คน}$$

ผลการคำนวณได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นตามตัวอย่างตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากประชาชน จำนวน 8 หมู่บ้าน ในองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	หมู่ที่ 2 บ้านลำพญา	625	30
2	หมู่ที่ 3 บ้านลำพญา	450	22
3	หมู่ที่ 4 บ้านลำพญา	2,081	101
4	หมู่ที่ 5 บ้านหนองหิน	1,202	58
5	หมู่ที่ 6 บ้านพลับ	852	41
6	หมู่ที่ 7 บ้านรางขอ	462	23
7	หมู่ที่ 8 บ้านหนองจอก	1,168	57
8	หมู่ที่ 9 บ้านเจริญดี	1,014	49
	รวม	7,854	381

ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 381 คน ใช้สุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างคนใดก็ได้ เริ่มเก็บข้อมูลจากคนแรกไปจนถึงคนสุดท้ายที่พบและให้ความร่วมมือ เก็บเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างจนครบจำนวนที่กำหนดไว้ ณ สถานที่ต่างๆ ในพื้นที่ตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ได้ในการกำกับดูแล และสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จำนวน 4 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือทั้งสองประเภทดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความพร้อมของบุคลากรด้านการบริหารงานและระดับความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สำหรับบุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ การทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่ง เป็นคำถามปลายปิด มีคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แสดงระดับความพร้อมของบุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M จำนวน 20 ข้อ

กำหนด 5 ระดับความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

ระดับที่ 1 หมายถึง ความพร้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับที่ 2 หมายถึง ความพร้อมอยู่ในระดับน้อย

ระดับที่ 3 หมายถึง ความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับที่ 4 หมายถึง ความพร้อมอยู่ในระดับมาก

ระดับที่ 5 หมายถึง ความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด

เกณฑ์การแบ่งคะแนนเป็นช่วงๆ แต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.49 มีความพร้อมมากที่สุด

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 มีความพร้อมมาก

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 มีความพร้อมปานกลาง

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 มีความพร้อมน้อย

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 0.50 – 1.49 มีความพร้อมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อความตามความคิดเห็น

ส่วนที่ 2 สำหรับประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอมืองจังหวัดนครปฐม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่พำนักที่ อาชีพ เป็นคำถามปลายปิด มีคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แสดงระดับความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล มีคำถามจำนวน 15 ข้อ

เกณฑ์วัดความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	มีค่าเท่ากับ
ตอบถูก	1
ตอบผิด	0

เกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนนร้อยละ	ระดับความรู้
80 ขึ้นไป	มีความรู้ดีมาก
60 – 79	มีความรู้ปานกลาง
ต่ำกว่า 60	มีความรู้ต่ำ

ตอนที่ 3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม

เกณฑ์วัดระดับการมีส่วนร่วม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.49 มีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 มีส่วนร่วมมาก

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 มีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 มีส่วนร่วมน้อย

ค่าระดับเฉลี่ยระหว่าง 0.50 – 1.49 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยสัมภาษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดกองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โดยถามในประเด็นต่อไปนี้ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เป็นคำถามปลายปิด มีคำถามจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมด้านการบริหาร มีคำถามจำนวน 10 ข้อ

3.4 การสร้างเครื่องมือวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมขององค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ภายใต้ขอบข่ายของการวิจัย คือความพร้อมขององค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

1.2 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากตัวแปรที่จะศึกษาความพร้อมของบุคลากรด้านการบริหารและความพร้อมของประชาชนในพื้นที่ขององค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะองค้การบริหารส่วนตำบลลำพญา เป็นเทศบาลตำบล แล้วสร้างแบบคำถามจากขอบเขตดังกล่าว

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบ โครงสร้าง คำถาม การใช้ภาษา และความครอบคลุมในเนื้อหาสาระ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหา ตามวิธีการของ Rovinelli & Hambleton โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- + 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .988

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความพร้อมด้านการบริหารของผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 กำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการให้ครอบคลุมกรอบการศึกษาค้นคว้า

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล การให้บริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นายรพี ม่วงนนท์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ถึง นายนิพนธ์ ฌัฐวุฒิ นายกองค้การบริหารส่วน

ตำบลลำพญา เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามบุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ด้วยตนเอง จำนวน 424 ชุด

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล การให้บริการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสือ อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นายรพี ม่วงนนท์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ถึงนายนิพนธ์ ฌัฐวุฒิ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ลำพญา เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ด้วยตนเองจำนวน 4 ชุด โดยสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 4 ท่าน ดังนี้

- 1) นายนิพนธ์ ฌัฐวุฒิ ตำแหน่ง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลลำพญา
- 2) นายศิลป์ชัย กุลศิริ โชติชานนท์ ตำแหน่ง รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลลำพญา
- 3) นายศักดิ์ศิลป์ กิตติวงศ์ภักดี ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา
- 4) นายสมชาย แฝ้วตัน ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 4 คน โดยทำการนัดสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 9-12 พฤศจิกายน 2558 สถานที่ทำการสัมภาษณ์ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา เป็นเวลา 1-2 ชั่วโมง ต่อ 1 คน ด้วยตัวเอง ดังนี้

- 1) นายนิพนธ์ ฌัฐวุฒิ ตำแหน่ง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลลำพญา ทำการสัมภาษณ์ ในวันจันทร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2558 เวลา 09.30 – 11.30 น.
- 2) นายศิลป์ชัย กุลศิริ โชติชานนท์ ตำแหน่ง รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลลำพญา ทำการสัมภาษณ์ในวันจันทร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2558 เวลา 14.00 – 15.30 น.
- 3) นายศักดิ์ศิลป์ กิตติวงศ์ภักดี ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ทำการสัมภาษณ์ในวันพุธที่ 11 พฤศจิกายน 2558 เวลา 10.00 – 11.30 น.
- 4) นายสมชาย แฝ้วตัน ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 ทำการสัมภาษณ์ในวันพฤหัสบดีที่ 12 พฤศจิกายน 2558 เวลา 14.30 – 15.30 น.

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่ง มาทำการวิเคราะห์ โดยวิธีการหาค่าร้อยละ และบรรยายประกอบตาราง

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากรด้านการบริหารงาน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของประชาชน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2.2 จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกไปให้เป็นระบบ

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

2.4 นำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยาย

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ในการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เพื่อศึกษาถึงความพร้อมของ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล และเพื่อศึกษาข้อคิดเห็นรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อ ทำการศึกษาครั้งนี้ โดยการออกแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีประเด็นหัวข้อในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้แก่ นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล งานในสำนักงานปลัด งานในกองคลัง งานในส่วนโยธา ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พนักงานจ้างตามภารกิจ ลูกจ้างประจำ และ พนักงานจ้างทั่วไป กลุ่มตัวอย่างจำนวน 43 คน

ส่วนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 8 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ปลัดกองกิจการบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาลำดับ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ส่วนที่ 1 ความพร้อมของบุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M ดังนี้

1. ความพร้อมด้านการงบประมาณ
2. ความพร้อมด้านการบริหารงานบุคคล

3. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี

4. ความพร้อมด้านการวางแผน

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล

ตอนที่ 3 ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ส่วนที่ 1 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ การทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่ง มีรายละเอียดปรากฏดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	27	62.79
หญิง	16	37.21
รวม	43	100

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 62.79 รองลงมาคือเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 37.21

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	5	11.63
31-40 ปี	29	67.44
41-50 ปี	8	18.60
51-60 ปี	1	2.33
รวม	43	100

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 67.44 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.63 และอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุการทำงาน

อายุการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
0-5 ปี	14	32.56
6-10 ปี	19	44.19
11-15 ปี	5	11.63
16-20 ปี	4	9.30
มากกว่า 20 ปี	4	2.32
รวม	43	100

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุการทำงานในระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 44.19 รองลงมาคือ 0-5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 32.56 11-15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.63 16-20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 และมากกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	7	16.28
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	18.60
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	8	18.60
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	3	6.98
ปริญญาตรี	15	34.88
ปริญญาโท	2	4.66
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
รวม	43	100

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 34.88 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 ประถมศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 16.28 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 และปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานส่วนตำบลลำพญา	14	32.56
พนักงานจ้างทั่วไป	17	39.53
พนักงานครอบครัว	-	-
พนักงานจ้างตามภารกิจ	9	20.93
ลูกจ้างประจำ	3	6.98
อื่นๆ	-	-
รวม	43	100

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมาคือ พนักงานส่วนตำบลลำพญา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 32.56 พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.93 และลูกจ้างประจำ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M ดังนี้

ตารางที่ 12 ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านงบประมาณ

ประเด็น	ระดับความพร้อม						แปรผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	\bar{x} (S.D.)	
ด้านงบประมาณ (5) ข้อ							
1. องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณต่อการเปลี่ยนแปลงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลเพียงใด	2 (4.66)	27 (62.78)	14 (32.56)	-	-	3.73 (0.55)	มาก
2. การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงใด	1 (2.33)	32 (74.41)	10 (23.26)	-	-	3.79 (0.46)	มาก
3. งบประมาณจะมีเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการบริหารงานเพียงใด	2 (4.65)	23 (53.49)	18 (41.86)	-	-	3.62 (0.57)	มาก
4. งบประมาณในการจัดเก็บภาษีเงินได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีความเหมาะสมเพียงใด	2 (4.65)	27 (62.79)	14 (32.56)	-	-	3.72 (0.54)	มาก
5. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อม ความเข้าใจในการจัดสรรงบประมาณมากน้อยเพียงใด	1 (2.33)	27 (62.79)	15 (34.88)	-	-	3.67 (0.52)	มาก
รวม						3.71 (0.53)	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า แสดงระดับความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในการบริหารงานด้านงบประมาณ ผลการศึกษา พบว่า

1. ความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

2. ความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณต่อการเปลี่ยนแปลงจากองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

3. ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีเงินได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

4. ความพร้อมด้านความเข้าใจในการบริหารและจัดสรรงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

5. ความพร้อมด้านงบประมาณจะมีเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความพร้อมโดยรวมด้านงบประมาณ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

ตารางที่ 13 ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านบริหารงานบุคคล

ประเด็น	ระดับความพร้อม					\bar{x} (S.D.)	แปรผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)		
ด้านบริหารงานบุคคล (5 ข้อ)							
1. อัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	2 (4.65)	19 (44.18)	21 (48.84)	1 (2.33)	-	3.51 (0.63)	มาก
2. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีจำนวนเพียงพอที่จะรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นเพียงใด	1 (2.33)	19 (44.18)	23 (53.49)	-	-	3.48 (0.55)	ปานกลาง
3. เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความก้าวหน้าในอาชีพเพียงใด	2 (4.65)	27 (62.79)	13 (30.23)	1 (2.33)	-	3.69 (0.59)	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพร้อม					\bar{x} (S.D.)	แปรผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)		
4. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ที่ทำเพียงใด	4 (9.30)	27 (62.79)	12 (27.91)	-	-	3.81 (0.58)	มาก
5. เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล บุคลากรจะได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นเพียงใด	1 (2.33)	18 (41.86)	19 (44.18)	4 (9.30)	1 (2.33)	3.32 (0.77)	ปานกลาง
รวม						3.56 (0.65)	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า แสดงระดับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในการบริหารงานด้านบริหารงานบุคคล ผลการศึกษาพบว่า

1. ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถมากพอที่จะให้การดำเนินงานได้ด้วยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก
 2. ความพร้อมเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลให้บุคลากรในหน่วยงานมีความก้าวหน้าในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก
 3. ความพร้อมของอัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก
 4. ความพร้อมบุคลากรในหน่วยงานที่จะรับปริมาณงานเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ทำให้มีความพร้อมในระดับปานกลาง
 5. ความพร้อมเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล บุคลากรจะได้รับสวัสดิการต่างๆ เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ทำให้มีความพร้อมในระดับปานกลาง
- เมื่อพิจารณาความพร้อม โดยรวมด้านบริหารงานบุคคล พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

ตารางที่ 14 ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี

ประเด็น	ระดับความพร้อม						แปรผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	\bar{x} (S.D.)	
ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี (7 ข้อ)							
1. เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล วัสดุ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน มีเพียงพอต่อการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด	1 (2.33)	21 (48.83)	20 (46.51)	1 (2.33)	-	3.51 (0.59)	มาก
2. วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงาน มีความทันสมัยเพียงใด	1 (2.33)	24 (55.81)	17 (39.53)	1 (2.33)	-	3.58 (0.58)	มาก
3. วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงาน มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานเพียงใด	1 (2.33)	17 (39.53)	25 (58.14)	-	-	3.44 (0.54)	ปานกลาง
4. หน่วยงานของท่านมีความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อยเพียงใด	2 (4.65)	27 (62.79)	14 (32.56)	-	-	3.72 (0.54)	มาก
5. หน่วยงานของท่านมีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด	1 (2.33)	28 (65.11)	14 (32.56)	-	-	3.69 (0.51)	มาก
6. หน่วยงานของท่านมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยให้อำนวยความสะดวก และรวดเร็วเพียงใด	2 (4.65)	20 (46.51)	21 (48.84)	-	-	3.55 (0.58)	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพร้อม					\bar{x} (S.D.)	แปรผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)		
7. หลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะจะส่งผลให้การบริหารงานทุกๆด้าน ดีขึ้นกว่าเดิมมากน้อยเพียงใด	2 (4.65)	22 (51.16)	18 (41.86)	1 (2.33)	-	3.58 (0.62)	มาก
รวม						3.58 (0.57)	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า แสดงระดับความพร้อมขององค์การบริหารสวนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในการบริหารงานด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ผลการศึกษา พบว่า

1. ความพร้อมของหน่วยงาน มีความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

2. ความพร้อมของหน่วยงาน มีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะแก่การปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

3. ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงฐานะจะส่งผลให้การบริหารงานทุก ๆด้านดีขึ้นกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

4. ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงานมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ทำให้มีความพร้อมในระดับปานกลาง

5. ความพร้อมของหน่วยงาน มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยให้ในสืบค้นความรู้ที่ใช้ในการทำงานและพัฒนาตนเองได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

6. ความพร้อมในด้านวัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติมีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

7. ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงานมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ทำให้มีความพร้อมในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความพร้อมโดยรวมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

ตารางที่ 15 ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบลด้านการวางแผน

ประเด็น	ระดับความพร้อม					\bar{x} (S.D.)	แปรผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)		
ด้านการวางแผน (5 ข้อ)							
1. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำแผนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดมากน้อยเพียงใด	1 (2.33)	35 (81.39)	7 (16.28)	-	-	3.86 (0.41)	มาก
2. แผน ที่ จัดทำ มี การ กำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานงบประมาณ อัตราค่าจ้างและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนเพียงใด	2 (4.65)	31 (72.09)	10 (23.26)	-	-	3.81 (0.50)	มาก
3. หน่วยงานของท่านมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ในการจัดทำแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด	3 (6.98)	32 (74.42)	8 (18.60)	-	-	3.88 (0.49)	มาก
4. คณะผู้บริหาร สามารถติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ทั้งที่เป็นการดำเนินงานเองหรือการได้รับอุดหนุนจากหน่วยงานอื่นหรือกลุ่มองค์กรเอกชนมากน้อยเพียงใด	4 (9.30)	33 (76.75)	6 (13.95)	-	-	3.95 (0.48)	มาก
5. หน่วยงานของท่านมีการให้ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเพียงใด	3 (6.98)	33 (76.74)	7 (16.28)	-	-	3.90 (0.47)	มาก
รวม						3.88 (0.47)	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า แสดงระดับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในการบริหารงานด้านการวางแผน ผลการศึกษา พบว่า

1. ความพร้อมในการให้คณะผู้บริหาร สามารถติดตามผลการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ทั้งที่เป็นการดำเนินงานเอง หรือการได้รับอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น หรือกลุ่มองค์กรเอกชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

2. ความพร้อมในการให้ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

3. ความพร้อมในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ในการจัดทำแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

4. ความพร้อมในการจัดทำแผนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

5. ความพร้อมของแผนที่จัดทำ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานงบประมาณ อัตรากำลังและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความพร้อมโดยรวมด้านการวางแผน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

ตารางที่ 16 ความพร้อมโดยรวมในแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ความพร้อมแต่ละด้าน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.88	0.47	มาก
2. ด้านงบประมาณ	3.71	0.53	มาก
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี	3.58	0.57	มาก
4. ด้านบริหารงานบุคคล	3.56	0.65	มาก
รวม	3.69	0.55	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงความพร้อมโดยรวมในแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า

1. ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก
2. ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก
4. ด้านบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ทำให้มีความพร้อมในระดับมาก

เมื่อพิจารณาภาพรวมความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 หรือมีความพร้อมในระดับมาก

สรุป จากตารางที่ 12 – 15 บุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความพร้อมในระดับมาก ทั้งในด้านการวางแผน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี และด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความพร้อมในระดับมากทุกด้านแล้วกล่าวคือ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร

ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลเอกสาร เพื่อศึกษาถึงความพร้อมในประเด็นความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ความพร้อมด้านงบประมาณ การที่ อบต. จะสามารถยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลได้จะต้องมีรายได้พอควรแก่ที่จะปฏิบัติการกิจอันต้องทำ ได้แก่

มาตรา 50 ภายใต้อำนาจบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาลดังต่อไปนี้

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 6) ให้ราษฎรใด ๆ รับการศึกษาอบรม
- 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้ บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจกรรมใดๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้ มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือหรือท่าข้าม
- 4) ให้ มีสุสานและฌาปนสถาน
- 5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 6) ให้ มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 7) ให้ มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8) ให้ มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 9) เทศพาณิชย์

รายได้ของเทศบาลตำบลมาจาก

1. รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาลตำบล
2. รายได้จากสาธารณูปโภคของเทศบาลตำบล
3. รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล
4. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
5. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
6. รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
8. รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ความพร้อมด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจุบันพนักงานส่วนตำบล พนักงาน ลูกจ้าง มีจำนวนทั้ง 43 คน เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล คาดว่าบุคลากรที่มีอยู่สามารถรองรับปริมาณงานเพิ่ม เช่น งานบริการสาธารณสุข ประกอบกับการกำหนดและขนาดของเทศบาลตำบล ซึ่งเป็นเทศบาลชั้นที่ 2 กับองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กกลาง จะกำหนดเทียบเท่ากัน คือกำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นระดับ 8 และปลัดเทศองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระดับ 8 เหมือนกัน และหัวหน้าส่วนราชการเป็นระดับ 7-8 เหมือนกัน และยังกำหนดส่วนราชการที่สำคัญเท่ากันมี 6 กอง/สำนัก คือ สำนักปลัด กองช่าง กองคลัง กองการศึกษา กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการและสังคม เป็นต้น จึงสรุปได้ว่าบุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดได้

3. ความพร้อมด้านการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ แผนสามปี แผนดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหลักในด้าน การบริหารงาน เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลได้เช่นกัน

4. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ความเพียงพอของวัสดุ ครุภัณฑ์ภายใน หน่วยงานเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล ความมากน้อยของการตรวจสอบประเมินผลโครงการ ต่างๆ การควบคุมงาน ตรวจจับงานอย่างเป็นระบบ และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจจับแจ้งเหมาก่อสร้างต่างๆ ซึ่งแสดงว่า ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลลำพญา จะมีผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาเป็นเทศบาลตำบลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ กล่าวคือ จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเป็นข้อมูลสำหรับคณะบริหารขององค์การบริหาร ส่วนตำบลลำพญาต่อการตัดสินใจในการยกฐานะ และประชาชนในเขตตำบลลำพญามีความมั่นใจในการ บริหารงานต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลดังกล่าว

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคโดยภาพรวมในการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น เทศบาลตำบล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้เห็นความคิดเห็น จึงสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนจะได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล

1.1 ผลกระทบในเรื่องการจัดเก็บภาษี กับประชาชนที่มีรายได้น้อย แต่ต้องมี ภาระเสียภาษีต่างๆ ในอัตราที่เพิ่มขึ้น

1.2 การจัดระบบในการที่จะดำเนินงาน เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนเป็นเทศบาลตำบล เพราะจะต้องมีการ จัดระบบใหม่หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ซึ่งประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปฏิบัติตาม สิ่งที่เกิดใหม่ๆ มากขึ้น

1.4 ด้านการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน 8 หมู่บ้าน จะทำได้ ทั่วถึง ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

1.5 ด้านชีวิตความเป็นอยู่และระบบสาธารณสุขปกศ สาธารณูปการดีขึ้น

1.6 ด้านความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลตำบล

1.7 ทำให้ชุมชนมีความแข่งขันกัน มีความเสียสละเพื่อชุมชนน้อยลง ขาดการ มีส่วนร่วมการช่วยเหลือกัน

1.8 ประชาชนได้รับผลกระทบด้านการบังคับใช้กฎหมาย

1.9 ด้านการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของเทศบาลที่ต้อง เป็นระเบียบมากขึ้น ซึ่งประชาชนอาจไม่เข้าใจและมองว่ายุ่งยาก

2. หลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะ จะทำให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ด้านการคมนาคม การจราจรติดขัด และด้านสภาพแวดล้อมเป็นพิษ
 - 2.2 ปัญหายังไม่ทราบเพราะยังไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่ก็ยังมีข้อดีคือ อบต. จะมีรายได้เพิ่มขึ้น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ มากขึ้น
 - 2.3 ความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ระหว่างท้องถิ่นกับปกครองท้องถิ่น (กำนันผู้ใหญ่บ้าน) ท้องถิ่นควรเข้าใจและให้ความสำคัญกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมจากประชาชน กลุ่มผู้นำชุมชน
 - 2.5 การบริหารจัดการด้านงบประมาณภายในตำบลลำพญา
 - 2.6 โครงสร้างบุคลากรและการบริหารจัดการน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับบทบาทฐานะเทศบาลตำบล แต่น่าจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น
 - 2.7 ด้านความรู้ความเข้าใจ ขาดการประชาสัมพันธ์
 - 2.8 ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการบังคับใช้กฎหมาย
 - 2.9 ด้านการดูแลพื้นที่เลือกตั้งของฝ่ายบริหาร
3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ
 - 3.1 ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีจิตสำนึกในการบริการประชาชนให้มากยิ่งขึ้น สร้างจิตสำนึกให้เป็นผู้มีหน้าที่รับใช้ประชาชน ไม่ใช่เจ้านายประชาชน รวมถึงการสร้างจิตสำนึกของการนำเงินภาษีของประชาชนไปใช้พัฒนาในพื้นที่ตามความต้องการของประชาชน
 - 3.2 ควรมีการอบรมเพิ่มความรู้ให้กับพนักงาน เจ้าหน้าที่ เรื่องบทบาทการทำงานที่เปลี่ยนจาก อบต. เป็นเทศบาล ซึ่งกฎหมายบางอย่างไม่เหมือนกัน
 - 3.3 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานทุกฝ่าย ต้องทำงานหนักขึ้นกว่าเดิม และต้องทำให้เหมือนกันทุกฝ่าย ไม่เช่นนั้นอาจทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความท้อแท้ในการทำงาน
 - 3.4 ท้องถิ่นควรเน้นการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีความโปร่งใส
 - 3.5 ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแผนพัฒนาและโครงการต่างๆ
 - 3.6 การยกฐานะจาก อบต. เป็นเทศบาลตำบล เป็นเรื่องที่ดีในด้านการบริหารงบประมาณ แต่ควรวางแผนเพื่อป้องกันปัญหาอื่นๆ ที่จะตามมา
 - 3.7 ชี้แจงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลตำบล
 - 3.8 ก่อนทำการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล ต้องทำความเข้าใจกับราษฎรในพื้นที่ และเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย จากการเปลี่ยนแปลงฐานะทำให้ประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมมากที่สุด

ส่วนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่พักอยู่ที่ อาชีพ มีรายละเอียดปรากฏดังนี้

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	172	45.14
หญิง	209	54.86
รวม	381	100

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 54.856 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 45.144

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	88	23.10
31-40 ปี	105	27.56
41-50 ปี	93	24.41
51-60 ปี	95	24.93
รวม	381	100

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56 รองลงมาคืออายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.93 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 24.41 และอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	74	19.42
มัธยมศึกษาตอนต้น	85	22.31
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	83	21.79
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	41	10.76
ปริญญาตรี	89	23.36
ปริญญาโท	9	2.36
สูงกว่าปริญญาโท	0	0
รวม	381	100

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.31 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 ระดับประถมศึกษา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 และระดับปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.36 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	จำนวน	ร้อยละ
หมู่ที่ 2 บ้านลำพญา	31	8.14
หมู่ที่ 3 บ้านลำพญา	25	6.56
หมู่ที่ 4 บ้านลำพญา	110	28.87
หมู่ที่ 5 บ้านหนองหิน	27	7.09
หมู่ที่ 6 บ้านพลับ	74	19.42
หมู่ที่ 7 บ้านรางขย	52	13.65
หมู่ที่ 8 บ้านหนองจอก	32	8.40
หมู่ที่ 9 บ้านเจริญดี	30	7.87
รวม	381	100

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ หมู่ที่ 4 บ้านลำพญา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.87 รองลงมาคือ หมู่ที่ 6 บ้านพลับ จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 หมู่ที่ 7 บ้านรางขย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.65 หมู่ที่ 8 บ้านหนองจอก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 หมู่ที่ 2 บ้านลำพญา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.14 หมู่ที่ 9 บ้านเจริญดี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.87 หมู่ที่ 5 บ้านหนองหิน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.09 และหมู่ที่ 3 บ้านลำพญา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	90	23.62
เกษตรกร	18	4.72
ค้าขาย	145	38.06
พนักงานบริษัทเอกชน	49	12.86
รับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	10.50
อื่นๆ	39	10.24
รวม	381	100

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 38.06 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.62 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.86 อาชีพรับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 อาชีพเกษตรกร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.72 และอาชีพอื่นๆ เช่น แม่บ้าน นักศึกษา เกษียณอายุราชการ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.24 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล

ตารางที่ 22 แสดงความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล

คำถาม	ใช่		ไม่ใช่		เฉลี่ย	คะแนนรวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และจะดำรงตำแหน่งคราวละ 2 สมัยติดต่อกันไม่ได้	336	88.19	45	11.81	ใช่	336 (ใช่)
2. การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ต้องทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้	320	83.99	61	16.01	ใช่	320 (ใช่)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

คำถาม	ใช่		ไม่ใช่		เฉลี่ย	คะแนน รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
3. ภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบล ให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนันสิ้นสุดอำนาจหน้าที่ในเขตพื้นที่	207	54.33	174	45.67	ไม่ใช่	207 (ใช่)
4. เทศบาลตำบล มีอำนาจหน้าที่จัดทำทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน	256	67.19	125	32.81	ใช่	256 (ใช่)
5. เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน	248	65.09	133	34.91	ใช่	248 (ใช่)
6. คณะเทศมนตรี จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น	327	85.83	54	14.17	ใช่	327 (ใช่)
7. เทศบัญญัติคือ กฎข้อบังคับของท้องถิ่น ซึ่งมีผลใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้นๆ เท่านั้น	273	71.65	108	28.35	ใช่	273 (ใช่)
8. ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบควบคุมดูแลในงานประจำทั่วไปของเทศบาล คือ ปลัดเทศบาล	292	76.64	89	23.36	ใช่	292 (ใช่)
9. หลังการเปลี่ยนแปลงฐานะ จะมีงบประมาณเพิ่มมากขึ้น จากการจัดสรรเงินอุดหนุนของรัฐบาล โดยที่ว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เหลือต่อคนประมาณหนึ่งร้อยกว่าบาท ถ้าเป็นเทศบาลเหลือต่อคนประมาณ 500 กว่าบาท เนื่องจากตัวหารของเทศบาลมีน้อยกว่า	236	61.94	145	38.06	ใช่	236 (ใช่)

ตารางที่ 22 (ต่อ)

คำถาม	ใช่		ไม่ใช่		เฉลี่ย	คะแนนรวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
10. นายกเทศมนตรีเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า	304	79.79	77	20.21	ใช่	304 (ใช่)
11. เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และ สิทธิเรียกร้องต่างๆ จะตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินไป	252	66.14	129	33.86	ใช่	252 (ใช่)
12. เทศบาลตำบลมีหน้าที่ในการระงับโรคติดต่อ	286	75.07	95	24.93	ใช่	286 (ใช่)
13. เทศบาลตำบลไม่ต้องการบำรุงทางระบายน้ำเพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	136	35.70	245	64.30	ไม่ใช่	245 (ไม่ใช่)
14. เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ	307	80.58	74	19.42	ใช่	307 (ใช่)
15. ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลได้ และสามารถร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร หากเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย สามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารออกจากตำแหน่งได้	305	80.05	76	19.95	ใช่	305 (ใช่)
รวม	4,085	71.48	1,630	28.52	-	3,889

จากตารางที่ 22 พบว่า ประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล แยกเป็นรายข้อดังนี้

1. นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และจะดำรงตำแหน่งคราวละ 2 สมัยติดต่อกันไม่ได้

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 88.19

2. การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ต้องทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 83.99

3. ภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตำบล ให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนันสิ้นสุดอำนาจหน้าที่ในเขตพื้นที่

คำตอบ = ไม่ใช่

เฉลย = ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตำบล ให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนันสิ้นสุดอำนาจหน้าที่ในเขตพื้นที่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 54.33

4. เทศบาลตำบล มีอำนาจหน้าที่จัดทำทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 67.19

5. เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 65.09

6. คณะเทศมนตรี จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 85.83

7. เทศบัญญัติคือ กฎข้อบังคับของท้องถิ่น ซึ่งมีผลใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้นๆ

เท่านั้น

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 71.65

8. ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบควบคุมดูแลในงานประจำทั่วไปของเทศบาล คือ ปลัดเทศบาล

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 76.64

9. หลังการเปลี่ยนแปลงฐานะ จะมีงบประมาณเพิ่มมากขึ้น จากการจัดสรรเงินอุดหนุนของรัฐบาล โดยที่ว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เหลือต่อคนประมาณหนึ่งร้อยกว่าบาท ถ้าเป็นเทศบาลเหลือต่อคนประมาณ 500 กว่าบาท เนื่องจากตัวหารของเทศบาลมีน้อยกว่า

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 61.94

10. นายกเทศมนตรีเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 79.79

11. เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ จะตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินไป

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 66.14

12. เทศบาลตำบลมีหน้าที่ในการระงับโรคติดต่อ

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 75.07

13. เทศบาลตำบลไม่จำเป็นต้องมีการบำรุงทางระบายน้ำเพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

คำตอบ = ไม่ใช่

เฉลย = เทศบาลตำบลมีหน้าที่ในการบำรุงทางระบายน้ำ

มีผู้ตอบถูกจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30

14. เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 80.58

15. ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลได้ และสามารถร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร หากเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย สามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารออกจากตำแหน่งได้

คำตอบ = ใช่

มีผู้ตอบถูกจำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 80.05

สรุป จากผลของการศึกษาถึงความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล สรุปได้ว่า ประชาชนทั่วไปที่มีช่วงคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 หรือมีความรู้ต่ำทั้งหมด 2 ข้อ และช่วงคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือมีความรู้มาก ทั้งหมด 13 ข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล อยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือ ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบลดีมาก

ตอนที่ 3 ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 23 แสดงระดับความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ประเด็น	ระดับความพร้อม					\bar{x} (S.D.)	แปร ผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)		
1. ท่านมีส่วนในการพบปะพูดคุยกับผู้บริหาร อบต.ลำพญา สมาชิก อบต.ลำพญา และเจ้าหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานของ อบต.ลำพญา	27 (7.09)	35 (9.19)	93 (24.41)	141 (37.00)	85 (22.31)	2.42 (1.14)	น้อย
2. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้บริการต่างๆ จาก อบต.ลำพญา และหน่วยงานอื่นๆ เช่น โครงการอบต.เคลื่อนที่พบประชาชน, งานบริการ สุขภาพที่บ้าน, งานทันตสุขภาพ เป็นต้น	14 (3.67)	60 (15.75)	159 (41.73)	85 (22.31)	63 (16.54)	2.68 (1.04)	ปาน กลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพร้อม						แปร ผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	\bar{x} (S.D.)	
3. ท่านมีส่วนร่วมในการ บริจาคเงิน, สิ่งของ หรืออื่น ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน, การเข้าร่วม โครงการต่างๆ ที่ อบต.ลำพญา จัดขึ้น เป็นต้น	21 (5.51)	82 (21.52)	115 (30.18)	112 (29.40)	51 (13.39)	2.57 (1.10)	ปาน กลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการ เสนอแนะขั้นตอนวิธีการ เพื่อ ปรับปรุงการดำเนินงานตาม โครงการต่างๆ ของ อบต. ลำพญา ให้รวดเร็ว และดียิ่งขึ้น	19 (4.99)	43 (11.29)	153 (40.16)	88 (23.09)	78 (20.47)	2.57 (1.09)	ปาน กลาง
5. ท่าน มี ส่วน ร่วม จัด เรียงลำดับความสำคัญของ ปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วน และความต้องการของชุมชน	19 (4.99)	61 (16.01)	136 (35.70)	91 (23.88)	74 (19.42)	2.63 (1.11)	ปาน กลาง
6. ท่าน มี ส่วน ร่วม เป็น กรรมการในการดำเนินงาน ตามโครงการ หรือกิจกรรม ของ อบต. ลำพญา	17 (4.46)	76 (19.95)	121 (31.76)	95 (24.93)	72 (18.90)	2.66 (1.13)	ปาน กลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแล สาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นต้น	40 (10.50)	113 (29.66)	87 (22.83)	90 (23.62)	51 (13.39)	3.00 (1.22)	มาก
8. ท่านมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบความโปร่งใสของ การปฏิบัติงานของ อบต. ลำพญา	16 (4.20)	43 (11.29)	132 (34.65)	89 (23.36)	101 (26.50)	2.43 (1.12)	ปาน กลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพร้อม						แปร ผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	\bar{x} (S.D.)	
9. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ/ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของ อบต. ลำพญา	18 (4.72)	38 (9.97)	89 (23.36)	136 (35.70)	100 (26.25)	2.31 (1.10)	น้อย
10. ท่านมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต. ลำพญา ที่ได้จัดทำ การสำรวจ	18 (4.72)	47 (12.34)	123 (32.28)	106 (27.82)	87 (22.84)	2.48 (1.11)	ปาน กลาง
11. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะของปัญหาโครงการต่างๆ ของอบต. พร้อมมาตรการแก้ไข กับผู้บริหาร อบต. ลำพญา	23 (6.04)	47 (12.33)	96 (25.20)	116 (30.45)	99 (25.98)	2.42 (1.17)	น้อย
12. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้นำชุมชน, ตัวแทนชุมชน, กรรมการงานต่างๆ ในเขต อบต. ลำพญา	27 (7.09)	57 (14.96)	109 (28.61)	99 (25.98)	89 (23.36)	2.56 (1.20)	ปาน กลาง
13. ท่านได้มีส่วนร่วมในการได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์งาน โครงการต่างๆ เพื่อที่ท่านจะได้เข้ารับ การบริการที่ ถูกต้อง และตรงตามเวลาที่กำหนด	33 (8.66)	50 (13.12)	124 (32.55)	78 (20.47)	96 (25.20)	2.59 (1.24)	ปาน กลาง
14. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่างๆ เช่น ทีวี-วิทยุ ชุมชน, หนังสือพิมพ์ ท้องถิ่น อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการต่างๆ ของ อบต. ลำพญา	25 (6.56)	54 (14.17)	104 (27.30)	93 (24.41)	105 (27.56)	2.48 (1.22)	น้อย ที่สุด

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพร้อม					\bar{x} (S.D.)	แปร ผล
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)		
15. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ผู้บริหาร, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ที่ให้ไว้ตอนหาเสียง	33 (8.66)	65 (17.06)	76 (19.95)	84 (22.05)	123 (32.28)	2.48 (1.33)	น้อย ที่สุด
รวม						2.56 (1.67)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า ระดับความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.56 ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ท่านมีส่วนในการพบปะพูดคุยกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และเจ้าหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับน้อย จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 24.41 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.31 ระดับมาก จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.19 และระดับมากที่สุด จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.14 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

2. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้บริการต่างๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และหน่วยงานอื่นๆ เช่น โครงการองค์การบริหารส่วนตำบลเคลื่อนที่พบประชาชน, งานบริการสุขภาพที่บ้าน, งานทันตสุขภาพ เป็นต้น พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 41.73 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.31 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 ระดับมาก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75 และระดับมากที่สุด จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.67 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.04 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน, สิ่งของอื่นๆ เพื่อพัฒนาชุมชน, การเข้าร่วมโครงการต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาจัดขึ้น เป็นต้น พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.18 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 ระดับมาก จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 21.52 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.39 และระดับมากที่สุด จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.51 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.10 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะขั้นตอนวิธีการ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ให้รวดเร็ว และดียิ่งขึ้น พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.09 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.47 ระดับมาก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.29 และระดับมากที่สุด จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.09 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

5. ท่านมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชน พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 ระดับมาก จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.01 และระดับมากที่สุด จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.99 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.11 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

6. ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ หรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.76 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.93 ระดับมาก จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.95 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 1.13 และระดับมากที่สุด จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.46 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.13 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

7. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นต้น พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับมาก จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.66 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.62 ระดับปานกลาง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.83 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.39 และระดับมากที่สุด จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.50 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.22 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

8. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 31.66 รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ระดับน้อย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ระดับมาก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.29 และระดับมากที่สุด จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.20 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.12 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

9. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ/ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับน้อย จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 ระดับปานกลาง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ระดับมาก จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.97 และระดับมากที่สุด จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.72 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.10 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

10. ท่านมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ที่ได้จัดทำการสำรวจ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.82 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 ระดับมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.34 และระดับมากที่สุด จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.72 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.11 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

11. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอสาเหตุของปัญหา โครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พร้อมมาตรการแก้ไข กับ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับน้อย จำนวน 116คน คิดเป็นร้อยละ 30.45 รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.98 ระดับปานกลาง จำนวน 96 คน คิดเป็น

ร้อยละ 25.20 ระดับมาก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.33 และระดับมากที่สุด จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.04 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.17 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

12. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้นำชุมชน, ตัวแทน ชุมชน, กรรมการงานต่างๆ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.61 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.98 ระดับน้อยที่สุด จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ระดับมาก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.96 และระดับมากที่สุด จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.09 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.20 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

13. ท่านได้มีส่วนร่วมใน การได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์งาน โครงการต่างๆ เพื่อที่ท่านจะได้เข้ารับบริการที่ ถูกต้อง และตรงตามเวลาที่กำหนด พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.55 รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 ระดับน้อย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.47 ระดับมาก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.12 และระดับมากที่สุด จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.66 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.24 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

14. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ชุมชน, หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอินเทอร์เน็ต เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 ระดับน้อย จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 24.41 ระดับมาก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 และระดับมากที่สุด จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.56 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.22 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

15. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ผู้บริหาร, สมาชิกอบต. เกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ที่ทำให้ไว้ตอนหาเสียง พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 22.05 ระดับปานกลาง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.95 ระดับมาก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ

17.06 และระดับมากที่สุด จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.66 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.33 ความพร้อมต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการศึกษา ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนมีความพร้อมในระดับปานกลาง ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา เนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล โดยเฉพาะ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปฏิบัติตามสิ่งที่เกิดขึ้น มากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแผนพัฒนาและโครงการต่างๆ และสิ่งสำคัญที่สุดก่อนทำการเปลี่ยนแปลง ฐานะเป็นเทศบาลตำบล ต้องทำความเข้าใจกับราษฎรในพื้นที่ และเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย จากการเปลี่ยนแปลงฐานะทำให้ประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในพื้นที่ ได้มีส่วนร่วม มากที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ในครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 โดยทำการนัดสัมภาษณ์ในระหว่าง วันที่ 9 – 12 พฤศจิกายน 2558 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ดังนี้

1. นายนิพนธ์ ณีรัฐภูมิ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ทำการสัมภาษณ์ ให้ข้อมูล ในวันจันทร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2558 เวลา 09.30 – 11.30 น.
2. นายสิลป์ชัย กุลศิริ โชติชานนท์ ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ทำการ สัมภาษณ์ให้ข้อมูล ในวันจันทร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2558 เวลา 14.00 – 15.30 น.
3. นายศักดิ์ศิลป์ กิตติวงศ์ภักดี ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ทำการ สัมภาษณ์ให้ข้อมูล ในวันพุธที่ 11 พฤศจิกายน 2558 เวลา 10.00 – 11.30 น.
4. นายสมชาย แฝ้วตัน ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 ทำการ สัมภาษณ์ให้ข้อมูล ในวันพฤหัสบดีที่ 12 พฤศจิกายน 2558 เวลา 14.30 – 15.30 น.

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมประเด็นสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์

1. ท่านเห็นว่องค์ประกอบในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552

รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดีหรือไม่ อย่างไร และทั้ง 3 พระราชบัญญัติ มีความแตกต่างกันอย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพากรนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพากร และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งให้ความเห็นตรงกัน ได้กล่าวไว้ว่า “พระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ คงมีความคล้ายคลึงกัน ก็คือ ต่างก็ทำหน้าที่จะพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะในการบริหารราชการและพัฒนาท้องถิ่น และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่การที่ท้องถิ่นเหมือนกันมีกฎหมายบังคับ ไม่เหมือนกันทั้งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 หากภารกิจที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติก็มีภารกิจไม่ต่างกันมากนัก ทั้งภารกิจหน้าที่ที่จะต้องทำและภารกิจที่อาจต้องทำในพื้นที่ของตนเองได้ตามศักยภาพของแต่ละแห่ง นอกจากนี้แล้วต้องดูที่ศักยภาพของผู้บริหารว่ามีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือไม่ แต่หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไร้กฎหมายและระเบียบบังคับใช้เหมือนกันก็จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำงานง่ายขึ้นและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้แล้วยังง่ายต่อการกำกับดูแลของส่วนกลางอีกด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพากร หมู่ที่ 4 ให้ความเห็นความแตกต่าง ได้กล่าวไว้ว่า “กฎหมาย 2 ฉบับ ไม่ว่าจะเป็พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำในการคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับเทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำคือ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในส่วนของอำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำคือ ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม กีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะให้และส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว การคุ้มครองและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล การท่องเที่ยว การผังเมือง สำหรับเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ คือให้มีโรงพยาบาล ให้มีสุสานและฌาปนสถาน ให้มีสถานที่ในการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ เป็นต้น”

2. ท่านเห็นว่าองค์ประกอบทางด้าน โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลและ องค์ประกอบทางด้าน โครงสร้างของเทศบาลตำบล เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา หมู่ที่ 4 ซึ่งให้ความเห็นตรงกัน ได้กล่าวไว้ว่า “องค์ประกอบด้านโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลนั้นชัดเจนและดี แต่หากเป็นไปได้ควรกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลในส่วนของวุฒิการศึกษาไว้ด้วยก็จะดี เพราะจะทำให้เป็นการยกระดับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องความรู้ความเข้าใจอีกด้านหนึ่งในการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฝ่ายนิติบัญญัติ) เหมาะสมแล้วเพื่อจะได้มีการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารได้ นอกจากนี้แล้วการแบ่งโครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนก็จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความคล่องตัวรวดเร็วขึ้น ในขณะที่เดียวกันฝ่ายสภาจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างรอบคอบและระมัดระวังมากขึ้นเช่นเดียวกัน”

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา มีความเห็นแตกต่างกันได้กล่าวไว้ว่า “โครงสร้างด้านอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและสภาเทศบาลตำบลนั้นเหมือนกันแต่แตกต่างในส่วนของบุคลากร คือ ถ้าเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วสมาชิกสภาจะเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน แต่หากเป็นเทศบาลตำบลแล้วจะมีสมาชิกสภาเพียง 12 คน จาก 2 เขตเลือกตั้ง เขตละ 6 คน”

3. ท่านเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์ประกอบด้านอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา ให้ความเห็นคล้ายคลึงกันได้กล่าวไว้ว่า “องค์ประกอบทางด้านอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหน้าที่ต้องทำให้กับคนในชนบท ซึ่งคำว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความเป็นชนบทสูง ความเป็นอยู่ของประชาชนยังมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมอยู่ สภาพแวดล้อมก็อุดมสมบูรณ์อยู่ รวมทั้งอาชีพหลักของประชาชนหรืออาชีพเกษตรกรรม ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดูแลในเรื่องของอาชีพ โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ การเกษตร เป็นต้น และที่สำคัญองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นกลับต้องมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำคือ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนซึ่งข้อแตกต่างนี้ทำให้เห็นชัดเจนว่าความเป็นชนบทยังมีอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลและการขยายความเป็นเมืองเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่ต้องดูแล เพราะมีจำนวนประชากรที่มากขึ้นทั้งประชากรที่อยู่ดั้งเดิมและประชากรแฝงที่มาอาศัยอยู่จำเป็นต้องมีการจัดระเบียบชุมชนให้เรียบร้อย”

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยา หมู่ที่ 4 ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า “องค์ประกอบทางด้านอำนาจหน้าที่

ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลนั้นดี เพราะสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้โดยตรง แต่กรอบอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อยกว่าเทศบาลตำบล และหากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีเพิ่มมากขึ้นก็จะสามารถทำประโยชน์ต่อประชาชนมาก นำไปสู่การพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนต่อไป”

4. ท่านคิดว่าการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านในปัจจุบันมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ให้ความเห็นคล้ายคลึงกัน ได้กล่าวไว้ว่า “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตเมืองนครปฐม ยังไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารเท่าที่ควร แต่ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาของแต่ละท้องถิ่น ถ้าผู้บริหารมีนโยบายและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีคุณธรรมในการบริหารก็จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ก็จะตกอยู่ในมือประชาชนอย่างแท้จริง แต่ปัจจุบันผู้บริหารมีการทำงานที่คล้ายๆ กัน ไม่มีการประยุกต์แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง หากแต่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ประชาชนก็จะไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ เลย ซึ่งการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่”

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 ให้ความเห็นไว้ว่า “ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลจะทำให้จำนวนของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้อยลง การแข่งขันทางการเมืองสูงขึ้นก็ตาม การบริหารงานในรูปแบบใดก็ตามจำเป็นต้องยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก จะทำให้การทำงานไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ถือเป็นการบริหารที่มีประสิทธิภาพ”

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา กับมองแตกต่าง ได้กล่าวไว้ว่า “ปัจจุบันการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่มากขึ้น แต่งบประมาณที่จัดสรรให้แก่หมู่บ้านก็มีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ทั่วถึง”

5. ท่านคิดเห็นอย่างไรในการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล และในทัศนะของท่าน อบต. ลำพญา มีความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้วหรือไม่อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 ต่างให้ความเห็นในแนวเดียวกัน ได้กล่าวไว้ว่า “หากมีการเปลี่ยนแปลงฐานะ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การบริหารคงจะดีกว่าเดิม การพัฒนาท้องถิ่นก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นทำให้ประชาชนได้รับสวัสดิการที่ดีขึ้นด้วย และการที่จะมีการเปลี่ยนแปลงองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ประชาชนได้รับรู้และทราบเกี่ยวกับข้อดี-ข้อเสียอย่างแท้จริงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพราะประชาชนจะเป็นเกณฑ์ชี้วัดได้เป็นอย่างดีและความคิดเห็นของประชาชนก็มีความสำคัญที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะ”

6. ท่านคิดว่าคณะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานของเทศบาลตำบลมากน้อยเพียงไร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ได้กล่าวไว้ว่า “ทั้งส่วนผู้บริหารและส่วนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจพอสมควร ซึ่งหลายๆ คนมีประสบการณ์มากพอสมควรและอยู่ในวงการทางการเมืองท้องถิ่นมาตั้งแต่ต้น ประกอบกับปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องผ่านการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งให้ท้องถิ่นส่งเสริมหรือให้ทุนการศึกษาเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติม ทำให้สมาชิกสภาฯ มีความรู้ความเข้าใจในงานที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นมากขึ้น และถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบทบาทหน้าที่ก็ยังคงเหมือนเดิม แต่ที่เปลี่ยนไปก็คงเป็นเพราะภารกิจที่มากขึ้น แต่การที่จะดำเนินการใดๆ จะต้องใช้ระเบียบกฎหมายเป็นแนวทางเสมอ”

แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้บริหารบางแห่งยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารบางแห่งที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนมาก็จริง แต่การบริหารยังไม่มีความเป็นนักบริหารอย่างแท้จริง หมายถึงยังคงต้องมีผู้ช่วยคอยให้คำปรึกษา เช่น เลขานายก เป็นต้น ทำให้ขาดซึ่งเสถียรภาพทางการบริหาร และการปกครองท้องถิ่นของตนเอง”

7. ท่านคิดว่า การเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เป็นผลมาจากวาระทางการเมืองหรือไม่อย่างไร และมีประเด็นใดบ้างที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาเป็นเทศบาลตำบล (เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม การขยายตัวของประชากร ความสลับซับซ้อนของสภาพปัญหาในพื้นที่ เป็นต้น)

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ให้ความเห็นแนวทางเดียวกัน ได้กล่าวไว้ว่า “การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล เป็นผลมาจากวาระทางการเมืองนั้น มีส่วนจริง เพราะการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลตำบลแล้วจะทำให้

เกิดการแข่งขันทางการเมืองสูงขึ้นเช่นกัน การหาเสียงก็จะทำในรูปแบบทีมทางการเมือง ผู้ที่จะลงรับสมัครเป็นนายกเทศมนตรีจะต้องทำให้ประชาชนเห็นถึงความเข้มแข็งของกลุ่มทางการเมืองของตน และการที่หัวหน้าทีมจะต้องคัดเลือกลูกทีมหรือผู้ที่จะลงรับสมัครเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนั้นต้องได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนอย่างแท้จริง แต่สำหรับหมู่บ้านที่มีจำนวนประชากรน้อย อาจจะเสียเปรียบเนื่องจากการรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนั้นจะต้องมีฐานคะแนนมากพอสมควร เพราะเป็นการแข่งขันกันในระดับเขตการเลือก ตั้งแต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบเรื่องนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ถือได้ว่าไม่มีผลอะไรในวาระทางการเมือง”

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ให้ความเห็นที่แตกต่างออกไปได้กล่าวไว้ว่า “เหตุผลเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งนั้นไม่ใช่สาระสำคัญในปัจจุบัน แต่เป็นเรื่องของงบประมาณที่มากขึ้น จากการจัดสรรของรัฐบาลมากกว่า เมื่อมีงบประมาณจำนวนมากขึ้น การพัฒนาต่างๆ ก็จะมากขึ้น ประกอบกับระเบียบกฎหมายที่เอื้อให้เทศบาลสามารถดำเนินการที่เรียกว่า “เทศพาณิชย์” นั้นหมายถึงการประกอบกิจการที่แสวงหากำไรได้ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำงานให้ประชาชนเห็นว่าทำงานเพื่อประชาชน ไม่ใช่การใช้โอกาสเหล่านี้แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว”

8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลว่า มีความพร้อมในการยกฐานะ เพราะตามหลักเกณฑ์ในการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นประชากร รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง บุคลากร รวมทั้งแนวคิดหรือที่ตั้งก็มีความพร้อม และองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้มีการปรับปรุงตนเองจนก้าวไปสู่การบริหารจัดการที่ไม่น้อยกว่าเทศบาลแต่อย่างใด มีข้อสังเกตเพียงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีพื้นที่ในการบริหารจัดการมาก และทำให้การบริหารงานต่างๆ ไม่ได้รับผลตอบแทนที่ดีเท่าที่ควร ภาพที่ออกมาทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประชาชนชั้นสอง นอกจากนี้แล้วประเด็นสำคัญคือ เทศบาลตำบลปัจจุบันมีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาก ในขณะที่พื้นที่ดำเนินการมีไม่มาก นี่คือนโยบายที่เกิดขึ้นทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลพร้อมที่จะก้าวสู่เทศบาลตำบล แต่ทั้งนี้การใช้ระเบียบรวมทั้งแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณหรือการดำเนินโครงการต่างๆ ควรจะให้เป็นแนวทางเดียวกัน เพราะถือว่าเป็นการปรับโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีฐานะการบริหารงานการจัดการที่ดีขึ้นย่อมมีประโยชน์ต่อชุมชนโดยตรง

4.2 การทดสอบสมมติฐาน

การศึกษา ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานไว้ว่า

1. ลักษณะทางประชากรของผู้บริหารและบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมด้านการบริหารงาน 4M ซึ่งผลปรากฏว่า ความพร้อมของผู้บริหารบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M มีความพร้อมในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ลักษณะทางประชากรของประชาชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบล ซึ่งผลปรากฏว่า ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ลักษณะทางประชากรของประชาชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ซึ่งผลปรากฏว่า ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนมีความพร้อมในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ต่อการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เพื่อศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล และเพื่อศึกษาข้อคิดเห็นรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา

เพื่อให้บรรลุคำตอบตามวัตถุประสงค์และพินิจสมมติฐานของการวิจัย ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากบุคลากรในหน่วยงานสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 43 คน และประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 8 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ นายก้องการการบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายก้องการการบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ส่วนที่ 1 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี อายุการทำงานในระหว่าง 6-10 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและอยู่ในตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป

ตอนที่ 2 ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M ดังนี้

จากผลการศึกษาระดับความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M สรุปได้ว่า บุคลากรในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมในระดับมากทุกด้าน ทั้งในด้านการวางแผน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี และด้านบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาความพร้อมของบุคลากรซึ่งแบ่งออกเป็นด้านๆ คือ

1. ความพร้อมด้านงบประมาณ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทุกข้อ คือ
 - 1.1 ความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการ มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79
 - 1.2 ความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณต่อการเปลี่ยนแปลงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73
 - 1.3 ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีเงินได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72
 - 1.4 ความพร้อมด้านความเข้าใจในการบริหารและจัดสรรงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67
 - 1.5 ความพร้อมด้านงบประมาณจะมีเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62
2. ความพร้อมด้านบริหารงานบุคคล ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อ คือ
 - 2.1 ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถมากพอที่จะให้การดำเนินงานได้ด้วยควมเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81
 - 2.2 ความพร้อมเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลให้บุคลากรในหน่วยงานมีความก้าวหน้าในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69
 - 2.3 ความพร้อมของอัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51
3. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 6 ข้อ คือ
 - 3.1 ความพร้อมของหน่วยงาน มีความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72
 - 3.2 ความพร้อมของหน่วยงาน มีสภาพแวดล้อมที่ตีเหมาะแก่การปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69
 - 3.3 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงฐานะจะส่งผลให้การบริหารงานทุกๆ ด้านดีขึ้นกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

3.4 ความพร้อมของหน่วยงาน มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยให้ในสืบค้นความรู้ที่ใช้ในการทำงานและพัฒนาตนเองได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

3.5 ความพร้อมในด้านวัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติ มีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

3.6 ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงาน มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

4. ความพร้อมด้านการวางแผน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทุกข้อ คือ

4.1 ความพร้อมในการให้คณะผู้บริหาร สามารถติดตามผลการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ทั้งที่เป็นการดำเนินงานเอง หรือการได้รับอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น หรือกลุ่มองค์กร เอกชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

4.2 ความพร้อมในการให้ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

4.3 ความพร้อมในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ในการจัดทำแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88

4.4 ความพร้อมในการจัดทำแผนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การดำเนินงานที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

4.5 ความพร้อมของแผนที่จัดทำ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลังและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร วิเคราะห์โดยการใช้ข้อมูลเอกสาร เพื่อศึกษาถึง ความพร้อมในประเด็นความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ความพร้อมด้านงบประมาณ การที่ อบต. จะสามารถยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ได้จะต้องมีรายได้พอควรแก่ที่จะปฏิบัติการกิจอันต้องทำ ได้แก่

มาตรา 50 ภายใต้อำนาจบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด

ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5) ให้ มีเครื่องใช้ ในการดับเพลิง
- 6) ให้ ราษฎรใด รับการศึกษาอบรม
- 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้ สูงอายุและผู้พิการ
- 8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

- 9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
มาตรา 51 ภายได้ บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ

ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้ มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือหรือท่าข้าม
- 4) ให้ มีสุสานและฌาปนสถาน
- 5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 6) ให้ มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข
- 7) ให้ มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8) ให้ มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 9) เทศพาณิชย์

รายได้ของเทศบาลตำบลมาจาก

- 1) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาลตำบล
- 2) รายได้จากสาธารณูปโภคของเทศบาลตำบล
- 3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล
- 4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- 5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การ บริหารส่วนตำบล

2. ความพร้อมด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจุบันพนักงานส่วนตำบล พนักงาน ลูกจ้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 43 คน เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล คาดว่าบุคลากรที่มีอยู่สามารถรองรับ ปริมาณงานเพิ่ม เช่น งานบริการสาธารณสุข ประกอบกับการกำหนดและขนาดของเทศบาลตำบล

ซึ่งเป็นเทศบาลชั้นที่ 2 กับองค์การบริหารส่วนตำบลกลาง จะกำหนดเทียบเท่ากัน คือกำหนดให้ ปลัดเทศบาลเป็นระดับ 8 และปลัดเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระดับ 8 เหมือนกัน และหัวหน้า ส่วนราชการเป็นระดับ 7-8 เหมือนกัน และยังกำหนดส่วนราชการที่สำคัญเท่ากันมี 6 กอง/สำนัก คือ สำนักปลัด กองช่าง กองคลัง กองการศึกษา กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการและสังคม เป็นต้น จึงสรุปได้ว่าบุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่กฎหมาย กำหนดได้

3. ความพร้อมด้านการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ได้มีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ แผนสามปี แผนดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหลัก ในด้านการบริหารงาน เมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลได้เช่นกัน

4. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ความเพียงพอของวัสดุ ครุภัณฑ์ ภายในหน่วยงานเมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล ความมากน้อยของการตรวจสอบประเมินผล โครงการต่างๆ การควบคุมงาน ตรวจรับงานอย่างเป็นระบบ และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจรับจ้างเหมาก่อสร้างต่างๆ ซึ่งแสดงว่า ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา จะมีผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาเป็นเทศบาลตำบล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเป็นข้อมูลสำหรับคณะบริหารของ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาต่อการตัดสินใจในการยกฐานะ และประชาชนในเขตตำบลลำพญา มีความมั่นใจในการบริหารงานต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลดังกล่าว

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. บุคลากรในหน่วยงานให้ความเห็นว่า จะได้รับผลกระทบในการเปลี่ยนแปลง ฐานะเป็นเทศบาลตำบล คือ ผลกระทบในเรื่องจากจัดเก็บภาษีจากประชาชนที่มีรายได้น้อย การจัดระบบในการที่จะดำเนินงานการติดต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชน 8 หมู่บ้านจะทำได้ทั่วถึง ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่และระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการดีขึ้น ชุมชนมีความแข่งขันกัน มีความเสียสละเพื่อชุมชนน้อยลง ขาดการ มีส่วนร่วมการช่วยเหลือกัน ประชาชนได้รับผลกระทบด้านการบังคับใช้กฎหมาย และการปรับตัว ให้เข้ากับกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของเทศบาลที่ต้องเป็นระเบียบมากขึ้น ซึ่งประชาชนอาจไม่เข้าใจ และมองว่ายุ่งยาก

2. บุคลากรในหน่วยงานให้ความเห็นว่า หลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะจะทำให้ เกิดปัญหาต่างๆ คือ การคมนาคม การจราจรติดขัด และด้านสภาพแวดล้อมเป็นพิษ การให้ความ สะดวกติดต่อจากพนักงานหรือองค์กรอื่นๆ การจัดการดำเนินงานแบบเทศบาล เพราะเนื่องจากเพิ่งเริ่ม ก่อตั้ง จึงอาจมีอุปสรรคหรือปัญหาที่มากขึ้น ความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ระหว่างท้องถิ่นกับปกครอง

ท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) การบริหารจัดการด้านงบประมาณภายในตำบลลำพญา ประชากรมีเพิ่มมากขึ้น อาจเกิดปัญหาต่อการบริหารงานของเทศบาล เช่น การเปลี่ยนแปลงและย้ายที่อยู่ของประชากรแฝง ด้านความรู้ความเข้าใจ ขาดการประชาสัมพันธ์ ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านการดูแลพื้นที่เลือกตั้งของฝ่ายบริหาร

ส่วนที่ 2 ความพร้อมของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาศัยอยู่ หมู่ที่ 4 บ้านลำพญา และอาชีพค้าขาย

ตอนที่ 2 ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล

จากผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล สรุปได้ว่า

1. ช่วงคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 มีความรู้ต่ำ ทั้งหมด 2 ข้อ
2. ช่วงคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60-79 มีความรู้ปานกลาง ทั้งหมด 8 ข้อ
3. ช่วงคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความรู้ดีมาก ทั้งหมด 5 ข้อ

แสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา

จากผลการศึกษาระดับความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.56 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.67 พบว่า มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 3.00 รองลงมามีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้บริการต่างๆ จากองค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา และหน่วยงานอื่นๆ เช่น โครงการอบต. เคลื่อนที่พบประชาชน งานบริการ สุขภาพที่บ้าน งานทันตสุขภาพ เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 2.68 มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ หรือกิจกรรมขององค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา มีค่าเฉลี่ย 2.66 มีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.63 มีส่วนร่วมในการได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์งาน โครงการต่างๆ เพื่อที่ท่านจะได้เข้ารับบริการ ที่ถูกต้องและตรงตามเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ย 2.59 มีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน สิ่งของหรืออื่นๆ เพื่อพัฒนาชุมชน การเข้าร่วมโครงการต่างๆ ที่องค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญาจัดขึ้น เป็นต้น และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะขั้นตอนวิธีการ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญาให้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย 2.57 มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้นำชุมชน, ตัวแทนชุมชน, กรรมการงานต่างๆ ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลลำพญา มีค่าเฉลี่ย 2.56

มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาที่ได้จัดทำการศึกษา มีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่างๆ เช่น ทีวี-วิทยุ ชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อประเมินผลการดำเนิน โครงการต่างๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญาเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ที่ให้ไว้ค้นหาเสียง มีค่าเฉลี่ย 2.48 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีค่าเฉลี่ย 2.43 มีส่วนร่วมในการเสนอสาเหตุของปัญหา โครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา พร้อมมาตรการแก้ไขกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีค่าเฉลี่ย 2.42 มีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ/ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีค่าเฉลี่ย 2.31

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

จากการสัมภาษณ์ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา หมู่ที่ 4 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ได้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นประชากร รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง บุคลากรรวมทั้งแนวเขตหรือที่ตั้ง ซึ่งตรงตามหลักเกณฑ์และกระบวนการต่างๆ ต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล

2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีการปรับปรุงการบริหารงานจนก้าวไปสู่การบริหารจัดการที่ดีตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

3. ผู้บริหารและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจพอสมควร ประกอบกับปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องผ่านการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งให้ท้องถิ่นส่งเสริมหรือให้ทุนการศึกษาเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติม ทำให้สมาชิกสภา มีความรู้ความเข้าใจในงานที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมากขึ้น

5.2 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

การศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ครั้งนี้ได้กำหนดสมมุติฐานไว้ว่า

1. ลักษณะทางประชากรของผู้บริหารและบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมด้านการบริหารงาน 4M ซึ่งผลปรากฏว่า ความพร้อมของผู้บริหารบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M มีความพร้อมในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ลักษณะทางประชากรของประชาชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบล ซึ่งผลปรากฏว่า ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ลักษณะทางประชากรของประชาชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ซึ่งผลปรากฏว่า ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนมีความพร้อมในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษา ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล สำหรับความพร้อมของบุคลากร

ความพร้อมของบุคลากร ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการบริหารงาน 4M

1. ความพร้อมด้านงบประมาณ ผลการศึกษา พบว่า มีความพร้อมในระดับมากที่สุด คือ การจัดสรรงบประมาณต่อการเปลี่ยนแปลงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการมีความเหมาะสม งบประมาณจะมีเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการบริหารงาน การจัดเก็บภาษีเงินได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีความเหมาะสม ความเข้าใจในการบริหารและจัดสรรงบประมาณ แสดงว่า บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงสถานะทางการเงินของหน่วยงานอยู่ตลอดเวลา มีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมในด้านงบประมาณแล้ว และงบประมาณนี้เองที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะวิทย์ พุ่มสถิต (2542) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความในการปกครองตนเองของเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ในด้านความพร้อมของประชาชน คนเชียงใหม่มีความคิดเห็นว่า ด้านการคลังและการบริหารของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีสถานการณ์คลังเพียงพอในการบริหารงานประจำของเทศบาลเป็นอย่างดี

2. ความพร้อมด้านบริหารงานบุคคล ผลการศึกษา พบว่า มีความพร้อมในระดับมาก 3 ข้อ คือ ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากรในหน่วยงาน และอัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสม ระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ความเพียงพอของบุคลากรในการรับปริมาณงาน และสวัสดิการด้านต่างๆ ของบุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมในด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากรในหน่วยงาน และอัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสม แต่บุคลากรยังมีความคิดเห็นว่า ความเพียงพอของบุคลากรในการรับปริมาณงาน และสวัสดิการด้านต่างๆ ของบุคลากรในหน่วยงาน มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของฝ่ายบริหารงานบุคคล ยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร ตามที่ สุพจน์ บุญวิเศษ (2548) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานที่ก้าวหน้าในปัจจุบันนั้น จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งมีเทคนิค ได้แก่ ความรู้ วิธีการ เทคนิค และอุปกรณ์ ทักษะด้านความคิด ได้แก่ การวิเคราะห์ การประเมิน การตีความ และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องในงาน ดังนั้น ฝ่ายบริหารงานบุคคล จะต้องมีการวางแผนการจัดองค์กรและคนให้เข้ากับงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในสภาพแวดล้อมที่ผันแปรตลอดเวลา และหาวิธีในการที่จะให้บุคลากรในหน่วยงานมีความคิดว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมที่จะเป็นเทศบาลตำบล เพื่อที่จะส่งผลให้องค์กรเกิดความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ

3. ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ผลการศึกษา พบว่า มีความพร้อมในระดับมาก 6 ข้อ คือ มีความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะแก่การปฏิบัติงาน การบริหารงานต่างๆ ด้านดีขึ้น มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่คุณภาพ มีวัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีความทันสมัย ระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติงาน มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน แสดงว่า บุคลากรหน่วยงานมีความคิดเห็นว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญสุตา เทพพิทักษ์ (2547) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนการคลัง ผลการศึกษา พบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์บ้านพักอาศัยขององค์กรการบริหารส่วนตำบล อาคารสถานที่คับแคบ ขาดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ไม่ปลอดภัยในการจัดเก็บทรัพย์สิน และไกลจากแหล่งชุมชน

4. ความพร้อมด้านการวางแผน ผลการศึกษา พบว่า มีความพร้อมในระดับมากที่สุดทั้งหมด คือ คณะผู้บริหาร สามารถติดตามผลการดำเนินงาน โครงการต่างๆ การให้ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดทำแผนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนด และแผนที่จัดทำ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลังและระยะเวลาดำเนินงาน ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประหยัด คະคะนอง (2522) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของหน่วยการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะ กรณีเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนไม่มีความพอใจต่อการให้บริการ สาธารณะของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทราในด้านการวางแผนพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทำให้เห็นว่า ประชาชนยังไม่ค่อยให้ ความสำคัญในกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น และการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ไม่ตรงกับความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล จะต้องให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ต่อการยก ฐานะเป็นเทศบาลตำบล สำหรับความพร้อมของประชาชน

1. ความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล ในระดับดีมาก ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ประชาชนให้ความสนใจต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น อันส่งผลให้เกิดประชาธิปไตยอย่างเต็มรูปแบบ คือการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะวิทย์ พุ่มสกลิต (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการ ปกครองตนเองของเมืองเชียงใหม่ พบว่า ด้านความพร้อมของประชาชน คนเชียงใหม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในระดับสูง แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรรถชา กับปนาทแสนยากร (2535) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหารูปแบบการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการบริหารเทศบาลน้อย ซึ่งอาจ เป็นเพราะว่าระบบการปกครองรูปแบบเทศบาลจึงอาจไม่เหมาะสมและไม่สามารแก้ไขปัญหของ เทศบาลนครเชียงใหม่ได้ และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลดาวัลย์ โกศัย (2546) ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน

อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อม โดยไม่มีความรู้ความเข้าใจ ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า คณะกรรมการบริหารเองก็ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจที่ถ่ายโอนมา ประกอบกับทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อข้าราชการในหน่วยงานเดิมที่ถ่ายโอนภารกิจมา

2. ความพร้อมของประชาชน ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ประชาชนได้เป็นผู้กำหนดอนาคตท้องถิ่นของตน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชนเป็นการสนองความต้องการของประชาชนในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ และความเป็นเทศบาลตำบลจะได้รับการยอมรับมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกๆ ด้าน การบริหารงานของคณะผู้บริหารของเทศบาลตำบล มีความโปร่งใส มีการประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งประชาชนก็สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลมาตลอด และผลกระทบที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลคือ ด้านการเมือง โดยเฉพาะฝ่ายการเมืองในเขตเทศบาลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จำนวนสมาชิกต้องลดลง ซึ่งจะก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างมากและค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเพิ่มขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามหากมีการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล จะทำให้การบริการด้านการเมือง ด้านบุคลากร การเงินการคลัง ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการบริหารมีผลกระทบมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ก็ขึ้นอยู่กับบริการจัดการ ทั้งนี้หากได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความเสียสละ และคำนึงถึงการบริการเพื่อส่วนร่วม ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะไม่มาก ความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล จากการศึกษาปรากฏว่าความพร้อมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ จำริญู ย่างไพบูลย์ (2551) ที่ได้ทำการศึกษาความพร้อมและความต้องการของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเรื่องเทศบาลตำบลต่อการสนับสนุนการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล แต่มีความขัดแย้งกับการศึกษาของ สุธรงค์ สีเนหา (2552) ที่ทำการศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ต่อการ

ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล มีความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ทั้งด้านงบประมาณ จำนวนประชาชน สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ที่ตั้ง ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล และเมื่อยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานของท้องถิ่นตำบลเวียงตาลมากขึ้น เนื่องจากมีงบประมาณในการบริหารงานมากขึ้น และการศึกษาครั้งนี้มีความขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ยุพาภรณ์ รักษาคุณ (2546) ซึ่งได้ทำการศึกษา ทศนะของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นยังไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่า การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การยกฐานะให้ชัด รวมทั้งควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการยกฐานะ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรส่งเสริมบทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำพญา ให้ชัดเจนให้มีพลังที่เข้มแข็งสามารถช่วยเหลือชุมชนของตนเองได้ โดยมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน
2. ควรรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
3. ควรรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการรักท้องถิ่น รักถิ่นกำเนิดของตนเองโดยร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญและประชาชนได้รับประโยชน์ทั่วถึงกัน
4. กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีนโยบายในการกำหนดทิศทางการปกครองท้องถิ่น ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีการปลูกจิตสำนึกประชาชนในท้องถิ่นเป็นแกนหลักของการพัฒนาการโดยเข้ามามีส่วนร่วม และปลูกจิตสำนึกในภูมิปัญญาท้องถิ่น และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบรางวัล ทั้งการจัดการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบรวมทั้งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ตลอดจนถึงการจัดส่งเสริมในเรื่องการอบรม สัมมนาให้ความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นสม่ำเสมอ ควบคู่กับการปฏิบัติจริงในการเข้ามามีส่วนร่วมที่จะพัฒนาท้องถิ่นด้วยความรักความผูกพันในศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดทำประชาคมเพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือร่วมในการคิดถึงปัญหา โดยระบุความต้องการของชุมชนจนเกิดโครงการ ระหว่างดำเนินการ (โครงการเริ่มต้นทำ) และการตัดสินใจดำเนินการ (โดย

องค์กรของชุมชนหรือชาวบ้าน) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนทาง ด้านทรัพยากรต่างๆ การบริหารงานกิจกรรมและการประสานงานขอความช่วยเหลือ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ สังคม ของแต่ละบุคคล มีส่วนร่วมในการพยายามประเมินผลของโครงการที่ท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นไปด้วยพร้อมๆ กัน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง อาจะจัดในลักษณะการฝึกอบรมการจัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนจะได้รับทราบถึงการเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

2. ควรออกเยี่ยมเยียนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อพบประชาชนและรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่จัดทำไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสามารถกำหนดแนวทางเพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่มีลักษณะอย่างเดียวกันดังนี้

1. ควรทำการศึกษา ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล เพราะจากการศึกษาความพร้อม แม้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนมีความคิดเห็นในเชิงบวก แต่ในความเป็นจริง การศึกษาถึงผลกระทบจะช่วยในการตัดสินใจ ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล ลำพญา ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล

2. ควรมีการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ และการกำหนดหลักเกณฑ์ของการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน เพื่อเสนอแนวทางและหลักเกณฑ์ใหม่ในการเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนัก ให้ความสำคัญ ประโยชน์ที่จะได้รับต่อการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

4. ควรทำการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบภาพรวมของหน่วยงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). *คู่มือการจัดตั้งยกฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551ก). *การจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. เข้าถึงได้จาก: http://www.thailocaladmin.go.th/upload/call_center/type1/2551/9/file_answercall1221633308364.doc, 4 กันยายน 2558.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (มปป). *คู่มือการปฏิบัติงาน การจัดตั้งและเปลี่ยนแปลง ฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรวมและยุบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรวบรวมและแยกพื้นที่บางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง.
- กรรณิการ์ ชมดี. (2524). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษาเฉพาะ กรณี โครงสร้างสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). *โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2546). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2548). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด
- _____. (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2525). *การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารงาน พัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จักษ์ พันธุ์เพชร. (2551). *รัฐประศาสนศาสตร์ ว่าด้วยกฎหมายปกครอง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: มายด์พับลิชชิง.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2542). *รัฐบาล-ท้องถิ่น ใครควรจัดบริการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2510). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น
โครงการ พัฒนาพลเมืองระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2539). การปกครองท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์□.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์และกอบกุล ราชะนาคร. (2552). การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการ
จัดบริการสาธารณะที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ เสริมสร้าง
สุขภาพ (สสส.).
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). การยกระดับการบริการสาธารณะด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน: นวัตกรรม
ของการสร้างธรรมาภิบาลและการเมืองฐานประชาชน. ในเอกสารการ ประชุมวิชาการ
สถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 7 เรื่องการเมืองฐานประชาชน: ความยั่งยืนของประชาธิปไตย.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.
- ธีรเดช สิริอำไพรัตน์. (2551). การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็น
เทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัด
นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนสวรรค์ เจริญเมือง. (2548). 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
คบไฟ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2542ก). การเมืองในระดับท้องถิ่นกับการพัฒนาการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย: กรณีศึกษาเปรียบเทียบการเมืองท้องถิ่นสองนครในเขตภาคเหนือ ของ
ประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา. (2546). การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง.
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2537). กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา
ชุมชน. ในทวิทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ), การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.
กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2552). การเมืองท้องถิ่น :การเมืองของใคร โดยใคร เพื่อใคร.กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2519). การพัฒนาการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ:
นำอักษรการพิมพ์.

- ประธาน คงฤทธิศึกษากร. (2526). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2534). *การปกครองท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ยุทธศาสตร์ชาติ: เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.
- เปรมศักดิ์ กิรานนท์. (2538). *อุปสรรคและปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ เชื้อบัวเย็น. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์. พัฒนา บัณฑิตพันธุ์. (2527). *การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *นโยบายและกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์ การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ฟ้าใส เสนาธรรม. (2551). “ผลกระทบของการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล: กรณีศึกษาตำบลบ้านปี่น อำเภอลอง จังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). *รายงานการวิจัย เภมภ์การพิจารณาจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิทยาลัยการเมือง.
- มานิตย์ จุมปา. (2548). *คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยการจัดระเบียบราชการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลดาวลัย วัฒนาโกศัย. (2546). “ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ยูพากรณ์ รักษาคุณ. (2546). “ทัศนคติของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). *การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2546). *การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง*.

กรุงเทพฯ: พี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). *องค์การและการจัดการฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.

ศักดิ์สิทธิ์ เข้มศรี (2543). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำนดขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง. ปัญหาพิเศษ. สาขาานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*

สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2539). *รายงานการวิจัย ปัญหาการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล*.

กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพกับกรมการปกครอง.

_____. (2539). *รูปแบบการประสานแผนพัฒนาจังหวัด อำเภอ ตำบลและท้องถิ่นในอนาคต*.

กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย.

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2547). “*รายงานผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ และการกำนดดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*.” กรุงเทพฯ.

สนิท จรอนันต์. (2549). *ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา.

สมคิด บางโม. (2548). *องค์การและการจัดการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์ □.

สมพันธ์ เตชะอธิก. (2546). *อบต. เทศบาล อบจ.อำนาจของใคร*. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2553). *วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจินต์ ดาววิระกุล. (2527) *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2543). *นโยบายพรรคการเมืองต่อการกระจายอำนาจ*. เข้าถึงได้

จาก: <http://www.fda.moph.go.th/fdanet/html/product/other/kbs3/reform.htm>,

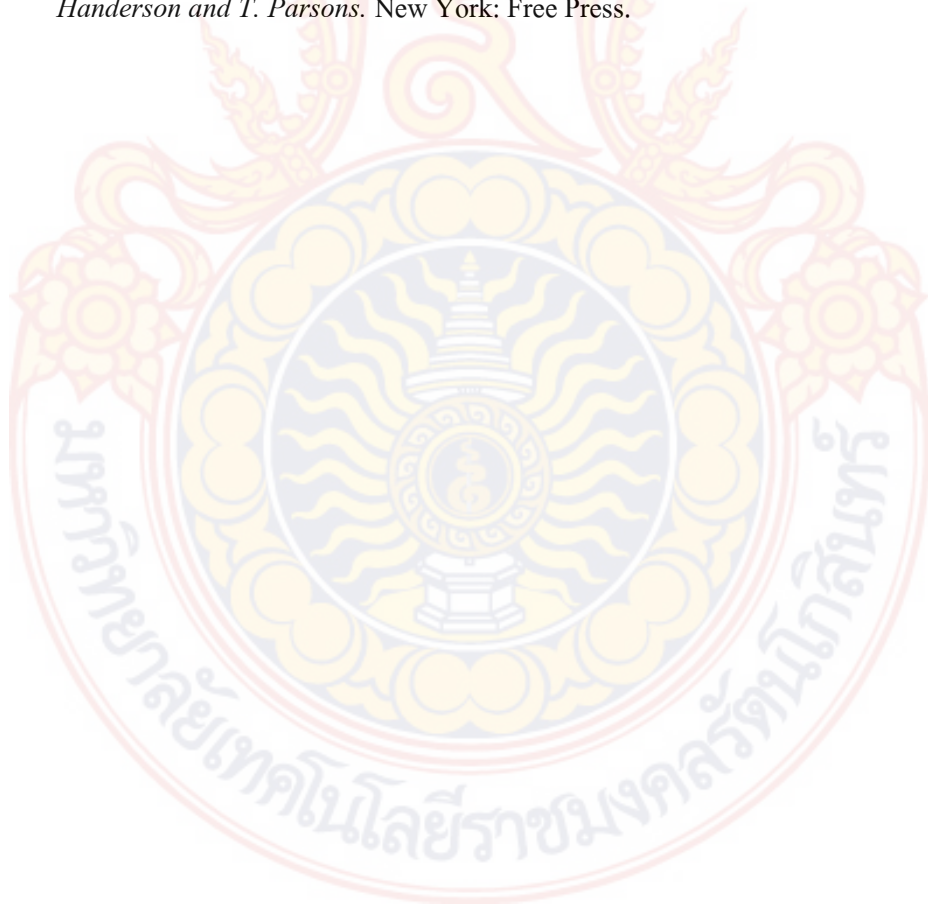
24 ตุลาคม 2558.

อนุชา สุนสวัสดิกุลและคณะ. 2548. *รูปแบบและวิธีการกำนดดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*.

กรุงเทพฯ: เอพี กราฟิ ค ดีไซน์และการพิมพ์.

อรรถัย กักพล. (2546). *Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นนทบุรี: สถาบัน พระปกเกล้า.

- อลงกรณ์ อรรคแสง. (2554). *ประชากรปีไทยที่เอื้อต่อผู้มีอำนาจ: พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของ ประชาชน. ใน “การเมือง” ของ “รัฐ” และ “ท้องถิ่น” ไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.*
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2544). *วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน พลวัตและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*
- อาภรณ์พรรณ จันทร์สว่าง. (2522). *การพัฒนาบุคคลกลุ่มและชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- เอกวิทย์ ชีรีวิโรจน์. (2553). *ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษาเทศบาลเมือง นางรอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- Fayol, Henri. (1923). *Industrial and General Administration* . New Jersey : Clifton.
- Fitzpatrick, J. L., Sanders, J. R., & Worthen, B. R. (2004). *Program evaluation: Alternative Approaches and Practical Guidelines* (3rd ed.). New York: Longman.
- Taylor, Frederick W. (2002). *The Principles of Scientific Management*. New York: Harper.
- Weber, Max. (1947). *The Theory of Social and Economic Organizations*. Translated by A.M. Handerson and T. Parsons. New York: Free Press.

ภาคผนวก (ก)

แบบสอบถามการวิจัย สำหรับบุคลากร

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล
(สำหรับบุคลากร)

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการศึกษา เพื่อทำรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ
หลักสูตร ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (M.P.A.) วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ข้อมูลต่างๆ ที่ท่านแสดงความคิดเห็นให้ครั้งนี้ จะ
นำไปประเมินผลในเชิงวิชาการ และจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้คำตอบในการตอบแบบสอบถาม หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องหรือตรงกับ
ความเห็นหรือใกล้เคียงความจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. 20 – 30 ปี

() 3. 41 – 50 ปี

() 2. 31 – 40 ปี

() 4. 51 – 60 ปี ขึ้นไป

3. อายุการทำงาน

() 1. 0 – 5 ปี

() 4. 16 – 20 ปี

() 2. 6 – 10 ปี

() 5. มากกว่า 20 ปี

() 3. 11 – 15 ปี

4. ระดับการศึกษา

() 1. ประถมศึกษา

() 5. ปริญญาตรี

() 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 6. ปริญญาโท

() 3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() 7. สูงกว่าปริญญาโท

() 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

5. ตำแหน่ง

- () 1. พนักงานส่วนตำบลลำพญา () 4. พนักงานจ้างตามภารกิจ
 () 2. พนักงานจ้างทั่วไป () 5. ลูกจ้างประจำ
 () 3. พนักงานครู อบต. () 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แสดงระดับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ
 ในด้านการบริหารงาน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ประเด็น	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพร้อมในการเป็นเทศบาลตำบล					
ด้านงบประมาณ (5 ข้อ)					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อมด้านการจัดสรรงบประมาณต่อการเปลี่ยนแปลงจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลเพียงใด					
2. การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงใด					
3. งบประมาณจะมีเพียงพอต่อการใช้จ่ายในการบริหารงานเพียงใด					
4. งบประมาณในการจัดเก็บภาษีเงินได้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีความเหมาะสมเพียงใด					
5. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา มีความพร้อม ความเข้าใจในการจัดสรรงบประมาณมากน้อยเพียงใด					
ด้านบริหารงานบุคคล (5 ข้อ)					
6. อัตราค่าจ้างของบุคลากรมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด					

ประเด็น	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีจำนวนเพียงพอที่จะรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นเพียงใด					
8. เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความก้าวหน้าในอาชีพเพียงใด					
9. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ที่ทำเพียงใด					
10. เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล บุคลากรจะได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นเพียงใด					
ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี (7 ข้อ)					
11. เมื่อเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล วัสดุ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน มีเพียงพอต่อการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					
12. วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ใน การปฏิบัติงาน มีความทันสมัย เพียงใด					
13. วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ใน การปฏิบัติงาน มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานเพียงใด					
14. หน่วยงานของท่านมีความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อยเพียงใด					
15. หน่วยงานของท่านมีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะแก่ การปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					
16. หน่วยงานของท่านมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยให้ในสืบค้นความรู้ที่ใช้ในการทำงานและพัฒนาตนเอง ได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วเพียงใด					
17. หลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะจะส่งผลให้การ บริหารงานทุก ๆ ด้าน ดีขึ้นกว่าเดิมมากน้อยเพียงใด					

ประเด็น	ระดับความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวางแผน (5 ข้อ)					
18. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำแผนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดมาน้อยเพียงใด					
19. แผนที่จัดทำ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายวิธีการดำเนินงาน งบประมาณ อัตรากำลังและระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนเพียงใด					
20. หน่วยงานของท่านมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล ในการจัดทำแผนพัฒนามากน้อยเพียงใด					
21. คณะผู้บริหาร สามารถติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ทั้งที่เป็นการดำเนินงานเอง หรือ การได้รับอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น หรือกลุ่มองค์กรเอกชนมากน้อยเพียงใด					
22. หน่วยงานของท่านมีการให้ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเพียงใด					

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. ท่านคิดว่าประชาชนจะได้รับผลกระทบด้านใดบ้างต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าหลังจากการเปลี่ยนแปลงฐานะ จะทำให้เกิดปัญหาด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

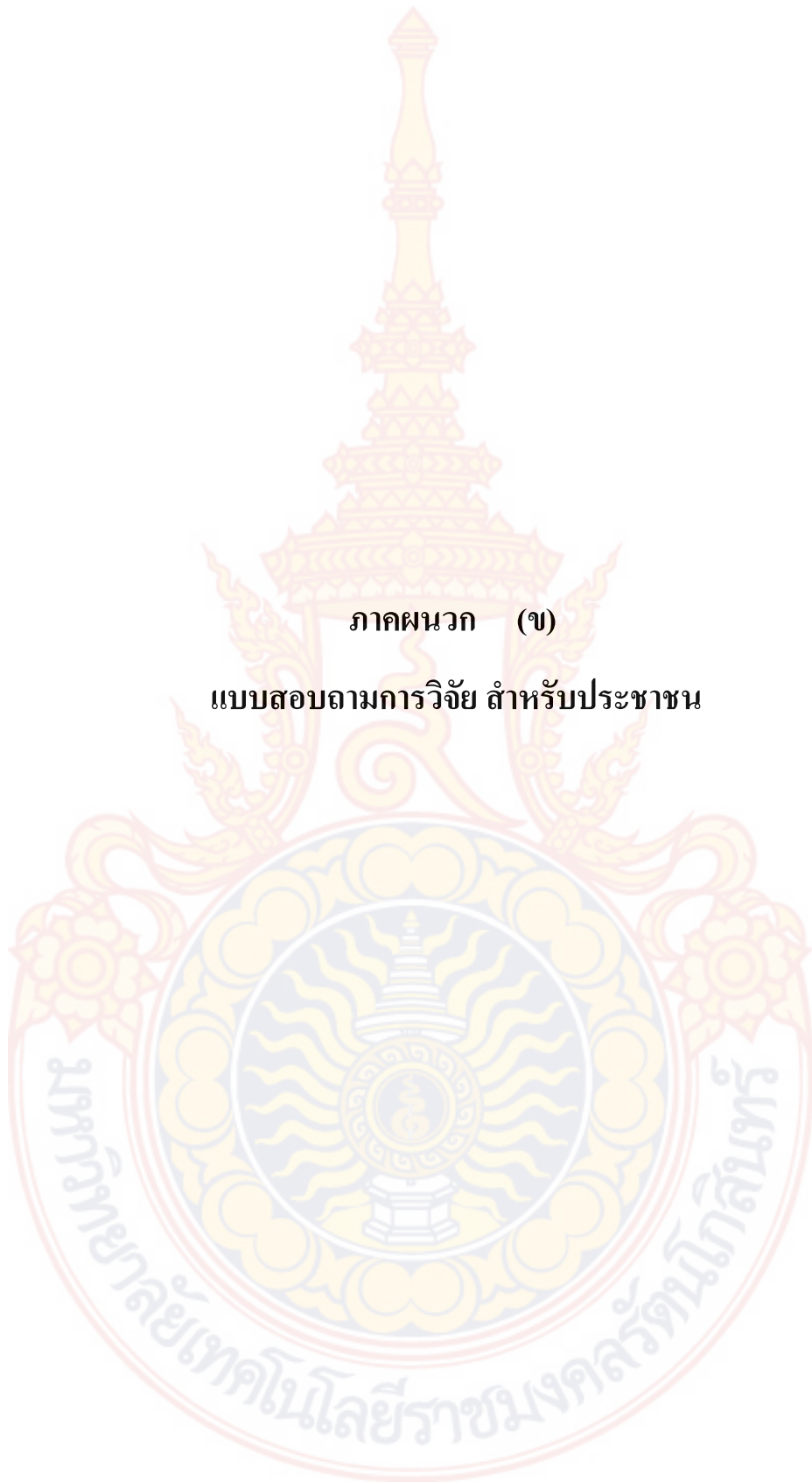
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือกรอกแบบสอบถาม

นางสาวสุกัญญา อินทนจิตจ้อย

ภาคผนวก (๑)

แบบสอบถามการวิจัย สำหรับประชาชน

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล
(สำหรับประชาชน)

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการศึกษา เพื่อทำรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ
หลักสูตร ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (M.P.A.) วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ข้อมูลต่างๆ ที่ท่านแสดงความเห็นให้ครั้งนี้ จะ
นำไปประเมินผลในเชิงวิชาการ และจะไม่มีผลประการใดต่อท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ได้ให้คำตอบในการตอบแบบสอบถาม หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องหรือตรงกับ
ความเห็นหรือใกล้เคียงความจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. 20 – 30 ปี

() 3. 41 – 50 ปี

() 2. 31 – 40 ปี

() 4. 51 – 60 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() 1. ประถมศึกษา

() 5. ปริญญาตรี

() 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 6. ปริญญาโท

() 3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() 7. สูงกว่าปริญญาโท

() 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

4. หมู่ที่

() 1. หมู่ที่ 2 บ้านลำพญา

() 5. หมู่ที่ 6 บ้านพลับ

() 2. หมู่ที่ 3 บ้านลำพญา

() 6. หมู่ที่ 7 บ้านรางขย

() 3. หมู่ที่ 4 บ้านลำพญา

() 7. หมู่ที่ 8 บ้านหนองจอก

() 4. หมู่ที่ 5 บ้านหนองหิน

() 8. หมู่ที่ 9 บ้านเจริญดี

5. อาชีพ

- () 1. รับจ้าง () 4. พนักงานบริษัทเอกชน
 () 2. เกษตรกร () 5. รับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 () 3. ค้าขาย () 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แสดงระดับความพร้อมของประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับเทศบาลตำบล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเข้าใจของท่าน

ข้อ	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และจะดำรงตำแหน่งคราวละ 2 สมัยติดต่อกันไม่ได้		
2	การยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ต้องทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้		
3	ภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตำบล ให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันสิ้นสุดอำนาจหน้าที่ในเขตพื้นที่		
4.	เทศบาลตำบล มีอำนาจหน้าที่จัดทำทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน		
5.	เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน		
6	คณะเทศมนตรี จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น		
7	เทศบัญญัติคือ กฎข้อบังคับของท้องถิ่น ซึ่งมีผลใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้นๆ เท่านั้น		
8	ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบควบคุมดูแลในงานประจำทั่วไปของเทศบาล คือ ปลัดเทศบาล		
9	หลังการเปลี่ยนแปลงฐานะ จะมีงบประมาณเพิ่มมากขึ้น จากการจัดสรรเงินอุดหนุนของรัฐบาล โดยที่ว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เฉลี่ยต่อคนประมาณหนึ่งร้อยกว่าบาท ถ้าเป็นเทศบาลเฉลี่ยต่อคนประมาณ 500 กว่าบาท เนื่องจากตัวหารของเทศบาลมีน้อยกว่า		
10	นายกเทศมนตรีเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า		

ข้อ	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
11	เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลแล้ว บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ จะตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินไป		
12	เทศบาลตำบลมีหน้าที่ในการระงับโรคติดต่อ		
13	เทศบาลตำบลไม่ต้องมีการบำรุงทางระบายน้ำเพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล		
14	เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ		
15	ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลได้ และสามารถร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร หากเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย สามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารออกจากตำแหน่งได้		

ตอนที่ 3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเข้าใจของท่าน

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านมีส่วนในการพบปะพูดคุยกับผู้บริหาร อบต. ลำพญา, สมาชิก อบต. ลำพญา และเจ้าหน้าที่ ในเรื่อง เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานของ อบต. ลำพญา					
2. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้บริการต่างๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา และหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โครงการอบต. เคลื่อนที่พบประชาชน, งานบริการ สุขภาพที่บ้าน , งานทันตสุขภาพ เป็นต้น					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน, สิ่งของ หรืออื่น ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน, การเข้าร่วมโครงการต่างๆที่ อบต.ลำพญาจัดขึ้น เป็นต้น					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะขั้นตอนวิธีการเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของ อบต. ลำพญา ให้รวดเร็ว และดียิ่งขึ้น					
5. ท่านมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชน					
6. ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ หรือกิจกรรมของ อบต. ลำพญา					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เป็นต้น					
8. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของ อบต. ลำพญา					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ/ ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของ อบต. ลำพญา					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต. ลำพญา ที่ได้จัดทำสำรวจ					
11. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอสาเหตุของ ปัญหา โครงการต่าง ๆ ของอบต. พร้อม มาตรการแก้ไข กับ ผู้บริหาร อบต. ลำพญา					
12. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้นำชุมชน, ตัวแทน ชุมชน,กรรมากรงานต่างๆ ในเขต อบต. ลำพญา					
13. ท่านได้มีส่วนร่วมใน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์งาน โครงการต่าง ๆ เพื่อที่ ท่านจะได้เข้ารับการบริการที่ ถูกต้อง และตรง ตามเวลาที่กำหนด					
14. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ทีวี- วิทยุ ชุมชน, หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อประเมินผลการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ของ อบต. ลำพญา					
15. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ผู้บริหาร, สมาชิกอบต. เกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ที่ให้ไว้ ต่อนหาเสียง					

ขอขอบคุณในความร่วมมือนอกแบบประเมินผล

นางสาวสุกัญญา อินทนจิตชัย

ภาคผนวก (ค)
แบบสัมภาษณ์การวิจัย

แบบสัมภาษณ์

ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา อำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม ต่อการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
- 1.2 ตำแหน่ง
- 1.3 เพศ () ชาย () หญิง
- 1.4 อายุ
- 1.5 ระดับการศึกษา
- 1.6 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามที่ใช้สัมภาษณ์

2.1 ท่านเห็นว่าองค์ประกอบในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดีหรือไม่ อย่างไร และตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ดีหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดีหรือไม่ อย่างไร และทั้ง 3 พระราชบัญญัตินี้ มีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์ประกอบทางด้านโครงสร้างของเทศบาลเหมือนหรือต่างกัน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และ องค์ประกอบทางด้านอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล เหมือนหรือต่างกัน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 ท่านคิดว่าการบริหารขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านในปัจจุบันมี ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล และในทัศนะของท่าน อบต.ลำพญา มีความพร้อมในการยกฐานะเป็นเทศบาล ตำบลแล้วหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใดท่านจึงคิดเช่นนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

2.6 ท่านคิดว่าคณะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานของเทศบาลตำบลมาก น้อยเพียงไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.7 ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล เป็นผลมาจากวาระทางการเมืองหรือไม่อย่างไร และมีประเด็นใดบ้างที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งอบต.ลำพญา เป็นเทศบาลตำบล (เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม การขยายตัวของประชากร ความสลับซับซ้อนของสภาพปัญหาในพื้นที่ เป็นต้น)

.....

.....

.....

.....

.....

2.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
นางสาวสุกัญญา อินทนิจิตชัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุกัญญา อินทนจิตจ้อย
วัน เดือน ปีเกิด	17 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	สกลนคร
วุฒิการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2548 ปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา วิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2552
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 96 หมู่ 3 ถนนพุทธมณฑลสาย 5 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

